

Vänsterpartiets förslag till budget för år 2008

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	5
En stark ekonomi och offensiva satsningar	6
En modern ekonomisk politik	8
Stark offentlig sektor en förutsättning för ett bra företagsklimat	10
FÖRUTSÄTTNINGAR	11
Samhällsekonomiska förutsättningar	11
Budgetens finansiering	12
Skattesats	12
STADSÖVERGRIPANDE FRÅGOR	13
Demokrati	13
Sveriges bästa arbetsgivare	15
Jämställdhet mellan kvinnor och män	19
Öka välfärden – nej till privatiseringar	21
Världens mest tillgängliga huvudstad	23
Miljösmart infrastruktur	24
Stadens miljöarbete	27
Stockholm – en solidarisk stad	29
KOMMUNFULLMÄKTIGE M.M.	29
Revisorskollegiet	31
Valnämnden	31
Servicenämnden (avvecklas)	32
STADSDELSNÄMNDERNA	32
Det viktigaste verktyget för lokal demokrati	32

(v):2

Förskoleverksamhet	35
Grundskola, särskola och skolbarnsomsorg	38
Verksamhet för barn och ungdom	44
Kultur och föreningsverksamhet	45
Äldreomsorg	46
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	51
Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri	54
Stadsmiljöverksamhet	58
Flyktingmottagande	58
Ekonomiskt bistånd	60
Arbetsmarknadsåtgärder	62
FACKNÄMNDERNA	66
Brand- och räddningsnämnden	66
Marknämnden (Exploateringsnämnden)	67
Fastighetsnämnden	70
Idrottsnämnden	73
Kulturnämnden: kulturförvaltningen	76
Kulturnämnden: stadsarkivet	80
Kyrkogårdsnämnden	81
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	82
Socialtjänstnämnden	85
Stadsbyggnadsnämnden: stadsbyggnadskontoret och utrednings- och statistikkontoret	95
Stadsbyggnadsnämnden: utrednings- och statistikkontoret	100
Trafiknämnden (ny nämnd)	101
Renhållningsnämnden (ny nämnd)	104
Utbildningsnämnden	107

Äldrenämnden (avvecklas)	113
Överförmyndarnämnden	113
FINANSFÖRVALTNING OCH FINANSRÖRELSE	114
Finansförvaltning	114
CENTRAL MEDELSRESERV	114
BOLAG I STOCKHOLMS STAD	114
Koncernen Stockholms stadshus AB	114
Moderbolaget Stockholms stadshus AB	115
Bostadsbolagen	116
Svenska Bostäder AB	119
AB Familjebostäder	119
AB Stockholmshem	120
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	120
Stockholms stads Bostadsförmedling AB	121
Skolfastigheter i Stockholm AB	122
Stockholm Vatten AB	123
Stockholms Hamn AB	124
AB Stokab	125
Stockholms Stads Parkerings AB	127
Stockholms Stadsteater AB	127
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	128
S:t Eriks Försäkrings AB	128
Stockholm Business Region AB	129
S:t Erik Markutveckling AB	130
ÖVRIGA BOLAG	130
AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms Stad	130

(v):4

Mässfastigheter i Stockholm AB

131

VÄNSTERPARTIETS FÖRSLAG TILL BUDGET FÖR ÅR 2008

INLEDNING

Vänsterpartiet vill att Stockholm ska vara världens friaste stad.

I vänsterpartiets Vision 2030 tydliggör vi att Stockholm ska vara en modern, ekologiskt hållbar, rättvis, trygg och tillgänglig stad som ständigt lär av sina invånare och medarbetare. Staden ska ha en kommunalskatt som kan täcka våra gemensamma behov. Stockholmare och de som arbetar i staden ska vara med och bestämma om våra gemensamma kommunala verksamheter.

I vänsterpartiets Stockholm arbetar vi internationellt med solidaritet, demokrati, jämställdhet, tillgänglighet och miljö. Här ska alla människor från hela världen kunna studera och arbeta. Alla oavsett bakgrund ska känna sig välkomna att besöka vår stad.

Stockholm ska vara en miljörättvis stad. Alla som bor i Stockholm, oavsett var de bor och vad de tjänar, ska ha tillgång till natur, vatten, ren luft och tystnad. Stockholm kan och ska ha en miljöpåverkan som ryms inom vårt rättvisa miljöutrymme - vad som är rimligt för att jordens begränsade resurser ska fördelas rättvist, inom ramarna för naturens bärkraft.

I vårt Stockholm kan barn växa upp med goda levnadsförhållanden, oavsett bakgrund och familjesituation. Genom förebyggande och tidiga insatser får barn och unga och deras föräldrar den hjälp de behöver. Det är lätt att få hjälp att komma ur missbruk. Människor med funktionsnedsättningar kan bo, leva och arbeta som alla andra. Vår vision är att utrota hemlösheten. Ingen ska vara fånge i sin stadsdel på grund av att den inte har råd med SL-kort.

Förutsättningarna för en ekologiskt hållbar stad bygger på smart planering av transporter, bostäder och avfall. Ny teknik och moderna system ska därför samverka för en effektivare användning av resurserna och minskade utsläpp. Genom politisk styrning kan vi komma en god bit när det gäller att införa system som gör den hållbara livsstilen till en självklarhet, till exempel genom transportsnål stadsplanering och energieffektiv bebyggelse. Vi vill göra minst ett pilotprojekt med passivhus.

Vi vill bygga en ny miljösmart och mänsklig stadsdel, Bromma Ekostad, på Bromma flygplats, med minst 4000 nya bostäder. Där finns möjligheterna att skapa något helt nytt; en modern, miljösmart och mänsklig stadsdel som visar på alternativa sätt att bygga framtidens stad. Istället för en klimatfientlig och bullrande flygplats vill vi göra Bromma Ekostad till en internationell mötesplats och spjutspets för ekologi och mänskliga möten.

Stockholms sjöar och vattendrag måste vara rena. Alla stadens sjöar och vattendrag ska restaureras så att de blir badbara och klara år 2015. De gröna kilarna ska få ett varaktigt skydd, i första hand genom fler naturreservat, men också

genom att stadens egen gröna mark skyddas långsiktigt genom en grönmarksstiftelse.

Stadens egen verksamhet och de upphandlingar som görs ska användas som ett effektivt redskap för att gynna en miljöanpassad produktion. All mat som används i staden ska på sikt vara ekologisk och rättvisemärkt. Vårt mål är att 30 procent av stadens livsmedel ska vara ekologisk under 2008.

Vänsterpartiet vill genomföra stora utbyggnader och upprustningar inom kollektivtrafiken. Dessa bör finansieras genom intäkterna från trängselavgifterna. Tvärbanorna ska förlängas så att de bildar en ring runt Stockholm, och nya tvärgående banor ska byggas både i de södra och norra förorterna, Skärholmen – Tyresö respektive Sollentuna - Vällingby. Bilberoendet ska minska genom planering för en transportsnål stad, till förmån för ett mer levande stadsliv och renare luft. Det måste vara lätt att ta cykeln på tunnelbanan, tvärbanan och pendeltåget. En rejäl utbyggnad av cykelnätet både i innerstaden och i förorterna är en viktig del av en modern storstad, liksom en väl genomförd utvidgning av gångatorna. 30-zonerna bör utökas, vilket minskar antalet trafikolyckor och gör staden än mer inbjudande och attraktiv. På sikt bör alla stadens anställda erbjudas SL-kort som löneförmån.

Stockholmsregionen ska ha ett näringsliv med högt utbildad arbetskraft. Områdets attraktivitet beror i hög grad på en stark offentlig sektor, det vill säga tillgång till god barnomsorg, en hållbar och jämställd äldreomsorg, högre utbildning, kulturaktiviteter, goda bostadsmiljöer och naturupplevelser. Stockholm-Mälardalen ska vara en region där människor kan bo och verka i regionens alla delar.

Stockholm ska vara en öppen och levande stad där människor möts. Det ska finnas billiga hyresrätter i hela staden, vilket ger en blandad befolkning och ökad integration. Genom att bygga längs kollektivtrafikleder och förtätning av stadsdelar och andra redan exploaterade områden kan många bostäder byggas utan att värdefulla grönområden naggas i kanten.

I Stockholm ska alla bostadsområden planeras utifrån ett barnperspektiv, med närhet till lekplatser och grönområden. Alla ska kunna känna sig trygga i vår stad. Idag är framför allt många kvinnor rädda för att röra sig ensamma på kvällar och nätter. Belysningen måste därför bli bättre och ensliga gångtunnlar och skrymmande buskage tas bort. Stockholmarens deltagande i planeringen och skötseln av bostadsområden ska vara stort och hyresgäster ska ingå och ha majoritet i de kommunala bostadsbolagens lokala styrelser.

En stark ekonomi och offensiva satsningar

Stockholm är fortfarande inne i en högkonjunktur. Med en bibehållen skattenivå på 2006 års nivå kan vi till glädje för stadens personal och invånare undvika att rikta några besparingskrav eller lägga generella sparkrav på nämnderna. I den nuvarande borgerliga majoritetens förslag till budget görs nedskärningar på alla områden. Störst nedskärningar görs på de områden där man samtidigt säger sig satsa mer pengar. Med en bibehållen skattenivå kan vi ta de första

stegen för att exempelvis utveckla en hållbar och jämställd äldreomsorg. Men då ska den naturligtvis vara gemensamt ägd och styrd. Därmed kan den vara mänskligt hållbar med kreativa medarbetare som har krafter kvar att njuta av pensioneringen vid 65 års ålder.

De flesta äldre ska kunna bo hemma i sina lägenheter, men då måste bostäderna vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar. Alla äldre som behöver ska erbjudas god hjälp av hemtjänsten och ha nära till sociala mötesplatser över generationsgränserna. Biståndsbedömningen ska göras enklare och de äldre ska självklart ha ett avgörande inflytande över innehållet i den hjälp de får.

Stockholm ska vara en rättvis huvudstad utan diskriminering där alla människor respekteras utifrån sitt människovärde. Behov och kompetens ska styra och inte kön, härkomst, funktionsnedsättning, ålder, sexuell identitet eller plånbok. Inkomsterna ska därför fördelas mer rättvist.

Stockholmarna ska inte bara kunna leva, bo och roa sig i innerstaden. Förorter ska blomstra mer genom en riktad satsning på att blanda bostäder, arbetsplatser, service, kultur, idrottsplatser samt grönområden. Kulturhus, bibliotek och billiga samlingslokaler ska finnas i alla stadsdelar. Alla stadsdelar ska ha blandade boendeformer och alla hyresrätter ska förmedlas genom bostadsförmedlingen och ingen nekas bostad på grund av låg inkomst. Studentbostäder, kollektivhus samt boenden för äldre och människor med funktionsnedsättningar ska finnas i hela staden. Ingen ska vara hemlös i vänsterpartiets Stockholm.

Staden ska aktivt verka för att diskriminering förebyggs genom kvalitetssäkrad rekrytering, den så kallade Sprint-metoden, och kunskap hos chefer och medarbetare om diskriminerade strukturer. Flerspråkighet och kompetens om funktionsnedsättningar ska vara en merit vid anställning. Äldre medarbetare ska uppmuntras att arbeta till pensionen och att vara mentorer för yngre. Genom att bygga ut den kommunala verksamheten och förbättra välfärden samt att förbättra villkoren för småföretagare kan de flesta stockholmare ha ett arbete med avtalsenlig lön och kollektivavtal. Staden bör erbjuda alla som inte kan få arbete rätt till en meningsfull sysselsättning i sociala arbetskooperativ och andra modeller som utarbetats i samarbete med brukarorganisationerna.

I Stockholm ska alla offentliga museer och konsthallar ha fritt inträde. Det självständiga kulturlivet bör ständigt arbeta för att nå nya grupper. Konsten kan nå fler människor genom att den har en given plats i det offentliga rummet. Men då måste det vara just offentligt och inte ett "val" mellan olika gallerior.

Alla elever i skolan har rätt att trivas och att nå målen i alla ämnen. Skolan har en given plats i stadsdelarna och bidrar till att stärka gemenskapen i området. Alla skolor har engagerade vuxna som skapar förtroendefulla relationer, höga förväntningar och rimliga krav. Med vänsterpartiets förslag till budget skapas förutsättningar för detta, även om våra visioner inte kan uppnås under en enda mandatperiod. Skolan ska ha ett demokratiskt ledarskap som tar vara på föräldrars och elevers engagemang för skolgången. I gymnasieskolan kan eleverna ha

majoritet i styrelsen vilket ökar deras intresse både för skolan och för samhället i övrigt.

Skolan är hela samhällets angelägenhet och är en omistlig del av stadsdelsnämndernas verksamhet. Alla elever kan nå målen i alla ämnen om arbetsätt och uppföljning anpassas till elevernas förutsättningar och behov. Om alla skolor arbetar integrerat med kulturen i undervisningen kan kulturskolan nå alla barn oavsett bakgrund. Kulturskolan ska på sikt vara gratis för alla barn. Högeralliansens centralisering av de pedagogiska verksamheterna har dock lett till att en majoritet av skolorna larmar om minskade resurser samtidigt som behoven av förbättring av resultaten i skolan är stora. Vi föreslår att en kriskommision tillsätts för att se över möjligheterna att snabbt återföra skolorna till stadsdelsnämnderna, vilket gör att resurserna kan fördelas efter de lokala behoven och samordningsvinster göras bland annat för elever med behov av särskilt stöd

Genom att satsa stort på breddidrott lägger vi grunden för inte bara morgondagens stjärnor utan också för att alla stockholmare regelbundet kan motionera, ha roligt och må bra. Samtliga stadsdelar bör ha minst en kombinerad sim- och idrottshall samt en konstgräsplan. Vidare ska det vara fritt inträde till stadens alla bad och det bör nyanställas badvakter och instruktörer så säkerheten kan höjas. Simundervisning för alla barn ska självklart vara obligatorisk. I vänsterpartiets Stockholm kan alla stockholmare - oavsett kön, ålder, etnisk och social bakgrund - utöva idrott och motion utifrån egna önskemål och förutsättningar.

Kulturen är fundamental i människors liv och därför ökar vi satsningarna på området, främst kulturskolan, det fria kulturlivet och samlingslokalerna. Vi föreslår att staden prövar ett nytt hyressystem och upplåter sina lokaler till de kulturverksamheter, som får stöd av kulturnämnden, utan hyreskostnad.

En modern ekonomisk politik

Enligt högeralliansen ökar konsumtionen av välfärd när inkomsterna stiger. Därmed måste man i takt med inkomstökningen effektivisera och göra prioriteringar inom de kommunala verksamheterna. Med detta menas, i klarspråk, att i högerns Stockholm ska människor sägas upp. Därmed lämnas fältet fritt för privata finansieringsformer som exempelvis brukaravgifter och försäkringslösningar. I själva verket är det så att ökade inkomster inte alls behöver leda till en ökad konsumtion av välfärd.

Vi vet idag att höginkomsttagare efterfrågar mer vård, Det vill säga den som är rik går oftare till vårdcentralen. Studier av priselasticitet visar dock att konsumtionen inte alltid förändras på samma sätt. För många varor och tjänster finns det ett tak då gränsnyttan avtar i att konsumera mer. Detta gäller en sådan central välfärdstjänst som skola vars efterfrågan enbart bestäms av demografiska faktorer. Som grund för högeralliansens vision för Stockholm och förslag till budget för år 2008 ligger den här typen av föreställningar. Som den nuvarande nationalekonomiska forskningen visar är det dock mycket svårt, för att inte säga omöjligt, att överhuvudtaget göra prognoser om sambandet mellan välfärd och ekonomisk tillväxt.

Enligt finansdepartementets långtidsprognoser kommer Sveriges samlade BNP per capita att öka med 1,5 procent/år under en lång följd av år. Det är medvetet lågt räknat men innebär ändå att vi är dubbelt så rika om ca 35 år. Vi har därmed ett val att göra. Hur stor del av vår nuvarande och framtida inkomstökning ska gå till vår gemensamma offentliga sektor och hur stor del ska gå till oss som privatpersoner? Om rikedomerna fördelas på ett klokt och modernt sätt kan vi i framtiden utan problem finansiera fri kollektivtrafik, sex timmars arbetsdag, fri hemtjänst och bättre pensioner.

Högeralliansen i Stockholm gör ett annat val. När de säljer ut och konkurrensettsätter stora delar av de kommunala verksamheterna är det av ideologiska skäl. De vill inte att vi gemensamt ska äga så mycket, utan vill av ideologiska skäl att mer ägs privat. Men det sägs inte rakt ut. Istället försöker de få oss att tro att vi i framtiden måste effektivisera och göra prioriteringar inom de kommunala verksamheterna för att pengarna inte räcker till.

Om högern får fortsätta att styra Stockholm kommer det att bli en stad med stora ekonomiska och sociala klyftor. Om inte annat bör frågan lyftas om vilken typ av välfärdssystem som är det mest effektiva. Som ett flertal vetenskapliga studier redan visat står välfärdstjänster i exempelvis USA för ca 14 procent av BNP – samma som i Sverige – men kommer bara 2/3 av medborgarna till godo. Med ett generellt och kommunalt (och delvis statligt) välfärdssystem som det svenska kommer det alla människor till godo. Förutom att det inte är moraliskt försvarbart att ”välja bort” en tredjedel av befolkningen är det således mindre effektivt. Mot bakgrund av detta är det anmärkningsvärt att högeralliansen anser att brukaravgifter och privata försäkringslösningar i framtiden kan bli mer ”intressanta”. Det anger inte bara ett politiskt val, det är även samhällsekonomiskt oförsvarbart.

Vänsterpartiet gör ett annat val. Vi vill liksom föregående år avsätta en Rättvisemiljard för att öka rättvisan mellan stockholmarna genom att ge extra resurser till dem som har det svårast i vår stad och att låta dem som har de tyngsta och lägst avlönade jobben få välbehövlig kompetensutveckling. Vi vill bygga fler boenden för hemlösa, framförallt billiga hyresrätter men också lågtröskelboenden för hemlösa kvinnor. Vår rättvisemiljard handlar om att rätta till tidigare brister i välfärdssystemet och kommer på sikt att leda till minskade kostnader för staden. Samhällsekonomiska kalkyler visar att det lönar sig att satsa på förebyggande arbete för att minska kostnaderna förkommande generationer.

Vi avsätter också en Förortsmiljard för en fysisk upprustning, exempelvis av bostadsgårdar, idrottsplaner, förskolegårdar, skolgårdar, parker, grönområden, kvartersgårdar, bibliotek etc. Det kan också handla om investeringar för att öka tryggheten i området. Investeringsplanerna ska fastställas av stadsdelsnämnderna i dialog med de boende.

Vänsterpartiets avsätter en Miljömiljard för ökad miljö rättvisa, både lokalt och globalt. Lokalt genom att de stockholmarna som idag drabbas värst av luftföroreningar, buller och nedsmutsade sjöar ska få en bättre situation. Globalt framförallt genom att minska Stockholms klimatpåverkan och visa att det går

att förena låg miljöpåverkan, inom vårt rättvisa miljöutrymme, med god välfärd. Vi vill bland annat satsa 100 miljoner kronor på utbyggnad av cykelvägar enligt Cykelplan 2006. Vi vill också satsa på rening av Stockholms sjöar och vattendrag, energieffektivisering och biologisk mångfald.

Stark offentlig sektor en förutsättning för ett bra företagsklimat

En stark gemensam och offentlig sektor är en förutsättning för ett bra företagsklimat. God sjukvård ger lägre sjukfrånvaro, vilket ger minskade kostnader i näringslivet. Bra utbildning ger kompetenta medarbetare och barn- och äldreomsorg gör det möjligt för kvinnor att delta på lika villkor i arbetslivet. Dessutom är den offentliga sektorn i sig en stor arbetsgivare som genererar både arbetstillfällen och upphandlingar av varor i den privata sektorn. Vänsterpartiet vill därför satsa mer på den offentliga sektorn i staden för att höja kvaliteten men också för att på så sätt skapa tusentals nya jobb.

Vi vill satsa på att utveckla Stockholm-Mälardalen till en sammanhållen region med ett kraftigt förbättrat järnvägsnät som stomme. Regionen bör orienteras mot flerkärnighet med fler tvärförbindelser och mångsidigt sammansatta samhällen i kollektivtrafikens skärningspunkter. Tätare och mer blandade samhällen underlättar kombination av yrkesliv, fritidsliv och hemliv samtidigt som energi kan sparas inom transportsektorn genom kortare resor. En sådan utveckling underlättar jämställdhet så att män och kvinnor i ökad omfattning delar på det betalda och obetalda arbetet. Båda parter i ett parförhållande kan få attraktiva jobb, samtidigt som kontakten mellan arbetsplatsen och hemmet underlättas.

Näringslivet blir alltmer beroende av långväga transporter. Det gäller både gods och personer. Eftersom person- och godstransporter slukar stora mängder energi och står för en stor del av utsläppen av växthusgaser måste ansträngningar göras för att utveckla transportslag som ger mindre utsläpp och bygger på förnybar energi. Det privata näringslivet har ofta ett alltför kortsiktigt perspektiv på dessa frågor och saknar förståelse för vikten av att uppfylla miljömålen. Därför måste samhället dels ställa bestämda krav på näringslivet, dels utveckla en transportstruktur som minskar miljöskadorna. Marknadskrafterna kan inte lösa dessa frågor på egen hand.

Den nuvarande borgerliga majoriteten gör ett stort nummer av att vi måste kunna erbjuda konkurrenskraftiga löner för att locka arbetskraft till staden. Detta är, enligt dem själva, bara möjligt med differentierade löneökningstakter, d.v.s. att öka löneskillnaderna. Naturligtvis är också detta ett politiskt val. Det är lika rimligt att som vänsterpartiet göra låglönesatsningar med en attraktiv stad som följd.

Det som är bra för Stockholm är inte alltid bra för hela Sverige. Det kan stämma i många fall, men inte alltid. Stockholm är ingen fristående del av resten av Sverige, eller av världen. Vi är alla ömsesidigt beroende av varandra. En levande landsbygd är också något som gynnar Stockholm. Det är inte säkert att den bästa lösningen alltid är att Stockholm ska växa, ibland på bekostnad av en

allt mer glest befolkad landsbygd. Att Stockholmsregionen växer har också miljökonsekvenser. Regionförstoring tenderar att leda till större behov av transporter, med ökade utsläpp och större klimatpåverkan som följd.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Samhällsekonomiska förutsättningar

Fortsatt gynnsam konjunktur men ökat tryck på räntor och inflation

I år beräknas BNP-tillväxten¹ bli 3,7 procent och 3,6 procent år 2008, korrigerat för variationer i antalet arbetsdagar. Hushållens konsumtion spelar en allt viktigare roll för tillväxten medan investeringstillväxten dämpas. Den öppna arbetslösheten beräknas falla från 5,4 procent av arbetskraften år 2006 till 3,9 procent 2008 och hushållens disponibla inkomster stiger snabbt.

Starkt ekonomiskt läge för kommunerna

Den svenska kommunsektorn redovisade ett rekordstort överskott för 2006. En viktig förklaring är sysselsättningsökningen som ger en ordentlig tillväxt i det kommunala skatteunderlaget. 2007 och 2008 ser också gynnsamt ut med en förväntad årlig skatteunderlagstillväxt på drygt 5 procent. Ökningen av det ekonomiska utrymmet för kommunerna på kort sikt möjliggör med andra ord offensiva satsningar. Vänsterpartiet gör andra avsättningsprioriteringar än den nuvarande borgerliga majoriteten. Vid årets bokslut avsätter vi tre miljarder kronor i form av en *Förortsmiljard*, en *Miljömiljard* och en *Rättvisemiljard*.

Högkonjunktur i Stockholm

I Stockholm fortsätter den starka tillväxten. Under första kvartalet 2007 steg lönesumman i Stockholm stad med 8,3 procent jämfört med samma period 2006. Motsvarande siffra för riket var 7,1 procent. Tillväxten i lönesummor är en viktig indikator på styrkan i ekonomin. Under 2006 var tillväxttakten i lönesumman den högsta sedan 2001.

Stockholmsbarometern² för första kvartalet 2007 visar också på ett fortsatt positivt konjunkturläge. Samtliga branscher visar på en god utveckling. Särskilt höga tillväxtnivåer finns inom byggindustrin och databranschen. Även arbetsmarknaden i Stockholm utvecklas bra. Länsarbetsnämnden bedömer att utsikterna på Stockholms arbetsmarknad 2007/2008 är mycket goda och att den öppna arbetslösheten fortsätter att minska. Den öppna arbetslösheten i staden uppgick till 4,7 procent under andra kvartalet 2007 jämfört med 5,2 procent 2006. Antalet varsel minskar och de nyanmälda platserna stiger snabbt.

¹ Enligt Konjunkturinstitutet 2007-08-29.

² Stockholms handelskammars konjunkturindikator, som bl.a. bygger på företagens orderstockar och framtidsförväntningar.

Budgetens finansiering

Stadens skatteintäkter

Stockholms stads intäkter består till övervägande del av skatteintäkter. Skatteintäkternas storlek är direkt kopplat till lönesummans utveckling³, det vill säga löneökningar och antalet arbetade timmar. Stadsledningskontorets bedömning av skatteunderlagstillväxten utgår från Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) beräkningsförutsättningar (augusti 2007), som bygger på utvecklingen för hela riket. SKL:s prognos anger en skatteunderlagsutveckling på drygt 5 procent i årstakt mellan 2008 och 2010. Detta är en betydligt bättre prognos än den som SKL la i början av året och den leder till avsevärt bättre finansiering.

Räntor och aktieutdelning

Staden har under ett antal år sålt en del fasta tillgångar och därigenom ökat de finansiella nettotillgångarna. I början av år 2007 uppgick stadens nettofordran till drygt 12,7 mdkr. Genom att placera denna nettofordran har staden fått en avkastning i form av ett positivt räntenetto. I budget för år 2007 uppgick det positiva räntenettet till 430,0 mnkr. Genom finansiering av angelägna satsningar under mandatperioden kommer de finansiella nettotillgångarna att minska och därmed även det positiva räntenettet. Aktieutdelning från Stockholms Stadshus AB görs under planperioden med avsikt att den ska ligga på en för koncernen långsiktigt hållbar nivå. För år 2008 uppgår aktieutdelningen till 700,0 mnkr varav 500,0 mnkr avser att finansiera förändringen av pensionskulden år 2008. Aktieutdelningen för åren 2009 och 2010 uppgår till 200,0 mnkr per år.

Sammanfattning - budgetens finansiering

Den internationella konjunkturen fortsätter att utvecklas positivt. Även den svenska ekonomin och i synnerhet Stockholms ekonomi utvecklas i god takt. Tack vare en stärkt sysselsättningsutveckling i riket väntas skatteunderlaget 2008 och 2009 växa med cirka 5 procent årligen. Sammanfattningsvis innebär det att stadens totala finansiering ökar i jämn takt de närmaste åren.

Skattesats

För år 2008 föreslås att en kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 18:08 per skattekrona.

För år 2008 föreslås en oförändrad utdebitering av begravningsavgiften med 7 öre per skattekrona.

Stockholm den 24 september 2007

ANN-MARGARETHE LIVH

---

³ Ungefär tre fjärdedelar av det kommunala skatteunderlaget utgörs av lönesumman i samhället.

STADSÖVERGRIPANDE FRÅGOR

Demokrati

Förslag till satsningar

- Utöka antalet stadsdelsnämnder.
- Inrätta ett kansli för deltagande demokrati.
- Erbjud stadens verksamheter att genomföra en avtalsbunden självförvaltning.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Stadens invånare ska ses som ägare som gemensamt äger stadens verksamheter och inte som kunder på en marknad.

Nolltolerans mot diskriminering.

Medborgarnas ökade deltagande i den lokala demokratin ska vara en prioriterad arbetsuppgift för stadsdelsnämnderna.

Bostadsbolagen ska decentraliseras och demokratiseras och hyresgästerna ska erbjudas vara med i lokala styrelser.

Ett samhälle är inte demokratiskt om det stillatigande accepterar att människor diskrimineras och att tusentals människor lever i utanförskap. Samtidigt kan samhällets strukturer och institutioner demokratiseras. I denna budget presenterar vi reformer som verkligen innebär goda förutsättningar för att minska diskrimineringen och ha en deltagande demokrati.

Medborgaren som ägare och inte som kund

Vänsterpartiet ser stadens invånare som medborgare som gemensamt äger stadens verksamheter och inte som privata kunder på en marknad. Skillnaden mellan att se medborgaren som ägare och som kund är oerhört stor. Medborgaren som ägare har rätt att ställa krav på hela den kommunala sektorn. Medborgaren som kund har bara rätt att ställa krav för egen del oavsett vad det betyder för Stockholm i övrigt.

Nolltolerans mot diskriminering

För vänsterpartiet kan ett samhälle inte kallas demokratiskt om det samtidigt diskriminerar människor på grund av hudfärg, etnicitet, sexuell identitet, kön, ålder eller funktionsnedsättning. Vi vill återinföra antidiskrimineringsklausulen och rättvisemärka krogar som inte diskriminerar. Vi vill utbilda stadens chefer i diskrimineringslagstiftningen. Allmänna möten som staden ordnar ska alltid läggas i lokaler som är tillgängliga för personer med rörelsehinder och som har fungerande hörselslingor. Teckentolkning ska alltid kunna ordnas till möten som staden ordnar.

Fler stadsdelsnämnder och ökad decentralisering

Stadsdelsnämnderna är en avgörande länk i den demokratiska processen och ska ha en geografisk storlek som gör det möjligt för medborgare att möta sina lokala politiker i vardagen. Den närheten är den bästa garanten för en lyhördhet inför medborgarnas behov. Antalet stadsdelsnämnder bör vara fler än vad de är idag. En storstad som Stockholm har många möjligheter, men det innebär också en risk för att avståndet mellan medborgare och beslutsfattare blir för stort. Vänsterpartiet vill istället gå längre i demokratiseringen av Stockholm. Vi vill decentralisera ännu mera genom att flytta ut fler verksamheter till nämnderna.

Deltagande demokrati

Våra medborgare måste få ökad delaktighet och inflytande i den demokratiska processen. Det gör vi genom att skapa fler öppna forum i stadens nämnder och bolag där mål, budget och måluppfyllelse redovisas och diskuteras. Vänsterpartiets satsning på deltagande demokrati samt ökad medvetenhet om respekten för medborgaren som ägare ger oändligt mycket mer uppskattad verksamhet ur brukarnas synvinkel än den s.k. ”valfrihet” som den nuvarande borgerliga majoriteten står för och som bara gynnar de mest välbeställda i staden. Vi vill att fler beslut ska fattas på öppna nämndmöten och inte bakom slutna dörrar i centrala nämnder. Vi vill uppmuntra politiker och medarbetare att arbeta med deltagande demokrati och har därför anslagit budgetmedel till utbildning och inrättande av ett kansli för deltagande demokrati.

Ökat brukarinflytande

Vänsterpartiet arbetar för att på olika sätt öka brukarnas inflytande i den kommunala verksamheten. För oss är det självklart att våra brukare måste få ökad delaktighet och mer inflytande i verksamheten, vi ska be om deras åsikter och förslag för att göra verksamheten bättre, dela med oss av ansvar och avsätta pengar i förslaget till budget som brukarna kan vara med och besluta om.

Försök med självförvaltning

I arbetet med ökat inflytande är det värt att under en försöksperiod erbjuda stadens verksamheter att genomföra en avtalsbunden självförvaltning enligt kommunallagen. Goda erfarenheter av ett fördjupat inflytande finns från skolans värld, där det är möjligt för en enskild skola att ha en lokal styrelse med föräldrar, elever, personal och skolledning. Det vore intressant om exempelvis brukare och medarbetare vid ett vård- och omsorgsboende eller gruppboende ville pröva självförvaltning. Utvärdering får visa om driftsformen är en bra form för kommunal drift.

Fullt delaktiga medarbetare

Våra medarbetare måste bli fullt delaktiga i arbetet på den egna arbetsplatsen. För att nå dit krävs en arbetsplatsorganisation, ett arbetsklimat och inte minst chefer som till fullo uppmuntrar till nytänkande utifrån tilltro till medarbetarnas yrkeskunskaper, erfarenheter och vilja att ta till sig nya rön. Samtidigt krävs att medarbetarna är trygga med att överskott av resurser får gå till investeringar i stadens verksamheter och inte till nedskärningar. En sådan trygghet kan endast skapas genom att den gemensamma sektorn byggs ut.

Föreningslivets viktiga roll

Idag är det tyvärr stora skillnader mellan olika stadsdelar vad gäller medborgarnas deltagande i den lokala demokratin. I områden med villor, bostadsrätter och många högutbildade är aktiviteten oftast högre, vilket är ett mönster som tyvärr sammanfaller med valdeltagandet. Föreningslivet är en kompenserande effekt i förorter och i områden med hyreslägenheter. Anslagen till föreningslivet i områden med ”demokratiskt underskott” bör därför ökas.

Sveriges bästa arbetsgivare

Förslag till satsningar

- Höja lönerna för de lägst avlönade.
- Rätt till heltid erbjuds alla.
- Sänka arbetstiden inom äldreomsorgen.
- En Rättvisemiljard införs.
- Återinrätta en Forsknings- och utvecklingsenhet.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Alla medarbetare ska få rätt till heltidsanställning.

Kortare arbetstid inom äldreomsorgen.

Löneklyftorna ska minska genom högre löner för de lägst avlönade och lönestopp för de högst avlönade cheferna i staden.

Alla medarbetare ska få rätt till kompetensutveckling.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Avknoppning, utmaning och privatisering av kommunal verksamhet.

En modern arbetsplats

Vi vill att Stockholms stad ska vara en modern arbetsplats och bli Sveriges bästa arbetsgivare. För att nå det målet måste arbetsmiljön vara god för alla medarbetare. Det ska vara högt i tak på arbetsplatserna, ingen ska diskrimineras, cheferna ska lyssna på sina medarbetare och ta vara på kunskap och engagemang. Alla ska ha rätt till heltidsarbete, goda möjligheter till kompetensutveckling och en lön som man kan leva på. De fackliga organisationerna ska vara med tidigt vid rekrytering av chefer och ha inflytande vid alla stora omorganisationer.

Löner

Höj lönen för de lägst avlönade

Vi vill höja lägsta lönen i staden och avsätter medel i centrala medelsreserven. Enligt Kommunal är det främst unga och utomeuropeiska invandrare som är överrepresenterade i gruppen med de lägsta lönerna.

Löneutjämning mellan mäns och kvinnors löner

Under de senaste 20 åren har inte kvinnornas löner ökat i förhållande till männens om vi ser till hela arbetsmarknaden. Eftersom de flesta av stadens medarbetare är kvinnor krävs mer pengar till kommunerna, så att de kvinnodominerade yrkesgrupperna kan få höjda löner.

Arbetstid

Rätt till heltid

Av stadens anställda arbetar 19 procent deltid, varav de flesta är kvinnor som arbetar i äldreomsorgen och stöd och service till personer med funktionsnedsättningar. Vi anser att heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet. En sådan reform gynnar kvinnor och stärker situationen för ensamstående mammor. Med tanke på den nuvarande borgerliga majoritetens planer att begränsa möjligheten att stämpla till 75 dagar för deltidsarbetslösa är en heltidsreform akut i Stockholms stad. Medel avsätts i centrala medelsreserven.

Kortare arbetstid i äldreomsorgen och på försök i förskolan

Det är dags att göra en plan för en långsiktig permanent minskning av arbetstiden, med början inom äldreomsorgen, där behoven kanske är allra störst. Planeringen ska utgå från en kommunal- och samhällsekonomisk kalkyl för hur arbetstiden kan kortas till 35 timmar per vecka för undersköterskor och vårdbiträden inom äldreomsorgen. Kalkylen ska bland annat ta hänsyn till minskade kostnader för sjukskrivning, förtidspensionering, arbetsskador och ökade intäkter i form av fler nöjda äldre, friskare medarbetare och mer jämställda medarbetare. Medel avsätts i centrala medelsreserven för att påbörja arbetstidsförkortningen.

Vi vill även göra ett större försök med kortare arbetstid i förskolan, där förskolelärare och barnskötare har ett tungt fysiskt arbete som kan vara svårt att klara ända upp i pensionsåldern. Medel avsätts i vår Rättvisemiljard för detta.

Äldreomsorg

Systematisk satsning på medarbetare inom äldreomsorgen

I nationella utvecklingsplanen för vård och omsorg om äldre lyfts personalen fram som ett utvecklingsområde. Arbetsgivarna behöver systematiskt utveckla och satsa på utbildning, arbetsmiljö, arbetsvillkor, arbetsinnehåll, förebyggande hälsoarbete, inflytande samt äldreomsorgens organisering. Erfarna medarbetares kompetens kan tas tillvara som mentorer, handledare och internutbildare.

Förskola

Riktat program för fler pedagoger i förskolan och skolbarnsomsorgen

För att öka kvaliteten i de pedagogiska verksamheterna måste antalet pedagoger bli fler i förskolan och skolbarnsomsorgen. Ett riktat program behöver tas

fram i samverkan med de fackliga organisationerna för att öka andelen pedagoger i de stadsdelar som har lägst andelar. Satsningen finansieras inom ramen för vänsterpartiets Rättvisemiljard.

Ta vara på allas kompetens

Rekrytera flera - utan att diskriminera

Staden ska bli ett föredöme när det gäller att anställa människor med invandrarbakgrund och öka antalet praktikplatser för flyktingar och invandrare.

Andelen personer med utländsk bakgrund anställda i staden är ganska hög om man jämför med befolkningen, men arbetet är ofta lågkvalificerat. Ingen av förvaltningscheferna är utrikes född. Inom socialt arbete, administrativt arbete och läraryrket är personer födda i Afrika, Nordamerika, Sydamerika och Asien underrepresenterade. De som är anställda och födda i ett utomeuropeiskt land är framförallt koncentrerade till Kommunals avtalsområde.

Forskning visar att rekrytering kan bidra till att vissa sökande utesluts genom medvetna eller omedvetna mekanismer och processer. Det är vanligt att subjektiva värderingar vävs in i rekryteringen. I FOU-rapport 2007:1 konstateras att det största rekryteringsansvaret ligger hos enhetscheferna. Personalchefer och avdelningschefer medverkar mest rekrytering av högre tjänster, där själva rekryteringsprocessen också är mer omfattande. Enligt FOU-rapporten ges intrycket att staden saknar en specifik struktur bakom rekryteringsarbetet.

När staden rekryterar ska anställningsprocessen och kravprofilerna vara så tydliga att diskriminering av sökande inte är möjlig. SPRINT-metoden ska därför införas permanent. Staden behöver också skyndsamt ta fram en rekryteringspolicy i samverkan med de fackliga organisationerna för att få fram en tydlig struktur och genomskinlighet i rekryteringsarbetet.

Flerspråkighet ska vara en formell merit

Flerspråkiga medarbetare höjer kvaliteten i våra kommunala verksamheter och ökar tillgängligheten till servicen för människor som behöver kommunicera på sitt hemspråk för att kunna göra sig förstådda. Flerspråkighet ska därför vara lönegrundande och en formell merit när man söker arbete i Stockholms stad. Medarbetare som har bristande svensk-kunskaper ska få studera språket på arbetstid. En sådan reform gynnar också lågavlönade kvinnor.

Ta fram rutiner för att tillgänglighetsanpassa personalpolitiken

Staden bör anställa fler personer med funktionsnedsättningar, bland annat för att ta vara på deras erfarenheter i arbetet med att göra staden mer tillgänglig. För att alla ska behandlas lika i rekryteringsarbetet måste stadens rutiner beakta att annonsering, lokaler och intervjuer är tillgängliga. Enligt Funktionshindersmannens årsrapport saknar staden fastställda rutiner för att beakta funktionsnedsättningar vid rekrytering, personalutbildning och arbetsmiljöarbete. Detta är ett allvarligt hinder som måste åtgärdas snarast för att ta tillvara allas kompetens.

Följ upp konsekvenserna för övertaliga

Stadens kollektivavtal för omställning vid arbetsbrist följs upp i en partsgemensam grupp. Det är viktigt att följa upp konsekvenserna för dem som blivit övertaliga. En riktad medarbetarundersökning ska göras för att de övertaliga ska få ge sin syn på bemötande och insatser i samband med övertalighet såväl på arbetsplatsen som i omställningsarbetet.

Återupprätta Stockholm som en kunskapsstad

Kompetensutveckling för de stora personalgrupperna

Vi vill avsätta en Rättvisemiljard under mandatperioden, som bland annat ska gå till att låta dem som har de tyngsta och lägst avlönade jobben få välbehövlig kompetensutveckling. De positiva erfarenheterna från Kompetensfonden ska tas tillvara i det fortsatta arbetet. Vi vill införa permanenta fortbildningsprogram för de stora personalgrupperna som främst finns i stadsdelsnämnderna.

Återinrätta FOU-enheten

För att staden ska vara en kunskapsstad krävs att vi tar fram en strategi för utveckling av kunskap och hur kunskapen kan användas i det dagliga arbetet. Ett vetenskapligt råd för övergripande frågor bör inrättas utifrån erfarenheter i den tidigare integrationsnämnden. Dessutom måste staden omedelbart återinrätta en centralt placerad forsknings- och utvecklingsenhet med förgreningar i varje förvaltning, för att koppla samman forskningen med praktiken och samverka med universitet och högskolor. Den verksamhetsförlagda utbildningen inom lärarhögskolan (VFU) ska återföras till stadsdelsnämnderna.

Vi vill undersöka möjligheterna att skapa lokala FOU-enheter i förvaltningarna som kan kombineras med praktiksamordning för socionomer, lärarstuderande samt vård- och omsorgsutbildningar. En naturlig länk skapas mellan forskningen, de yrkesverksamma och brukarna vars synpunkter är en omistlig del i en evidensbaserad praktik. Det blir därigenom attraktivare att göra praktik på våra arbetsplatser, vilket gynnar rekryteringen av nyanställda.

Utbilda cheferna

Det är viktigt att cheferna får en förstklassig utbildning i samverkan med de fackliga organisationerna om arbetsmiljö, arbetsrättslig lagstiftning och diskrimineringslagstiftning.

Friskare medarbetare

Reflektion på tjänstetid

Arbetet med att sänka sjukfrånvaron måste präglas av kreativitet och uthållighet för att fler ska orka arbeta fram till pensionen. Staden bör pröva nya metoder, exempelvis reflektion på tjänstetid som gett minskad sjukfrånvaro och ökad arbetsglädje för socialsekreterare och lärare i Karlstad. För att veta om vi är på rätt väg måste staden ha tydliga och mätbara mål på kort och lång sikt.

Träning på arbetstid för alla

Enligt stadens medarbetarenkät 2006 är det fler inom äldreomsorgen som skulle vilja utnyttja möjligheterna till friskvård än de som har tillgång till det idag. För brandmän ingår träning i arbetstiden, så varför ska det inte göra det i äldreomsorgen? Träning på arbetstid ska ingå i arbetstiden för alla, vilket innebär att arbetsdagen måste organiseras så att det fungerar.

Cykel- och kollektivtrafikförmåner

Miljövårdsberedningen (Pm 2006:2) anser att det är samhällsekonomiskt motiverat att uppgradera miljöanpassade resor genom att företag och myndigheter får ge cykel- och kollektivtrafikförmåner till medarbetare, till exempel cykel-leasing. I dag är dessa förmåner inte skattebefriade, till skillnad från träningskort på gym. Staden bör därför skriva till regeringen och begära en ändring av dessa bestämmelser.

Jämställdhet mellan kvinnor och män

Förslag till satsningar

- Inrätta jämställdhetsinspektörer i staden.
- Anställ jämställdhetspedagoger i alla stadsdelar.
- Utveckla jämställdhetsarbetet i äldreomsorgen och socialtjänsten.
- Resurser till kvinnoorganisationer som arbetar med jämställdhet.
- Inför jämställdhetskonskvensanalyser.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

- Öka kunskapen om (o)jämställdheten i Stockholm stad.
- Stadens resurser ska fördelas jämställt mellan flickor och pojkar, kvinnor och män.
- Minska löneskillnaderna mellan män och kvinnor.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Synsättet att avknoppningar ökar jämställdheten i samhället.

Hur ser jämställdheten ut i verkligheten?

1998 antog staden en jämställdhetspolicy, 2001 granskades de dåvarande planerna, 2004 antogs riktlinjer för stadens jämställdhets- och mångfaldsplaner och 2006 granskades planerna på nytt. Nu är det dags att undersöka resultatet – hur ser det ut i verkligheten. Har stadens arbete påverkat jämställdheten och mångfalden bland medarbetarna och invånarna?

Nyckeltal för jämställdhet

Vi behöver ta fram och följa upp strategiska nyckeltal som kan ge en vink om staden är på rätt väg. Bra nyckeltal kan vara om förvaltningar och bolag använder könsuppdelad statistik i planerings- och uppföljningsdokumenten, resursfördelningen mellan flickor/kvinnor och pojkar/män inom olika verksamhetsområden samt satsade resurser på kompetensutveckling för kvinnor och

män i olika yrkesgrupper. Det är också angeläget att genomföra fallstudier av bland annat lönekartläggningar och resultatet av handlingsplanerna för jämställda löner.

Viktiga områden att ta med i en fördjupad granskning är kartläggning av hur den könsuppdelade statistiken används, utreda om förändringsförslagen i nämnder och styrelser verkligen analyseras ur ett genusperspektiv samt se hur kunskapen om resursfördelningen mellan flickor/kvinnor och pojkar/män används för att öka jämställdheten i verksamheterna. Detta utvecklingsarbete ska leda fram till att jämställdhetskonskvensanalyser genomförs i stadens planer, information och beslut.

Inrätta jämställdhetsinspektörer i staden

Staden har god erfarenhet av inspektörer som granskar verksamheten inom äldreomsorgen och skolorna och nyligen har även funktionshindersinspektörer inrättats. Inspektörernas rapporter är en god grund för ett förbättringsarbete. Vi anser att inspektörer även behöver inrättas för att systematiskt granska jämställdheten och återföra resultaten till verksamheterna.

Anställ jämställdhetspedagoger i alla stadsdelar

Enligt kvalitetsredovisningen för de pedagogiska verksamheterna har kompetensfondens projekt i genuspedagogik slagit igenom i grundskolorna och gymnasieskolorna. Kunskapen och medvetenheten har ökat om genusfrågor. Vänsterpartiet vill därför att alla förskolor och skolor ska ha tillgång till jämställdhetspedagoger. Deras kompetens ska även kunna tas tillvara i utvecklandet av genuskompetens inom exempelvis äldreomsorgen och socialtjänsten.

Stöd till kvinnoorganisationer

Det är skillnad på villkoren för kvinnoorganisationernas arbete jämfört med andra föreningar. Kvinnoorganisationerna arbetar ofta för att skydda kvinnor mot mäns våld och hinner inte arbeta med jämställdhet. Utvecklingen är delvis en följd av att kommunen och staten inte tagit tillräckligt ansvar, vilket vänsterpartiet vill ändra på. Kvinnoorganisationerna i förorter och i invandrartäta områden har dålig information om hur de kan söka ekonomiskt stöd och har inte haft tid eller råd att synliggöra sitt arbete och skapa sig ett utrymme för att få mer inflytande. För att ta tillvara deras kunskap vill vi avsätta ett riktat stöd till kvinnoorganisationer som arbetar för jämställdhet. Vi vill också att staden kartlägger hur kvinnoorganisationernas ekonomiska villkor ser ut i staden jämfört med idrotts- och kulturella organisationer.

Kartläggning av otrygga platser

Våld mot kvinnor drabbar också de kvinnor som inte har blivit misshandlade eftersom det leder till en vardagsrädsla som bland annat tar sig uttryck i att kvinnor inte vågar gå ensamma på vissa ställen i vår stad eller vara ute ensamma på kvällar och nätter. Det ska därför genomföras en kartläggning av otrygga platser i vår stad och en åtgärdsplan ska tas fram.

Öka välfärden – nej till privatiseringar

Förslag till satsningar

- Återinrätta en Forsknings- och utvecklingsenhet.
- Återinför den tidigare anti-diskrimineringsklausulen i all. upphandling..

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

- Ta fram en strategi för kunskapsutveckling och kunskapsspridning i staden.
- Öka antalet brukarrevisioner och brukarråd.
- Återta entreprenader i kommunal regi när avtalen löper ut.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Avknoppning, utmaning och privatisering av kommunal verksamhet.

Låt demokratiska värden styra

De privatiseringar som just nu genomdrivs i Stockholms stad gynnar inte invånarnas behov eller kvaliteten i verksamheten. Tvärtom minskar insynen i äldreomsorgen och skolan om de drivs av aktiebolag, där medarbetarna inte har rätt till meddelarskydd. Lex Sarah räcker inte till för att missförhållanden i privat äldreomsorg ska komma fram.

När ekonomiska intressen i allt högre grad får styra vår kommunala verksamhet istället för behoven blir invånarna kunder på en marknad, men med mycket olika förutsättningar att ”välja” och ”köpa” sin service. När föräldrar görs till kunder reduceras skolan till en privatsak, när det i själva verket är avgörande för hela samhällets utveckling att alla barn får gå i en bra skola. Istället blir det familjens ekonomiska och kulturella kapital som avgör skolgången och därmed i stor utsträckning barnens framtida möjligheter i livet.

Vi vill istället att de demokratiska värdena ska styra, vilket innebär att invånarna bemöts som rättmätiga ägare av stadens gemensamma verksamheter. Då erkänner vi samtidigt att invånarna har rätt att ställa krav på hela skolsystemet och äldreomsorgen och inte bara på det egna barnets skolgång eller den anhöriges hemtjänst.

Kvalitet, utveckling och inflytande – nej till aktivitetsplaner

Den offentliga verksamheten är tryggast för invånarna men behöver självklart utvecklas för att svara upp mot de höga krav på kvalitet som vänsterpartiet vill ställa på verksamheten. Samverkan mellan staden och ideella föreningar eller brukarkooperativ är positiv när det ger verksamheten ett mervärde.

Ett ökat inflytande för invånare, brukare och medarbetare, samverkan samt metodutveckling byggd på resultat från forskning och beprövad erfarenhet är mycket viktigare för kvalitetsutvecklingen än konkurrensutsättning och marknadsanpassning. Staden ska stimulera användningen av brukarrevisioner och inrättande av brukarråd.

För att staden ska vara en kunskapsstad krävs att vi tar fram en strategi för utveckling av kunskap och hur kunskapen kan användas i det dagliga arbetet. Ett vetenskapligt råd för övergripande frågor bör inrättas utifrån erfarenheter i den tidigare integrationsnämnden. Dessutom måste staden omedelbart återinrätta en centralt placerad forsknings- och utvecklingsenhet.

När entreprenader ger få eller inga fördelar ska nämnderna rekommenderas att ta tillbaka verksamheten i egen regi. Entreprenader är förödande för kontinuiteten inom vård- och omsorgssektorn och ska inte förekomma inom dessa områden. Vi motsätter oss förslaget att ansvaret för upphandling inom äldreomsorgen tas ifrån stadsdelsnämnderna.

Stadens verksamheter ska ge våra medborgare bästa möjliga service, kvalitet och inflytande till lägsta möjliga kostnad och miljöpåverkan samt med hänsyn tagen till ILO:s konventioner. Konkurrensutsättning måste prövas noga i varje enskilt fall. Vi vill därför omgående avskaffa den plan för konkurrensutsättning som den borgerliga majoriteten infört i staden och som tvingar alla nämnder att göra aktivitetsplaner. Utmaningsrätt och avknoppning ska avskaffas eftersom vi av demokrati- och kvalitets skäl vill utveckla istället för avveckla verksamheten.

På kulturområdet finns en rad skattefinansierade verksamheter som inte kan komma i fråga för konkurrensutsättning. Kulturnämndens ansvar innefattar personalintensiva verksamheter som drivs med skattemedel helt utan vinstintresse. Biblioteken, kulturskolan, teatrar och museer måste självklart drivas i kommunal regi för att komma alla till del till rimlig kostnad.

Mot bakgrund av de utvärderingar som gjorts finns tunga skäl att inte tillåta konkurrensutsättning inom pedagogiska verksamheter, socialtjänst, stöd och service till personer med funktionsnedsättningar, äldreomsorg samt inom grundläggande infrastruktur som vatten, energi och bostäder.

Upphandling som hävstång för en hållbar utveckling

Vi ser den offentliga upphandlingen som en hävstång för att driva på ny, hållbar teknologi och på så sätt gynna ansvarstagande företag. Genom miljömässiga och sociala hänsyn kan staden bidra till att skapa en hållbar utveckling, i Sverige och internationellt genom rättvis och miljöanpassad handel. Lagstiftningen och kommunfullmäktiges övergripande mål ska självklart styra även upphandlad verksamhet.

Målsättningen är att minst 30 procent av stadens inköpta livsmedel ska vara ekologiska.

Sociala krav, krav att rättvisemärkta produkter eller liknande ska finnas i ett upphandlat sortiment är fullt möjliga att driva för staden. Etiska avtalsvillkor eller utförandekrav kan utformas som etiskt producerade varor som till exempel Rättvisemärkt eller annan likvärdig märkning. Staden kan kräva att avtal kan hävas eller sanktion beslutas i de fall där leverantören eller underleverantörer bryter mot ILO:s grundläggande konventioner. Det innebär att staden måste

ha en beredskap för hur varuförsörjningen kan klaras om staden blir avtalslös samt kunna avtala med ny leverantör som klarar kraven. Den kritiska punkten när sociala krav och avtalsvillkor tillämpas är uppföljningsarbetet, där staden dels behöver avsätta tillräckliga resurser för en kontrollfunktion och dels ta fram anvisningar som stöd i arbetet.

Staden ska i alla upphandlingar verka för att säkerställa en god arbetsmiljö och rimliga anställningsvillkor för personalen enligt den under förra mandatperioden testade "Vita jobb- modellen".

En upphandling kräver mycket stora byråkratiska insatser i arbetet med förfrågningsunderlag och bedömning av anbud samt innebär risker för störningar i verksamheten och stora ekonomiska risker i samband med juridiska processer vid överklaganden. Staden måste som "lärande" organisation alltid utvärdera ekonomiska konsekvenser av upphandlingar, inklusive alla kostnader för administration, juridiska tvister, konsulter samt omstrukturering. Med en objektiv utvärdering står det klart att dessa resurser gör bättre nytta om de används till att utveckla kvaliteten i befintliga verksamheter istället för att göra sig av med dem.

Världens mest tillgängliga huvudstad

Förslag till satsningar

- Ökade investeringar för att tillgänglighetsanpassa lekplatser, parklekar, fritidsgårdar och skolor samt skyddade boenden, samlingslokaler och andra kommunala lokaler som vänder sig till allmänheten.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Stockholms stads mål är att vara världens mest tillgängliga huvudstad år 2010.

Ett barnperspektiv och ett jämställdhetsperspektiv ska tillämpas i tillgänglighetsarbetet.

Handikapporganisationerna och handikappråden ska ges möjlighet att komma in tidigt i beslutsprocessen för att deras unika kompetens ska tas tillvara.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Majoritetens beslut att upphäva stadsbyggnadsnämndens principbeslut att altaner och terrasser ska ha krav på tillgänglighet.

Åtgärdsplan för att bli världens mest tillgängliga huvudstad år 2010

Det är viktigt att kommunfullmäktige snarast får ta ställning till förslag om kriterier för målet om världens mest tillgängliga huvudstad. Yttranden från Kommunstyrelsens handikappråd och handikapporganisationer måste väga tungt i det förslag som staden tar fram.

Funktionshindersombudsmannens (FO) årsrapport för år 2006 innehåller väl underbyggda och avvägda prioriteringar och kriterier för att nå målet om världens mest tillgängliga huvudstad. Staden ska därför senast i samband med tertiärrapport 1 – 2008 besluta om en konkret åtgärdsplan med tidtabell, finansiering och uppföljning för att genomföra de förbättringar som krävs inom de strategiska områdena.

Fler aspekter än den fysiska miljön måste tas med i det fortsatta tillgänglighetsarbetet, exempelvis den hänsyn som krävs för att personer med allergier, hörselnedsättning, elöverkänslighet och personer med kognitiva och mentala svårigheter ska vara fullt delaktiga i samhället,

Sedan 1999 har 100 mnkr av trafiknämndens investeringsbudget avsatts för investeringar i tillgänglighetsåtgärder, främst till den fysiska utomhusmiljön men också åtgärder inom idrotten och kulturen.

Nu ska vi gå vidare med insatser för att säkra tillgängligheten ur barnperspektiv och jämställdhetsperspektiv. Stadens Kriscentrum för kvinnor är exempelvis inte tillgängligt för personer med funktionsnedsättning, vilket inte är acceptabelt. Med vår satsning på ytterligare 50 mnkr årligen från vår Rättvisemiljard avsätter staden totalt 150 mnkr årligen, vilket ger en förbättrad grund för att nå målen om världens mest tillgängliga huvudstad år 2010.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder och styrelser ta fram en åtgärdsplan inom de områden som är stadsövergripande eller rör flera nämnder och styrelser.

Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan inom de områden som de berörs av. Handikappråden i varje nämnd och styrelse ska inbjudas till att medverka i arbetet med planen och dess genomförande.

En stadsövergripande permanent ledning för samordning av tillgänglighetsarbete ska tillsättas för att stödja arbetet och rapportera till kommunfullmäktige varje halvår.

Miljösmart infrastruktur

Förslag till satsningar

- Utbyggnad av tvärbanor och spårvägar, med prioritering av tvärsparväg. Syd, Skärholmen - Tyresö.
- Utbyggnad av fler cykelbanor till ett sammanhängande cykelnät.
- Nytt miljösmart och mänskligt bostadsområde Bromma Ekostad.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Minst 10 000 nya hyresrätter ska byggas under mandatperioden.

Ett hållbart transportsystem som gynnar kollektivtrafik, cykel- och gångtrafik ska utformas.

En långsiktig satsning på deltagande demokrati ska göras bland annat i de kommunala bostadsbolagen.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Utförsäljning av allmännyttan.
- Att bygga Förbifart Stockholm och Österleden.
- Att använda pengarna från trängselavgifterna till byggande av nya motorvägar.

Bostäder för alla

Alla stockholmare har rätt till en bra bostad till rimligt pris i en god miljö. Under den kommande mandatperioden ska minst 10 000 nya hyresrätter byggas. Huvuddelen av de nya bostäderna ska vara hyresrätter, särskilt där allmännyttan försvagats genom omvandling till bostadsrätter.

Vänsterpartiet motsätter sig den borgerliga majoritetens planer på utförsäljning av allmännyttan. Den kommer att öka segregationen och ojämlikheten i Stockholm.

Den kommunala bostadsförsörjningen ska motverka spekulation och långa bostadsköer. Bostadspolitikerna ska också medverka till att bryta segregation och utanförskap. Därför är det viktigt att arbeta mot införandet av marknadshyror och att istället slå vakt om bruksvärdesystemet.

Byggekostnadsprojektet har visat att det finns en potential att uppnå lägre produktions- och boendekostnader i nyproducerade bostäder. Erfarenheterna från detta arbete måste tas tillvara för att hålla hyreskostnaderna nere, inte minst för att motverka effekterna av en eventuell överhettning av marknaden. Ett annat sätt att sänka boendekostnaderna är energieffektivisering. Genom smart och effektiv teknik kan de löpande kostnaderna för boendet sänkas genom minskad energianvändning.

Bostadsplaneringen har tillsammans med infrastrukturplaneringen en stor betydelse för möjligheterna att uppnå en långsiktigt hållbar utveckling. Strategin att bygga staden inåt och goda kollektivtrafiklägen ligger fast.

Barn- och jämställdhetsperspektiv ska genomsyra all stadsplanering. Det ska finnas god tillgång till kollektivtrafik, vara nära till grönområden, offentlig och kommersiell service samt vara ljus och tryggt. Utformningen av de nya husen ska ske med hänsyn till den omgivande bebyggelsen, arkitektonisk kvalitet och goda boendemiljöer.

Bestäm Själv.nu

De kommunala bostadsbolagen har ett stort ansvar för den fysiska miljön men också för att ge hyresgästerna mer makt och inflytande över sitt boende. Det krävs stora satsningar och ett nytänkande inom bostadsbolagen, som måste decentraliseras och demokratiseras. Bostadsbolagen ska delas upp i mindre förvaltningsenheter och hyresgästerna ska kunna ingå och ha majoritet i lokala styrelser. Under år 2008 inrättas därför ett informationskontor - Bestäm Själv.nu – som ska hjälpa hyresgäster att bilda lokala styrelser för att helt ta över ansvaret för sina egna fastigheter. På detta sätt får de boende reellt inflytande både över sin bostad, området de bor i och den sociala miljön. Avkastningskraven ska sättas så att en god service och låga hyror säkras.

En transportsnål stad

Staden ska planera för en transportsnål stad genom långsiktig och hållbar planering. I första hand ska satsningar göras på en effektivisering av transportererna, genom till exempel trängselavgifter i kombination med offensiva satsningar på kollektivtrafik, cykel- och gångtrafik.

Stadens arbete med att minska trafikens miljöpåverkan måste intensifieras. Trafikplaneringen har en viktig roll för att hantera kraven på partikelhalter och kväveoxider i luft enligt gällande miljökvalitetsnormer.

Vänsterpartiet anser att den bästa lösningen för både människor och miljö är att lägga E18 i tunnel. Den nu föreslagna lösningen visar på en strukturell diskriminering; när vägar passerar välbärgade områden läggs de i de flesta fall i tunnel, men när vägen passerar ett område med större andel låginkomsttagare läggs de oftast i ytläge. Undersökningar visar dessutom att de boende i Tensta och Rinkeby är bland dem som har störst problem med buller redan idag i vår stad.

Ett hållbart transportsystem bygger i första hand på kollektivtrafik, cykel- och gångtrafik. Det är av största vikt att cykelbanenätet i Stockholm binds samman både i inner- och ytterstaden. Cykelplan 2006 innehåller en mängd prioriterade förslag på utbyggnad av cykelbanor. Dessa finansierar vi genom Miljömiljarden. Systemet med låncyklar ska fortsätta att utvecklas så att det blir en självklar del av stockholmarnas vardag. En satsning ska göras på att utöka antalet gågator. Hamngatan ska göras om till gågata med reservat för spårvagnstrafik, något som kommer att underlätta för såväl kollektivtrafikresenärer som cyklister och gående att ta sig fram i city.

Fler tvärbanor som binder samman de norra och södra förorterna ska byggas. Det gäller en förlängning av tvärbanans ring runt Stockholm samt nya tvärbanor, både i norr från Sollentuna till Akalla-Kista-Tensta-Rinkeby-Spångavällingby och i söder från Skärholmen till Tyresö. Vi vill särskilt prioritera den senare, tvärspårväg Syd, och anser att en tidigareläggning ska genomföras genom finansiering från bland annat trängselavgifterna. En utbyggnad av spårvägar ska genomföras i innerstaden.

Trängselskatten ska snarast möjligt göras om till en avgift. Intäkterna ska framförallt gå till att utveckla en modern och attraktiv kollektivtrafik. Används intäkterna från trängselavgifterna istället till storskaliga motorvägsbyggen kommer den minskade miljöpåverkan från trängselavgifterna att ätas upp av ökade trafikolymer och man får i realiteten en biltull. Planerna på Förbifart Stockholm och Österleden ska skrinläggas.

En avgörande förutsättning för en ny hamn i Norvik är att det byggs ett dubbelspår till Nynäshamn för godstansporter på järnväg. Vi vill att Norvik ska drivas i kommunal regi.

Stadens miljöarbete

Förslag till satsningar

- 30% av stadens inköpta mat ska vara ekologisk.
- Energieffektivisering i stadens fastighetsbestånd med minst 15 procent till 2010.
- Ökad insamling av matavfall för produktion av biogas.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Staden ska utarbeta en strategi för hur Stockholm ska nå en miljöpåverkan inom sitt rättvisa miljöutrymme.

Staden ska minska miljöbelastningen genom miljöanpassad upphandling, och aktivt konsumentarbete.

Energiförbrukningen i staden ska minska och andelen förnybar energi ska öka.

Avfallshanteringen ska leda till minskade avfallsmängder och ökad återanvändning och återvinning.

Staden ska utreda möjligheterna att inrätta ett nytt kommunalt energibolag som utvecklar biogasproduktion av i första hand avloppsslam och biologiskt avfall och vindkraft.

Stockholm – en miljörättvis stad

Rättvist miljöutrymme är ett mått med målsättningen att jordens begränsade resurser ska fördelas rättvist i världen, inom ramarna för naturens bärkraft. Stockholm ska eftersträva att staden och stockholmarna tillsammans har en miljöpåverkan inom sitt rättvisa miljöutrymme. En strategi för detta ska tas fram.

Stockholm ska vara en miljörättvis stad där alla, oavsett var de bor och vad de tjänar, har tillgång till natur, vatten, ren luft och tystnad. Genom politisk styrning vill vi göra den hållbara livsstilen till en självklarhet, till exempel transportsnål stadsplanering och energieffektiv bebyggelse.

Miljömiljard – för ökad miljörättvisa

Vänsterpartiets inrättar en Miljömiljard för ökad miljörättvisa, både lokalt och globalt. Lokalt genom att de stockholmare som idag drabbas värst av luftföroreningar, buller och nedsmutsade sjöar ska få en bättre situation. Globalt framförallt genom att minska Stockholms klimatpåverkan och visa att det går att förena låg miljöpåverkan, inom vårt rättvisa miljöutrymme, med god välfärd. Vi vill bland annat satsa 100 miljoner kronor på utbyggnad av cykelvägar enligt Cykelplan 2006. Vi vill också satsa på rening av Stockholms sjöar och vattendrag, energieffektivisering och biologisk mångfald.

Ett nytt kommunalt energibolag med förnybara bränslen

Det är av strategisk betydelse att staden tar ett helhetsgrepp om energifrågorna för att minska stadens energiförbrukning och öka andelen förnybar energi. Därför vill vänsterpartiet utreda möjligheterna att starta ett nytt kommunalt energibolag som satsar på biogasproduktion och vindkraft. Möjligheterna för andra typer av förnybara energikällor som solenergi ska också undersökas. Det nya kommunala bolaget ska inte bara producera biogas utan även en restprodukt som kan användas som gödning i jordbruket. Härigenom skulle stadens avfallshantering på ett långsiktigt hållbart sätt kunna bidra till lägre energikostnader och en renare stad.

Målmedveten energieffektivisering och fossilbränslefritt 2030

Målet är att Stockholm ska bli en fossilbränslefri stad senast år 2030. Energi-centrum, som inrättats med medel från Miljömiljarden, ska användas av stadens verksamheter som ett stöd att minska energiförbrukningen. Dess verksamhet ska utökas för att nå en energieffektivisering i stadens verksamheter på minst två procent per år.

Matavfall blir biogas

Avfallshanteringen är en viktig del av infrastrukturen i ett modernt och miljömedvetet samhälle och ska utgöra en viktig del i stadsplaneringen. Målen i renhållningsordningen är styrande. EU:s avfallshierarki ska gälla. Arbetet med

insamling av biologiskt avfall och biogasproduktion ska utvecklas för att staden ska nå den tidigare majoritetens mål om att 35 % av matavfallet ska omhändertas genom biologisk behandling senast 2010.

Miljöanpassa Stadshuset

Stadshuset är arbetsplats för många, ett viktigt ansikte utåt för Stockholm och en av Sveriges främsta turistattraktioner. I miljöarbetet är det viktigt med förebilder och goda exempel. Därför vill vi miljöanpassa Stadshuset så att vi kan bli ett föredöme både i staden och för andra i Sverige. Stadshusets kanslier och avdelningar ska vara minst lika bra på att källsortera som vanliga medborgare, men i dagsläget finns ingen samordnad källsortering i stadshuset.

Stockholm – en solidarisk stad

Förslag till satsningar

- Inleda samarbete med minst en stad i Syd om miljö och solidaritet.
- Arbeta för att Stockholm når en miljöpåverkan inom sitt rättvisa miljöutrymme.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Stockholm ska vara en solidarisk stad med en miljöpåverkan inom sitt rättvisa miljöutrymme.

Stockholm ska vara en kunskaps- och kulturbaserad huvudstad.

Stockholm ska vara en föregångare i solidaritets- och miljöarbete på den internationella arenan. Genom att ta fram verktyg för deltagande demokrati kan fler städer inspireras att följa efter. Stockholm ska internationellt uppfattas som en spännande och hållbar stad i förändring och en stad i världen som är ett föredöme när det gäller att avskaffa fattigdom och segregation.

Stockholm ska också bli ett föredöme genom att ha ett aktivt arbete för att nå en miljöpåverkan inom sitt rättvisa miljöutrymme, och uppmuntra andra städer att göra detsamma. Vi ska inleda samarbeten med städer i Syd för utbyte i miljö- och solidaritetsfrågor. Alla stadsdelsnämnder ska kunna ha lokalt utbyte med vänorter. Skolelever och medarbetare ska uppmuntras till erfarenhetsutbyte genom bland annat studieresor.

KOMMUNFULLMÄKTIGE M.M.

- 1. Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, stadsledningskontoret, centrala medel för äldreomsorg samt ersättningar till utomstående organisationer och föreningar**
- 2. Kommunfullmäktiges/kommunstyrelsens kansli**

Funktionshindersonbudsmannen och äldreombudsmannen är stadsövergripande funktioner som bör finnas på stadsledningskontoret. Samma gäller den ad-

ministrativa servicen för Kommunstyrelsens pensionärsråd och Kommunstyrelsens handikappråd.

Kommunstyrelsens handikappråd och Kommunstyrelsens pensionärsråd ska få möjlighet att yttra sig över alla ärenden som de önskar med en remisstid som tar hänsyn till att de huvudsakligen arbetar på ideell basis.

Ansvar för övergripande arbetsmarknadsfrågor flyttas tillbaka till stadsledningskontoret från socialtjänstnämnden. Ett arbetsmarknadsutskott inrättas under kommunstyrelsen för övergripande arbetsmarknadsfrågor i staden.

Vi tar avstånd från att lägga Jobbtorgen direkt under kommunstyrelsen eftersom stadsdelsnämnderna ansvarar för arbetsmarknadsfrågor i sina områden.

En övergripande funktion för samordning av stadens tillgänglighetsarbete bör inrättas på stadsledningskontoret. Dessutom bör jämställdhetsinspektörer inrättas liksom att en central FOU-enhet återinförs. Medel avsätts för att sänka arbetstiden inom äldreomsorgen, öka möjligheten till heltid samt att höja de lägsta lönerna. Kvinnoorganisationer som arbetar för jämställdhet får möjlighet att söka medel för sitt arbete.

Avknoppningskansliet ska läggas ned eftersom vi vill stoppa alla avknoppningar och utmaningar och utveckla den kommunala verksamheten istället för att avveckla den. Istället inrättas vi ett deltagande demokrati-kansli. Vi avsätter heller inga medel för vårdnadsbidrag eftersom det är ett hot mot jämställdheten.

Det finns behov av förstärkning av stadens centrala funktioner för inköp och uppföljning av upphandling, lokalfrågor samt hanteringen av pensioner och försäkringar. Vi anser att sådana funktioner med fördel organiseras under stadsledningskontoret istället för att byggas in i den nya servicenämnden.

Med vår politik följer självklart många fler förändringar av stadsledningskontorets organisation, men det återkommer vi till när vi vunnit valet 2010.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- 1 Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Kommunfullmäktige m.m.** godkänns.
- 1.1 Medborgaren ska ses som en ägare av stadens verksamheter och inte som en kund på en marknad.
- 1.2 Kommunstyrelsens handikappråd och Kommunstyrelsens pensionärsråd ska få yttra sig över alla ärenden som de önskar med en remisstid som tar hänsyn till att de huvudsakligen arbetar på ideell basis.
- 1.3 Erbjudna stadens verksamheter att genomföra en avtalsbunden självförvaltning.
- 1.4 Flerspråkighet ska vara en formell merit när man söker arbete i Stockholms stad.
- 1.5 Ta fram rutiner för att tillgänglighetsanpassa personalpolitiken.
- 1.6 Rätt till träning på arbetstid införs för alla medarbetare.

- 1.7 Hemställa till regeringen om att ändra bestämmelserna för skattebefrielse av förmåner för cykeltrafik, gång och kollektivtrafik.
- 1.8 Återinföra den tidigare majoritetens antidiskrimineringsklausul.
- 1.9 Inrätta elektromagnetiska frizoner på stadens mark, tätorter och på landet.
- 1.10 Utbyggnad av tvärbanor och spårvägar, med prioritering av tvärspårväg Syd, Skärholmen - Tyresö.
- 1.11 Avbryta utförsäljningen av allmännyttan
- 1.12 Avbryta planerna på Förbifart Stockholm och Österleden
- 1.13 Intäkterna från trängselavgifterna ska framförallt användas till kollektivtrafiken
- 1.14 Energieffektivisering i stadens fastighetsbestånd med minst 15 procent till 2010.
- 1.15 Inleda samarbete med minst en stad i Syd om miljö och solidaritet
- 1.16 Arbeta för att Stockholm når en miljöpåverkan inom sitt rättvisa miljöutrymme.
- 1.17 Undersöka möjligheterna för ett nytt kommunalt energibolag med förnybara bränslen.
- 1.18 Miljöanpassa Stadshuset
- 1.19 Genomföra jämställdhetskonskvensanalyser.
- 1.20 Ta fram nyckeltal för jämställdhet.
- 1.21 Avbryta alla utmaningar och avknoppningar.
- 1.22 Tillämpa barnperspektiv och jämställdhetsperspektiv i tillgänglighetsarbetet.

Revisorskollegiet

Stadsrevisionens ansvar följer av kommunallagen, lagen om kommunal redovisning, aktiebolagslagen samt revisionsreglementet för stadsrevisionen i Stockholms stad och andra av kommunfullmäktige utfärdade föreskrifter. Stadsrevisionen ska granska all kommunal verksamhet som bedrivs av staden inklusive bolag och stiftelser m.m. i den omfattning som följer av god kommunal revisionsordning.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

2. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Revisorskollegiet m.m.** godkänns.

Valnämnden

Valnämnden ansvarar för organisation och genomförande av val till riksdagen samt val till landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige. Nämnden ansvarar också för val till EU-parlamentet. Nämnden ska dessutom genomföra eventuella extraval och folkomröstningar.

Omfattningen av nämndens uppgifter är reglerad i lag, både ansvarsområdet som sådant och i viss utsträckning den organisation som ska användas för att lösa uppgifterna.

Tillgängliga vallokaler

Uppdraget till valnämndens kansli behöver enligt Funktionshindersmannens årsrapport kompletteras med tillgänglighetskrav utöver de som handlar om rörelsehinder för att vallokalerna ska bli tillgänglig för alla.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

3. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Valnämnden** godkänns.
- 3.1 Uppdraget till valnämnden kompletteras med att hänsyn ska tas även till tillgänglighetskrav utöver de som handlar om rörelsehinder.

Servicenämnden (avvecklas)

Vänsterpartiet anser att det är onödig byråkrati att inrätta en servicenämnd, vilket dessutom bygger på en utredning med stora brister och utan alternativa förslag. En stor del av servicenämndens uppdrag kommer från stadsdelsnämnderna, som har helt olika förutsättningar när det gäller befolkningens förankring i det svenska samhället. Det ställer höga krav på en lyhörd, nära och tillgänglig administration. Vi anser att man i en decentraliserad och målstyrd organisation som stadsdelsnämnderna måste tillåta och uppmuntra att det även finns olika lösningar på den administrativa servicen.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

4. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Servicenämnden** godkänns.
- 4.1 Servicenämnden avvecklas.

STADSDELSNÄMNDERNA

Det viktigaste verktyget för lokal demokrati

Stadsdelsnämnderna är det viktigaste verktyget för att öka vår lokala demokrati, eftersom det mesta av stadens verksamheter som vänder sig direkt till invånarna finns ute i stadsdelarna. Där ges stockholmarna många tillfällen att träffa sina lokala politiker, vare sig det är i mataffären, på föräldramötet, stadsdelsnämndens öppna möte eller i busskön.

Förslag till satsningar

- Långsiktig plan för ökad demokrati i staden.
- Utökad antal stadsdelsnämnder.
- Ökade resurser till stadsdelsnämnderna.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

- Öka den lokala demokratin och invånarnas delaktighet i utvecklingen av stadsdelarna.

- Höj kvaliteten i de kommunala verksamheterna och öka servicen till stockholmarna.
- Resurser som frigörs genom att ta vara på nya rön i forskningen, IT-teknik och effektiviserad användning av energi går till att utveckla verksamheterna.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Stadsdelsnämnder som är lika stora som Umeå eller Karlstad.

Minskad lokal demokrati i dubbel mening

Tyvärr har möjligheten till lokal demokrati minskat drastiskt eftersom vi fått färre och större stadsdelsnämnder och färre lokala politiker. Dessutom har ansvaret för skolorna, barmarksrenhållningen och snöröjningen med flera uppgifter centraliserats, vilket minskar stadsdelsnämndernas inflytande och invånarnas möjlighet att utkräva ansvar av makten.

Enligt utvärderingen av stadsdelsnämndsreformen är det de fattigare stadsdelarna som lyfter fram vad man uppfattar som orättvisor i resursfördelningen och det är också de fattigare stadsdelarna som vill stärka stadsdelsnämndernas ställning.

När den borgerliga majoriteten minskade antalet nämnder utmanades den lokala demokratin i dubbel mening, eftersom boende, anställda eller stadsdelsnämnder inte ens fick yttra sig över förslaget att minska den lokala demokratin.

Bred demokratisk process

Vänsterpartiet vill istället ha en bred demokratisk process som syftar till att fastställa ett ökat antal stadsdelsnämnder med geografiska gränser som uppfattas som rimliga av de boende och effektiva ur verksamhetens synvinkel samt med utökade ansvarsområden som återger stadsdelsnämnderna deras centrala roll i utvecklingen av välfärd och lokal demokrati.

Eftersom stadsdelsnämnderna ansvarar för en så stor del av stadens verksamhet är det strategiskt viktigt att ersätta resursslukande arbetssätt med moderna metoder som verkligen fungerar. Genom att ta till vara nya rön i forskningen, IT-tekniken och effektivisera användningen av energi räcker resurserna till mer verksamhet av högre kvalitet.

Jämlika levnadsvillkor i staden

Staden ska ta fram en långsiktig plan för en ökad lokal demokrati i hela staden, avsätta resurser till kraftiga förstärkningar av den reguljära budgeten i de stadsdelar som behöver stärkas samt rusta upp och bygga ut den kommunala infrastrukturen i förortererna. Även fler arbetsplatser behövs.

Invånarna är de bästa experterna på sina stadsdelar. För att ett program som är tänkt att stärka ett område ska lyckas är det därför grundläggande att de som bor i området och de lokala politikerna får vara med och utforma programmet genom en omvänd planprocess.

Boende måste få ett verkligt inflytande över samhällsplaneringen i sina stadsdelsområden och i sina bostadsområden genom decentralisering av bostadsbodelagen till lokala enheter med hyresgästrepresentation i styrelserna.

Andra förutsättningar för att utjämna villkoren är att ha en planering som sträcker sig över flera mandatperioder och att ta med hela staden i förnyelsearbetet, även rika men socialt segregerade stadsdelar. Även där ska boende kunna komma med förslag om vilka förändringar som kan krävas i deras områden för att få mer jämlika levnadsvillkor i staden.

Förortsmiljard

Vi vill avsätta en Förortsmiljard för en fysisk upprustning av förorterna, exempelvis av bostadsgårdar, idrottsplaner, förskolegårdar, skolgårdar, parker, grönområden, kvartersgårdar, bibliotek etc. Det kan också handla om investeringar för att öka tryggheten i området. Investeringsplanerna ska fastställas av stadsdelsnämnderna i dialog med de boende.

Järvalyftet

Eftersom programmet för Järvalyftet saknar underifrånperspektiv måste det göras om, så att de boendes inflytande tillgodoses. En av de första åtgärderna är att frigge människor från den stadsdelsarrest som de borgerliga partierna infört genom att begränsa rätten till SL-kort. Dessutom måste stadens olika nämnder och styrelser samverka på ett bättre sätt än idag, så att stadens resurser används enligt de politiska målen och med ett tydligt medborgarperspektiv.

Rättvisemiljard

Vi vill liksom föregående år avsätta en Rättvisemiljard för att öka rättvisan mellan stockholmarna genom att ge extra resurser till dem som har det svårast i vår stad och att låta dem som har de tyngsta och lägst avlönade jobben få välbehövlig kompetensutveckling. Det handlar bland annat om medarbetare inom äldreomsorgen, förskolan och stöd och service till personer med funktionsnedsättningar. Vi vill fortsätta försöken med kortare arbetstid genom att nu satsa på förskolans medarbetare. Det handlar även om ytterligare investeringar med 50 mnkr årligen för att öka tillgängligheten, vilket ökar rättvisan för personer med funktionsnedsättningar.

Vi vill bygga fler boenden för hemlösa, framförallt billiga hyresrätter men också lågtröskelboenden för hemlösa kvinnor. Vi vill satsa pengar på kompetensutveckling inom förskolan, skolan och socialtjänsten i samverkan med landstinget för att utveckla ett förebyggande arbete för att förbättra barns fysiska och psykiska hälsa. Vår Rättvisemiljard handlar om att rätta till tidigare brister i välfärdssystemet och kommer på sikt att leda till minskade kostnader för staden. Samhällsekonomiska kalkyler visar att det lönar sig att satsa på förebyggande arbete för att minska kostnaderna förkommande generationer.

Förskoleverksamhet

Förslag till satsningar

- Permanent fortbildningsprogram för förskolan.
- Information om förskolans pedagogiska roll i områden med låg inskrivning.
- Ökad socioekonomisk fördelning - satsning på modersmålet.
- Handledning av jämställdhetspedagoger i alla förskolor.
- Ökade resurser för barnomsorgsgarantin.
- Återinför den avgiftsfria månaden för förskoleavgiften.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Förskolan ska genomsyras av ett demokratiskt och jämställt förhållnings-sätt.

Arbetet med barns språkutveckling och modersmålsstödet ska prioriteras. Barnens förmåga att uttrycka sig i olika former ska uppmuntras och utvecklas.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Vårnadsbidrag
- Avknoppningar och utmaningar
- Förskolepeng
- Sänkt ambitionsnivå för barngruppernas storlek.
- Nedskärningar av lokaler och administration

Världens bästa förskola är kommunal!

Vänsterpartiet vill öka kvaliteten och fortsätta att utveckla de prioriterade områdena i den förskoleplan som vår tidigare majoritet tog fram. Vi vill minska barngruppernas storlek, öka pedagogtäteten och resurserna till områden där många barn har annat modersmål. Vi vill stärka det livslånga lärandet genom att grundskolan flyttas tillbaka till stadsdelsnämnderna.

Vi vill uppmuntra förskolor att arbeta med Reggio Emilia-pedagogiken som bygger på en demokratisk människosyn, tillit till barns förmåga och syn på att förändring är ständigt möjlig och nyttig. Den handlar om utforskande delaktighet och lyfter barns lärande i tidig ålder. Även arbetet med modersmålsstöd och relationsutvecklingscheman ska stimuleras. Det finns även andra alternativa pedagogiska modeller som bör prövas i förskoleverksamheten.

Kulturen i förskolan ska stärkas genom att förskolorna ska få bättre stöd och service om utbudet av kulturaktiviteter genom att kultureksekreterare återinförs i stadsdelsnämnderna, ökat samarbete med kulturskolan samt kompetensutveckling i skapande verksamheter.

Inrätta ett permanent fortbildningsprogram för förskolan

Enligt förskoleinspektörernas årsrapport 2005/2006 måste en fortsatt satsning göras för att öka kompetensen inom modersmålsundervisning, svenska som

andra språk, jämställdhet, barns inflytande och individuella utvecklingsplaner. En sådan satsning kan också öka möjligheterna att anställa fler förskollärare. Satsningen finansieras inom ramen för Rättvisemiljarden.

Stoppa avknoppningar och utmaningar

Avknoppning av förskolorna urholkar närhetsprincipen, eftersom hela förskoleområden kan privatiseras. Barnfamiljernas frihet att välja kommunal förskola nära hemmet tas bort och barn och föräldrar kan inte längre promenera till närmaste kommunala förskola. Vi anser att närhetsprincipen måste innebära att alla garanteras gångavstånd till en kommunal förskola.

Dessutom kan den som avknoppar verksamhet välja bort förskolor med dyra hyror vilket innebär att stadens hyreskostnader ökar för kvarvarande förskolor. Detta är oacceptabelt eftersom det inte innebär likvärdiga villkor för enskild och kommunal verksamhet.

Det är i stort sett oreglerat hur informationen inför en avknoppning ska gå till. Både medarbetare och föräldrar är i en beroendeställning till förskolechefen och ett minimikrav är att medarbetare och föräldrar får svara anonymt till stadsdelsförvaltningen på frågan om hur de ställer sig till avknoppning.

Utmaningsrätten måste avskaffas eftersom den försätter medarbetare och föräldrar i en ständig oro för vad som kan hända vid en utmaning och förstör arbetsglädjen och arbetsmiljön.

Bygg ut den kommunala förskolan – nej till vårdnadsbidrag

Kommunala förskolor ska finnas i alla stadsdelar. Det kommer att behövas många fler förskolelokaler och anställning av nya medarbetare i takt med att förskolan byggs ut för att ta emot alla nya barn som kommer till världen.

Samtidigt vill vi fortsätta att minska barngruppernas storlek och främja intresset för förskolan i områden där inskrivningen är lägre än genomsnittet. Där kan barnen inte ta del av förskolans pedagogiska verksamhet, vilket kan göra dem sämre rustade språkligt sett när de börjar skolan. Eftersom förskolan är ett led i det livslånga lärandet vill vi därför att insatser görs för att informera om förskolans pedagogiska roll i de områden där inskrivningsgraden är lägst.

Tyvärr ökar segregationen när vårdnadsbidraget införs och barnen med utländsk bakgrund blir troliga förlorare. Erfarenheterna från Norge visar att vårdnadsbidraget är en integrationsfälla eftersom många föräldrar med utländsk härkomst som har svårt att komma in på arbetsmarknaden använder bidraget som ett alternativ till arbetsinkomst. Dessutom subventioneras hemmafruar som ändå har en god ekonomi.

Barnomsorgsgarantin och barngruppernas storlek

Barnomsorgsgarantin ska hållas vilket inte ska ställas i motsatsförhållande till att minska barngruppernas storlek. Småbarnsgruppernas storlek bör inte vara fler än 14 och sikte på 12 barn och de äldre barnens grupper bör inte vara fler

än 18 och sikta på 16 barn enligt den förskoleplan som vår tidigare majoritet införde och som den borgerliga majoriteten tagit bort.

Språkutveckling och modersmål

Förskolan ska tillsammans med föräldrarna lägga grunden till flerspråkighet för barn med annat modersmål än svenska. Vi vill öka satsningen på barns andraspråkutveckling och modersmålsstöd, bland annat genom att öka kompetensen och öka resurserna till stadsdelar med många barn som har annat modersmål.

Jämställdhet

Förskolan ska aktivt bidra till jämställdhet och utveckla strategier och metoder för att integrera jämställdhet och genusperspektivet i det dagliga pedagogiska arbetet.Handledning av jämställdhetspedagoger och kompetensutveckling inom genuspedagogiken ska erbjudas alla medarbetare inom förskolan. Föräldrar ska erbjudas delta i föreläsningar om jämställdhet.

Se barnen

Det är viktigt att göra långsiktiga prioriteringar som gynnar barns psykiska hälsa. Ett led i det arbetet är att minska barngruppernas storlek. Ett annat led är att utbilda förskolans medarbetare så att de tidigt lär sig se barn i riskzonen. Vi vill ta fram checklistor på risk- och skyddsfaktorer för både förskolan och föräldrarna. Förskolan och socialtjänsten måste ha ett bra samarbete och följa upp alla barn som riskerar att fara illa. Kunskapen och samverkan om barn som riskerar att könsstympas eller utsättas för annat hedersrelaterat våld måste öka.

Barns inflytande

Barn ska utifrån sin förmåga ha inflytande över och vara delaktiga i hur förskolans miljö och verksamhet utformas. Arbetsformer och förhållningssätt ska utvecklas för att ge barnen stärkt inflytande över sin vardag och sitt lärande. Barnens åsikter ska tas till vara på ett medvetet och aktivt sätt och inte begränsas exempelvis till val av olika leksaker. Det är viktigt att också lyssna till barns åsikter på en förvaltningsövergripande nivå, exempelvis genom barnråd.

Föräldrars inflytande

Föräldrarna har rätt till inflytande i förskolan. Varje stadsdelsnämnd ska därför ha ett förskoleråd och alla förskolor ska ha regelbundna utvecklingssamtal med föräldrarna. Det är viktigt att utveckla metoder så att alla föräldrar blir delaktiga i förskolans utveckling, exempelvis ensamstående föräldrar som kan ha svårt med barnpassning på föräldramöten.

Återinför den avgiftsfria månaden

Vi vill återinföra den avgiftsfria månaden för förskoleavgiften från och med den 1 januari 2008, vilket gynnar alla föräldrar som har låga inkomster.

Grundskola, särskola och skolbarnsomsorg

Förslag till satsningar

- Tillsätt en Kris Kommission för skolan.
- Flytta tillbaka grundskola, särskola och skolbarnsomsorg till stadsdelsnämnderna.
- Öka den socioekonomiska fördelningen – satsa på modersmålet.
- Riktad satsning i de lägre skolåldrarna - F-3
- Tidiga kunskapskontroller.
- Anställ kulturarbetare och jämställdhetspedagoger i skolan.
- Inför feministiskt självförsvar på schemat.
- Använd evidensbaserade metoder i det förebyggande arbetet och arbetet mot mobbning..

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

- Alla elever ska ha trygg och kreativ miljö i skolan, särskolan och skolbarnsomsorgen.
- Integrationen ska öka mellan särskolan och övrig skolverksamhet.
- Skolans lärmiljö ska ge förutsättningar för alla elever att nå målen.
- Alla medarbetare ska ha kunskap om barns rättigheter, skydd mot sexuellt utnyttjande och kränkande behandling samt ha kunskap om hedersrelaterat liv.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Nedläggning av fungerande skolor.
- Avknoppning och utmaning av kommunala skolor.
- Nej till ordningsbetyg och skriftliga omdömen om social utveckling.
- Nedsärningar av lokaler och administration.

- Sparka hälften av lärarna, så gör du dubbel vinst!
 Och den här **BRÅKSTAKEN** skickar vi till **KOMMUNAL SKOLA**.
 Han kräver alldeles för mycket **RESURSER**.

Fyra förutsättningar för en skola som är till för alla

Vi vill ha en inkluderande skola som bygger på följande fyra förutsättningar.

1. Engagerade vuxna i skolan som skapar förtroendefulla relationer och har höga förväntningar på alla elever i kombination med rimliga krav.
2. En förmåga hos skolan att anpassa arbetsätt och uppföljning efter elevernas förutsättningar och behov.
3. Engagemang och lust att lära hos eleverna.
4. Föräldrar med engagemang och vilja att stödja elevernas studier.

Tillsätt en kriskommission för skolan

Den borgerliga majoritetens centralisering av de pedagogiska verksamheterna har lett till att en stor majoritet av skolorna larmar om minskade resurser samtidigt som behoven av förbättring av resultaten i skolan är stora. Vi föreslår att en kriskommission tillsätts för att se över möjligheterna att snabbt återföra skolorna till stadsdelsnämnderna, vilket gör att resurserna kan fördelas efter de lokala behoven och samordningsvinster göras bland annat för elever med behov av särskilt stöd.

Kriskommissionen ska också se över resursfördelningen totalt och utifrån socioekonomiska faktorer. Vi måste kunna garantera en likvärdig utbildningsstandard i hela staden. Översynen ska även omfatta balansen mellan resurser till lägre och högre årskurser. I vissa områden behöver fler elever stöd för att klara skolans mål, då föräldrarna har lägre utbildning och sämre kunskaper i svenska. Fler elever behöver därför olika former av åtgärdsprogram, specialpedagogisk hjälp, stöd på modersmål och hjälp med läsläsning, vilket medför ökade kostnader för skolorna.

En kartläggning behöver göras av orsaker till att så många lämnar grundskolan utan fullständiga betyg och varför resultaten är olika över staden. Utifrån vad som är bra och dåligt i skolornas lärmiljö ska staden ta fram en strategi för att alla elever ska kunna få fullständiga betyg när de lämnar grundskolan. Det är lämpligt kan vara att lära av hur andra kommuner har gjort, t.ex. Haninge.

Det behöver också utredas hur alla nya fristående skolor påverkar de kommunala skolorna, vilket idag är okänt både hos politiker och hos tjänstemän på utbildningsförvaltningen.

Bevara skolan mitt i byn – lägg inte ned fungerande skolor

En bra skola mitt i byn i alla stadsdelar hör till en god civilisation, minskar barns resvägar, ökar den goda sociala kontrollen i dess goda betydelse och ger oss levande stadsdelar,

Vi är starkt kritiska till konsultrapporten om skolornas lokalfrågor, där ett antal skolor på ett ensidigt underlag pekas ut som möjliga att lägga ned. I det demokratiska vakuum som uppstod när rapporten kom och skolorna överfördes till utbildningsnämnden lades Västbodaskolan ner på 14 dagar utan att vare sig föräldrar, elever eller skolans personal fick komma till tals. Hela hanteringen innebar en total brist på demokrati, barnperspektiv, föräldrainsflytande och inflytande för den egna personalen.

Beslut om att lägga ned skolor ska aldrig hastas fram och hänsyn måste tas till fler faktorer än elevunderlag och faktisk yta. Pedagogiska värderingar, socioekonomisk situation, lokalernas pedagogiska utformning, skolans resultat och inte minst de möjliga alternativen är viktiga inslag i bedömningen. Personal, föräldrar och elever måste få god tid och ges möjlighet att vara med och diskutera skolans framtid och kunna komma med alternativa förslag till en nedläggning.

En skola för alla

Alla skolor ska vara matematik- språk- och kulturskolor vilket ger flera ingångar till lärande utifrån elevers olika förutsättningar. Språkutvecklande metoder och matematiskt tänkande ska genomsyra alla ämnen. I de större språkgrupperna ska ämnesundervisning finnas på modersmålet. Kultur, idrott och rörelse har en given plats i skolan.

Det är oacceptabelt stora skillnader i resultat mellan skolorna, vilket framförallt visar att den sociala segregationen drabbar eleverna väldigt hårt och att skolan inte lyckats kompensera detta. Skolans lärmiljö och sätt att fungera är en viktigare faktor än eleverna själva. Ett resursfördelningssystem som tar hänsyn till socioekonomiska faktorer ger förutsättningar för bra arbetssätt i skolan.

Vårt mål är att alla barn ska uppfylla läroplanens mål och lärarna måste noga följa upp att eleverna från första början lär sig. Skolan måste ha fokus på kunskapsmålen och skolans resultat för alla elever. Rektorerna ska vara pedagogiska ledare och har ett stort ansvar i att följa upp klassernas resultat för att

kunna föreslå nya arbetsmetoder när så behövs. Både elev och förälder behöver veta hur eleven utvecklas kunskapsmässigt och socialt. Det förutsätter att utvecklingssamtalen syftar framåt och går på djupet med kunskapsutvecklingen i alla ämnen. Skolan måste se till att få igång en dialog med föräldrarna så att de blir delaktiga i sina barns kunskapsinhämtning. Däremot tar vi avstånd från ordningsbetyg och skriftliga omdömen om social utveckling, vilket inte säkrar en ömsesidig kommunikation.

Vi vill ha en trygg och kreativ skolmiljö så att varje elev kan påverka sin vardag i skolan och utvecklas i sin egen takt. Elever ska garanteras medbestämmande i skolan utifrån ålder och mognad. Varje skola ska också ha en utbyggd studie- och yrkesvägledning, vilket främjar utbildningsval som bygger på intresse och inte på kön eller konventioner. Skolorna ska i samverkan med utbildningsnämnden och det nyinrättade kansliet för deltagande demokrati utveckla metoder och sprida erfarenheter kring elevinflytande.

Riktad satsning i de tidiga skolåldrarna – F-3

Vi har en ökad socioekonomisk fördelning inom ramen för de satsningar som majoriteten gör, men höjer även schablonen med 1 % och det socioekonomiska tillägget med 3 % mer än majoriteten samt höjer skolpliktsbevakningen med 10 %. Dessutom gör vi en riktad satsning på de tidiga skolåren där grunden läggs för kunskapsinläringen. Vi höjer därför schablonen och det socioekonomiska tillägget för år F-3 med ytterligare 2 %.

Tidiga kunskapskontroller

Att lära sig läsa i första klass är viktigt för elevernas självkänsla och lust att lära. För att skolan ska stödja eleverna på rätt sätt måste förmågan att läsa kontrolleras redan i årskurs ett. Det handlar inte om att betygsätta barnen utan att lärarna kan anpassa sitt arbetssätt till barnens behov genom att följa elevens inläring med hjälp av läsutvecklingsschemat (LUS).

Integrera det språkutvecklande arbetet i hela undervisningen

Ökat stöd behöver generellt kopplas till elever som har annat modersmål än svenska, vilket är nödvändigt om alla ska få samma möjligheter att lyckas i skolan och alla stadens skolor ska kunna öka måluppfyllelsen. Enligt skolverkets statistik finns ett tydligt samband mellan bristande skolframgång och utländsk bakgrund.

Internationell forskning visar att det går att utveckla undervisningen så att andraspråkselever når lika långt som förstaspråkselever. Avgörande är bland annat mycket modersmålsundervisning och möjlighet till ämnesundervisning på modersmålet samt att det språkutvecklande arbetet integreras i all undervisning, inte bara i svenskundervisningen. För Stockholms stad handlar det om att ha fler undervisningstimmar på modersmålet, fler timmar studiehandledning på modersmålet och att utvärdera och utveckla försöken med att läsa vissa ämnen på modersmålet. Staden behöver också ta fram en språkplan över hur språkutvecklande arbetssätt kan integreras i alla ämnesundervisning.

Nej till en treämneskola – ja till ett inkluderande arbetssätt

Vi vill ha en inkluderande skola där de pedagogiska metoderna står i centrum och inte elevernas problem. När ansvaret för elever som inte lyckas i skolan läggs hos eleven, blir det förödande för framför allt pojkar och elever med annan etnisk bakgrund.

Vi vill se åtgärdsprogram som tar upp behovet av förändringar i personalens förhållningssätt och arbetsmetoder istället för att placera eleverna i en liten grupp. När elever flyttas skruvas förväntningarna ner ytterligare och eleven själv känner sig allt mindre värd. De kommer sällan ikapp och fortsätter att prestera dåligt.

Vi vill inte ha en treämnesskola för barn med särskilda behov där tid tas till kärnämnen från andra ämnen, vilket skolinspektörerna varnat för. Alla elever ska erbjudas de insatser som krävs för att på ett fullgott sätt kunna delta i skolan och nå målen i alla ämnen. Skolorna ska utveckla integrerande undervisnings- och tillsynsformer samt förstärka specialpedagogernas samordnande, handledande och konsultativa uppgifter.

I första hand ska barn med behov av särskilt stöd integreras i ordinarie verksamhet och särlösningar ska bara användas då det går att motivera utifrån barnets bästa. Skolorna ska arbeta med gemensam planering och samordning med landstingets habiliteringsverksamhet för att säkerställa stöd och habilitering för elever med nedsatt rörelseförmåga.

Öka integrationen mellan särskolan och grundskolan

Rektor ansvarar för uppföljning, resultatanalys och utveckling av den obligatoriska särskolan och dess skolbarnsomsorg på samma sätt som för övriga skolan. När samma skolledning har hela ansvaret för båda skolformerna ökar möjligheterna till integration mellan skolformerna.

En elev i särskolan ska kunna delta i undervisning med grundskolans elever. Utbildningen i särskolan ska anpassas till elevens förmåga och behov av utmaningar. Särskolorna bör utöka samarbetet för att öka möjligheterna att ha specialverksamheter som passar elevernas behov. Det behövs också mer fortbildning och samarbete mellan LSS-handläggarna och skolorna.

Flyktingelevernas skolgång

En del flyktingfamiljer bor i genomgångsbostäder, flyttar runt eller bor på hotell. Många föräldrar kan lida av posttraumatiskt stressyndrom. Elever som lever under sådana omständigheter kan ha svårt att koncentrera sig på skolan. Deras skolgång måste därför särskilt uppmärksammas av skolan i samverkan med flyktingmottagningen.

Ta tillvara skolbarnsomsorgens pedagogik

Det finns behov av att stärka skolbarnsomsorgens pedagogik i mötet med skolans verksamhet och mer synliga pedagogik enligt skolinspektörerna. En ge-

nomlysning bör därför göras av hur förskolepedagogiken står sig i förhållande till skolkulturen i förskoleklasserna.

Jämställdhetspedagoger i alla skolor

Enligt kvalitetsredovisningen har kompetensfondens projekt i genuspedagogik slagit igenom i grundskolorna. Kunskapen och medvetenheten har ökat om genusfrågor, vilket vi vill bygga vidare på genom att se till att alla skolor har tillgång till jämställdhetspedagoger.

Kulturarbetare i skolan

Staden bör tillsammans med arbetsförmedlingen ta fram en modell för att anställa kulturarbetare i skolan. Det ska vara lika självklart med en kulturarbetare i skolan som en skolkurator. Kulturskolans samarbete med Grimstaskolan är en intressant förebild. När kulturen får ta plats i skolan når kulturen alla barn samtidigt som det ges möjlighet att utveckla skolan.

Förebyggande insatser i skolan

Skolan ska ha ett hälsofrämjande arbete och ett jämställdhetsperspektiv där alla i skolan är delaktiga. Långsiktiga strategier måste tas fram för jämställdhet på skolorna.

Eleverna ska lära sig hantera konflikter och värna sin integritet för att bekämpa mobbning, våld och sexuella trakasserier. Det är viktigt att uppmärksamma utanförskap och kränkande behandling av elever med funktionsnedsättningar med konkreta åtgärder. I arbetet mot mobbning ska bara metoder som utvärderats vetenskapligt användas.

Problem ska förebyggas genom ett aktivt arbete med att dämpa riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer genom evidensbaserade metoder, exempelvis PS – Prevention i skolan. Skolket som riskfaktor ska uppmärksammas. Samverkan med socialtjänsten ska utvecklas.

Flickors självkänsla ska stärkas genom att erbjuda feministiskt självförsvar under skoltid. Skolorna ska stödja bildandet av tjej- och killgrupper. Livskunskap ska vara obligatoriskt från första klass i grundskolan, likväl som sex- och samlevnadsundervisning för äldre elever. Riskerna med sexuellt utnyttjande på Internet ska tas upp. Skolorna ska ansvara för att elever inte uteblir från obligatorisk undervisning i grundskolan. Skolornas uppmärksamhet spelar en stor roll för att kunna sätta in insatser i tid för ungdomar som lever ett hedersrelaterat liv och riskerar könsstympning eller tvångsäktenskap.

Återinför den avgiftsfria månaden

Vi vill återinföra den avgiftsfria månaden för skolbarnsomsorgsavgiften från och med den 1 januari 2008, vilket gynnar föräldrar som har låga inkomster.

Verksamhet för barn och ungdom

Förslag till satsningar

- Riktad satsning till fritidsklubbar i fattiga områden.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Varje stadsdel ska erbjuda en icke-kommersiell och tillgänglig träffpunkt. Ungas inflytande över den egna vardagen ska förbättras i stadsdelarna. Jämställd fritidsverksamhet av hög kvalitet ska erbjudas flickor och pojkar.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Entreprenaddrift av parklekar.
- Övervärtning av ansvar för öppna förskolan på frivilligorganisationer.
- Nedsänkningar av lokaler och administration.

Fritidsklubbar

Stadsdelsnämnderna ska erbjuda alla elever i skolår 4-6 tillgängliga fritidsklubbar i samarbete med kulturskolan, idrottsrörelsen och handikapporganisationernas ungdomssektioner. Resursfördelningen till fritidsklubbarna ska ses över, eftersom barnens tillgång till bra fritidsklubbar varierar på föräldraavgiften. Av skolinspektörernas rapport framkommer att fritidsklubbar som drivs med föräldraföreningar i hög utsträckning motsvarar stadens riktlinjer samtidigt som de tar ut de högsta avgifterna.

Fritidsgårdar - träffpunkter

Stadsdelsnämnderna ska erbjuda ungdomar i Stockholms alla stadsdelar någon form av icke-kommersiella träffpunkter som ska vara tillgängliga för ungdomar med funktionsnedsättning. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med ungdomarna arbeta för att skapa nya träffpunkter i den egna stadsdelen. Det ska finnas gratis Internet på fritidsgårdarna. Verksamheten ska vara jämställd och ungdomars eget skapande och medbestämmande ska uppmuntras.

Ungas inflytande - ungdomsråd

Frågan om ungas inflytande är central idag och i långsiktigt demokratiperspektiv. Arbetsformer och fora ska utvecklas utifrån ungas egna erfarenheter och önskemål i lokalsamhället, för att skapa ökat inflytande i vardagen och närmiljön. Ungdomsråden ska samverka med handikapporganisationernas ungdomssektioner.

Parklekar och öppna förskolan

Parklekar och öppna förskolor spelar en viktig roll för barn och föräldrar och ska finnas i alla stadsdelar och vara tillgängliga för barn och föräldrar med funktionsnedsättningar. Stadsdelsnämnderna ska ha det fulla ansvaret för verksamheten.

Sommarkoloniverksamhet - kollo

Kollo ska vara en integrerande och stadsdelsgränsöverskridande verksamhet där barn med olika ekonomisk, social och etnisk bakgrund och med funktionsnedsättning kan träffas i en ny och annorlunda miljö. Vid upphandling ska beaktas att staden i första hand ska integrera barn med funktionsnedsättningar i ordinarie verksamhet.

Kultur och föreningsverksamhet

Förslag till satsningar

- Förortssatsning med deltagande budget. .
- Tillgång till kulturekreterare i alla stadsdelar.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Kulturen ska växa i förorterna.

Alla barn och unga ska få uppleva och själva delta i skapande verksamhet.

Alla oavsett ekonomi, ålder och funktionsnedsättningar har rätt till kulturupplevelser.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Nedskärningar av lokaler och administration.

Kultur för alla

Kulturen har en avgörande funktion för att överbrygga klyftor i samhället. Eftersom det nästan helt saknas kulturinstitutioner i förorterna vi satsa på att bygga upp kommunala kulturverksamheter i varje stadsdel.

Vi vill också riktade medel för att ge barn, unga och äldre i förorterna ökade möjligheter till kulturupplevelser. De boende ska vara delaktiga i planeringen och fördelning av kulturbudgeten som ska fördelas på ett jämställt sätt.

Alla stadsdelsnämnder ska ha tillgång till en kulturekreterare som samordnar och utvecklar det lokala kulturutbudet. Stadsdelsnämnderna ska samverka med biblioteken för att uppmuntra läslust och stärka barns kunskapsutveckling.

Staden ska fortsätta satsningarna på festivalerna Ung-08 och Kulturfestivalen, men styra över en stor del av arrangemangen till förorterna. Kulturnämnden ska samverka med stadsdelsnämnderna i planeringen av festivalerna.

Stöd kvalitetsfilm i förorterna

Kulturnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna ge stöd till visning av kvalitetsfilm exempelvis i Folkets Hus i Rinkeby, Kärrtorp, Årsta och Rågsved eller andra lokaler.

Föreningslivet

Samlingslokaler är livsviktiga för demokratin och för de boendes eget kulturutövande. Stadsdelsnämnderna ska samverka med föreningslivet för att stärka

användningen av de kommunala samlingslokalerna. Föreningslivet är en kompenserande effekt i förorternas hyreshusområden, och bör därför få ökade anslag som fördelas på ett jämställt sätt.

Konsumentvägledning

Det ska vara enkelt att vända sig till konsumentrådgivaren för att få kunskap om alternativ, rättigheter och skyldigheter. Riktade insatser ska göras till ungdomar. Konsumentvägledning och Agenda 21-arbete ska stärka val av en hållbar och hälsosam livsstil.

Äldreomsorg

Förslag till satsningar

- Fyra timmars hemtjänst med förenklad biståndsbedömning för äldre över 75 år.
- Deltagande budget för äldres kultur och sociala aktiviteter.
- Ökad bemanning i demensboenden.
- Generösare riktlinjer i äldreomsorgen.
- Rätten och möjligheten att välja äldreboende.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Behovet av äldreomsorg ska bedömas likvärdigt oavsett kön och socialgrupp.

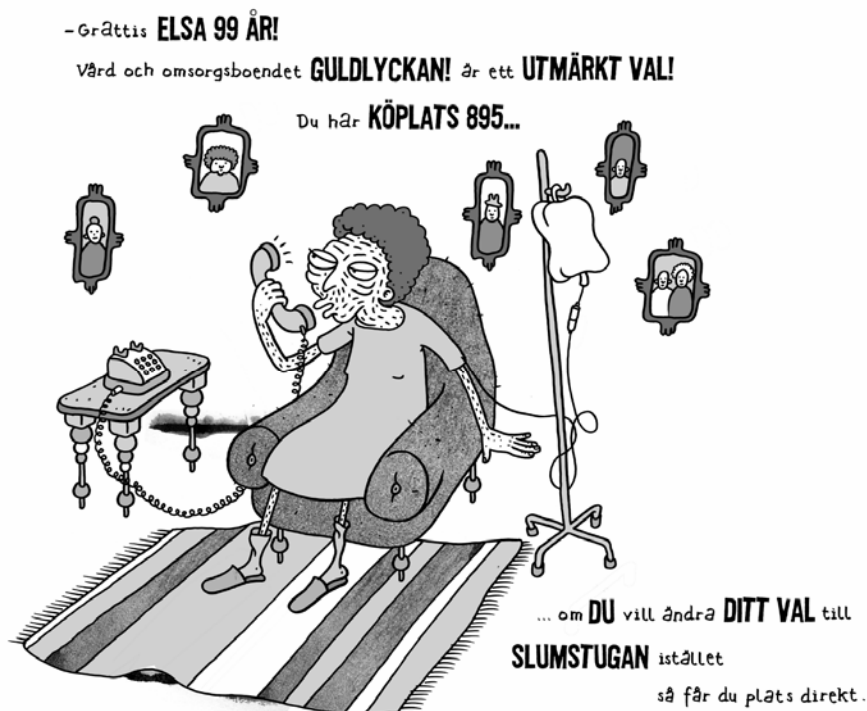
Äldre ska kunna påverka hjälpens innehåll, vem som ger hjälpen och hur den utförs.

Hemtjänsten ska utvecklas och även kunna erbjudas på fler språk än svenska.

Olika former av äldreboenden, seniorboenden och kollektivboenden ska byggas i staden.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Kundvalsmodell som inte garanterar mer än en köplats.
- Konkurrensutsättning av äldreomsorgen.
- Ta ifrån stadsdelsnämnderna rätten att besluta om entreprenader.
- Förlängning av avtalstider för entreprenader.
- Neds kärningar av lokaler och administration.
- Centralt kansli för biståndsbedömning.

Vår vision om äldreomsorgen

Äldre ska ha ett avgörande inflytande över innehållet i den omsorg de får och biståndet ska baseras på de senaste rönen om hälsa och åldrande. Seniorboenden ska byggas ut i hela staden, så att alla kan välja en bostad som passar och känns trygg. Äldres lägenheter ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar så att den som vill kan bo kvar.

Äldreomsorgen ska genomsyras av respekt för de äldre och deras erfarenheter i livet, ha ett genusperspektiv samt ha kunskaper som motverkar diskriminering. Sociala mötesplatser över generationsgränserna ska finnas i hela staden. Genom att fler av våra medarbetare har omsorgsutbildning och kontinuerlig fortbildning får vi en äldreomsorg av högsta kvalitet.

Vår äldreomsorg ska värnas mot privata vinstintressen som undergräver kontinuiteten och tryggheten för äldre. Vi vill att äldreomsorgen i huvudsak ska vara gemensamt ägd och styrd, jämställd och mänskligt hållbar med kreativa medarbetare som har krafter kvar att njuta av livet när de själva blir äldre och går i pension.

Rätten och möjligheten att välja äldreboende

Både känslan av otrygghet och hög ålder ska kunna påverka möjligheten att få ett serviceboende. Äldre ska också kunna välja att bo i ett vård- och omsorgsboende exempelvis nära sina barn eller vänner. Rätten att ställa sig i kö till önskat boende ska finnas. Kommunala äldreboenden ska finnas i alla stadsdelar. De som saknar anhöriga eller begär det bör få ett ombud som kan hjälpa till med all den information som måste hante-

ras inför ett val av boende och även kontroll av den omvårdnad som sedan ges.

En boendegaranti och rätten att köa till äldreboende förutsätter att resurserna ökas så att alla äldre kan få önskat boende utan att behöva flytta flera gånger. Vi avsätter redan idag mer pengar till äldreomsorgen än den borgerliga majoriteten.

Äldre utan större omsorgsbehov kan också ha behov att bo tillsammans med andra. Vi vill därför bygga ut olika former av äldreboenden, kollektivhus och seniorboenden med gemensamma utrymmen för samvaro, så att alla kan välja en bostad som passar och känns trygg. I ett kollektivt boende finns tryggheten och gemenskapen i att bo nära andra även om omsorgsbehovet ökar.

Nej till en klassindelad äldreomsorg

Vi tar avstånd från den klassindelade äldreomsorg som blir synlig i takt med att den borgerliga majoriteten tar fram sina policyärenden inom äldreomsorgen. Kundval och avdragsrätt för köp av privata omsorgstjänster skapar en gräddfil för äldre som har råd att köpa sig en god äldreomsorg. Äldre som inte är resursstarka får nöja sig med enklare omsorg utan guldkanter i tillvaron. Äldre i områden där många har utländsk bakgrund hänvisas till anhöriganställningar i brist på hemtjänst på det egna modersmålet.

Det finns inget som tyder på att äldre får större inflytande över omsorgens innehåll och vem som ger omsorgen med en privat utförare än en kommunal. Insynen i privata äldreboenden är mycket sämre än i de kommunala, eftersom anställda inte skyddas av meddelarfriheten. Långa avtalstider för entreprenader gör det omöjligt att ta tillbaka äldreboenden i kommunal regi även om folket ger en ny majoritet ett sådant mandat. Kundvalsmodellen förutsätter att en gammal människa ska orka göra rationella val i en situation när de är väldigt utsatta. Valfriheten garanterar inte heller att kommunala boenden finns kvar som alternativ. Samtidigt vet vi att det är de välutbildade som drar nytta av så kallade valfrihetsmodeller.

Öka grundbemanningen i vård- och omsorgsboenden

Enligt äldreomsorgsombudsmannen är grundbemanningen i vissa stadsdelsområden låg och marginaler saknas ofta vid oplanerad frånvaro. Variationerna är stora mellan och inom stadsdelsområdena. Äldreombudsmannen rekommenderar att en bra grundbemanning är 3 omvårdnadspersonal på 9 boende under dagtid.

Bemanningen är ofta ojämnt fördelad över dygnet. På eftermiddagen och kvällen är det lägre bemanning, vilket minskar de äldres möjlighet till självbestämmande. Även helgerna har lägre bemanning trots att de äldre har samma omvårdnadsbehov, vilket medför att det saknas möjlighet att fira med "det lilla extra". Vi vill att staden fastställer ett "golv" som inte får understigas för en grundbemanning för vård- och omsorgsboenden som ska gälla alla dagar året runt. Till en början ska bemanningen på demensboenden ökas.

Översyn av resursfördelningssystemet

En översyn bör göras av resursfördelningssystemet utifrån socioekonomiska aspekter, exempelvis hur behovet av äldreomsorg varierar med andelen flerfamiljshus utan hiss, ohälsotal eller avståndet till service.

Personalreform för en hållbar och jämställd äldreomsorg

Vi anser att en hållbar äldreomsorg kräver att vårdbiträden och undersköterskor i äldreomsorgen får en kortad arbetstid till sju timmar per dag och att alla ska erbjudas heltid.

Det tunga omsorgsarbetet behöver varvas med lättare arbetsuppgifter, träning på arbetstid, kompetensutveckling, metodutveckling, planeringstid och handledning. Den tid som inte direkt ägnas omsorgen om den äldre ska vara flexibel och kunna bestämmas av arbetstagaren själv och i samverkan med arbetskamrater och chefer. Detta ska kunna kombineras med de arbetstidsmodeller som man kommer överens om lokalt. Vi vill starta planeringen för denna personalreform omgående för att kunna genomföra den inom fem år.

Verklig frihet att påverka innehållet i hemtjänsten

Vi vill utveckla hemtjänsten för att ge individanpassad hjälp. Vi vill gå ifrån strikta mallar för bistånd där olika moment tidsätts och styckas upp utan hänsyn till den helhetssyn på människan som är en av grundpelarna i socialtjänstlagen.

Äldre ska kunna påverka hjälpens innehåll, vem som ger hjälpen och hur den utförs. Genom nya riktlinjer för äldreomsorgen och 4 timmars hemtjänst med förenklad biståndsbedömning får äldre över 75 år en verklig frihet att påverka hjälpen. De kan välja promenad istället för att få golven torkade eller få en pratstund istället för dammtorkning just den dagen

Stöd till anhöriga

De flesta som vårdar en anhörig äldre är kvinnor. Kvinnor som vårdar sin sjuka man ska självklart ha lika mycket stöd som män som vårdar sin maka. Det ska finnas ett varierat utbud av stöd- och hjälpinsatser för dem som vårdar anhöriga och närstående samt lyhördhet för behov av individuellt stöd om det behövs. Vi vill fortsätta att utveckla verksamheter som i likhet med Pensionat Hornskroken ger korttidsvistelse för människor med demens som vårdas i hemmet, där anhöriga kan få avlastning utan biståndsbedömning.

Växla över anhörganställningar till hemtjänst på andra språk

Genom att i högre grad erbjuda anhörganställda i yrkesverksam ålder utbildning genom Rättvisemiljarden, främst gäller det personliga assistenter, kan vi successivt få fler vårdbiträden som talar andra språk än svenska. Det höjer kvaliteten och ökar likställigheten i staden. På sikt kan anhörganställningar växlas över till reguljära anställningar som vårdbiträden, vilket ökar möjligheterna att söka arbete som vårdbiträden när anhörganställningen tar slut. Kvinnofällan kan vändas till en möjlighet att få arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Motverka diskriminering

Äldreomsorgen ska aktivt verka för att alla äldre oavsett bemöts med respekt för den enskildes särskilda behov och rätt till integritet. Alla medarbetare inom äldreomsorgen bör gå utbildning om HBT, genus, etniska frågor och olika religioner för att öka kunskapen och därmed kunna bemöta äldre värdigt oavsett etnisk tillhörighet, religion eller sexuell läggning.

Förebyggande insatser

Stora vinster för alla

Förebyggande insatser ger stora vinster för den enskilde och för samhället i stort. Välbefinnandet och livskvaliteten bevaras högre upp i åldrarna och resurserna kan styras och utökas till de som bäst behöver det när den egna förmågan inte räcker till. Fixartjänster, sociala mötesplatser och förebyggande hembesök är förebyggande insatser som vi satsar mer på. Heminstruktörer för syn- och hörselskadade förebygger biståndsbehov och ska finnas i tillräcklig omfattning.

Bygg ut fixartjänsten

Vi vill att fixartjänsten ska kunna erbjudas redan från 67 år och inte från 75 år som det är idag. Många 67-åringa har funktionsnedsättningar och samma behov av service som de som är 75 år och äldre. Dessutom vill vi ta bort begränsningen till 6 timmars fixartjänst om året.

Sociala mötesplatser över generationsgränser

Staden ska öppna sociala mötesplatser för äldre i alla stadsdelar i samverkan med boende, brukarråd, pensionärsråd och andra ideella krafter för att öka den deltagande demokratin. Mötesplatserna ska också kunna vara öppna över generationsgränserna. Bistånd i form av dagverksamhet fyller också en viktig funktion för att behålla förmågor och göra det möjligt att bo kvar i ordinarie bostad samt fungera som avlastning för anhöriga. Dagverksamheter för äldre på olika språk ska stödjas.

Förebyggande hembesök och hälsosamtal

Staden ska söka samarbete med landstinget om utvecklingen av det förebyggande och uppsökande arbetet bland äldre, exempelvis om förebyggande hembesök, hälsosamtal och friskvård och hälsocentraler. Samverkan med föreningslivet är också viktigt för att motverka ohälsa på grund av ensamhet och bristande social gemenskap.

Utomhusvistelse och promenader

Promenader och att få komma ut i friska luften är en viktig förebyggande insats som kan motverka ökat vårdbehov. Rätten att regelbundet få vara utomhus och gå på promenader ska slås fast i riktlinjer. Alla äldre som känner sig otrygga ska få trygghetslarm genom förenklad biståndsbedömning.

Rätten till en god måltid

Maten ska vara god och näringsriktig för alla äldre. Den sociala samvaron vid måltiden är också betydelsefull. Restauranger på servicehusen fyller en social funktion, även för närboende. Lösningar måste hittas för att bevara restaurangerna, exempelvis genom att de drivs som sociala kooperativ. Det är också viktigt att maten i största möjliga utsträckning kan lagas på plats i våra vård- och omsorgsboenden. Äldre med hemtjänst ska kunna välja att få hjälp att laga maten hemma som alternativ till matlådor. Matning av äldre med sväljsvårigheter är mycket tidskrävande och det behövs ökad kunskap för att måltiden ska bli mer värdig. Det är viktigt att följa upp att de utbildningsprogram som tagits fram med stöd av kompetensfonden införs i den ordinarie verksamheten.

Handlingsplaner för att motverka våld mot äldre

Alla äldre har rätt att känna sig trygga. Alla stadsdelsnämnder ska därför ha handlingsplaner för att motverka våld mot äldre vare sig det förekommer i hemmet, i särskilt boende eller i det offentliga rummet. Handlingsplanerna ska tas fram i samverkan med lokala pensionärsrådet.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Förslag till satsningar

- Rätten till en individuell plan säkras.
- Permanent struktur fastställs för kompetensutveckling.
- Genusutbildning till alla medarbetare.
- Kartläggning av behovet av boenden för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Barn och vuxna med funktionsnedsättning ska få en god omsorg, stöd och service som beviljas och utförs på ett jämställt sätt.

Brukarnas självständighet och delaktighet i samhället ska stärkas.

Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad år 2010.

Bostad, stöd och sysselsättning byggs ut för kvinnor och män som behöver det.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Nedskärningar av lokaler och administration.
- Ökade hyror för boende i bostäder enligt LSS.

Tillgänglighet

Staden ska identifiera och undanröja hinder för delaktighet i samhället, förebygga och bekämpa diskriminering samt ge förutsättningar för ett självständigt liv. Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar avser delaktighet och inflytande för alla och är en demokratifråga. Begreppet omfattar både fysisk tillgänglighet, värdigt bemötande och tillgänglighet till kommunikation/information.

Fler aspekter än den fysiska miljön måste tas med i det fortsatta tillgänglighetsarbetet, exempelvis den hänsyn som krävs för att personer med allergier, hörselnedsättning, elöverkänslighet och personer med kognitiva och mentala svårigheter ska vara fullt delaktiga i samhället,

Samverkan med handikapporganisationer

Verksamhetsförändringar ska alltid genomföras i samverkan med berörda handikapporganisationer. Lokala handikapprådet ska alltid få möjlighet att yttra sig i god tid. Ungdomsråden ska samverka med handikapporganisationernas ungdomssektioner.

Nya resursfördelningssystemet

Den enskilde omsorgstagaren och hennes eller hans företrädare ska informeras om funktionsbedömningarna och resultatet av dessa samt om hur det nya systemet är tänkt att fungera. En utvärdering av systemet måste göras i stadsdelsnämnderna för att se om minskade resurser drabbar brukarna. Vänsterpartiet anser att staden måste ha en beredskap för övergångsbestämmelser.

God och jämställd omsorg, stöd och service

Alla människor med funktionsnedsättning ska få en god omsorg, stöd och service. Insatserna ska utformas med respekt för individens önskemål och skapa förutsättningar för självständighet och delaktighet i samhället.

En individuell plan ska erbjudas alla. Den enskildes rätt till individuell behovsprövning är grundläggande för rättsäkerheten och måste förbättras. Beslutade insatser ska verkställas i skälig tid, vilket stadsdelsnämnderna måste ta hänsyn till i sin planering. Heminstruktörer för syn- och hörselskadade ska finnas i tillräcklig omfattning i varje stadsdel och behovet av kompetensutveckling måste tillgodoses.

Stadsdelsnämnderna måste samarbeta och samordna alla verksamheter som kommer i kontakt med människor med funktionsnedsättningar. Detta förekommer särskilt när det gäller människor med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Oklarheter i handläggnings- och kostnadsansvaret får inte förekomma eftersom det försvårar tillgången till rätt insatser.

Kvinnofrid

Stöd och hjälp till funktionshindrade kvinnor ska ges enligt stadens nya program för kvinnofrid. Behov av kompetensutveckling, uppdaterade rutiner och tillgången till skyddade boenden ska inventeras i stadsdelsnämnderna.

Bemannning

Bemanningen måste vara tillräcklig både i myndighetsutövningen och i boenden och dagliga verksamheter. Enligt funktionshindersombudsmannens årsrapport tenderar bemanningen att bli lägre och de moderna gruppboendena tenderar att utvecklas till minivårdhem.

Växla över anhörganställningar till hemtjänst på andra språk

Genom att i högre grad erbjuda anhörganställda i yrkesverksam ålder utbildning genom Rättvisemiljarden, främst gäller det personliga assistenter, kan vi successivt få fler vårdbiträden som talar andra språk än svenska. Det höjer kvaliteten och ökar likställigheten i staden. På sikt kan anhörganställningar växlas över till reguljära anställningar som vårdbiträden, vilket ökar möjligheterna att söka arbete som vårdbiträden när anhörganställningen tar slut. Kvinnofällan kan vändas till en möjlighet att få arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Bygg bort bostadsbristen

Ungefär 220 människor beräknas ha omedelbart behov av bostad med särskild service och cirka 230 fler lägenheter behövs inom två till tre år. Dessutom måste behovet av boenden för personer med neuropsykiatriska funktionshinder utöver Aspergers syndrom kartläggas. Man måste också ta hänsyn till behovet av boenden i olika åldersgrupper.

Förutsättningarna för gruppboende eller annan bostad med särskild service ska prövas i alla nya bostadsprojekt. Socialtjänstnämnden samordnar arbetet i genomförandegruppen och regionala planeringsgrupper prövas för att öka det stadsövergripande perspektivet.

Stadsdelsnämnderna ska alltid redovisa skäl till socialtjänstnämnden om de inte bygger gruppboendestäder eller stödboenden i aktuella projekt. Om det finns behov i staden men inte i stadsdelsområdet gäller det inte som giltigt skäl att inte bygga. Handikapprådets yttrande ska alltid bifogas tjänsteutlåtanden som rör bostadsprojekt.

Om det finns behov i staden som inte är tillgodosedda får socialtjänstnämnden ett utökat mandat att besluta om planering för boenden för små funktionshindersgrupper, exempelvis unga hjärnskadade eller grupper med komplexa behov där samverkan krävs med landstinget.

Rätten till arbete och en meningsfull fritid

En viktig förutsättning för hälsa och delaktighet är att ha ett arbete och en meningsfull fritid. Feriejobb ska erbjudas ungdomar med funktionsnedsättningar. Fritidsgårdar ska göras tillgängliga för ungdomar med funktionsnedsättningar. En samordning enligt utredningen Spindeln i fritidsnätet ska inrättas för att tillgodose ungdomars behov av fritidsaktiviteter,

Resurser ska tillföras arbetsmarknadsåtgärder för det ”coaching-projekt” som planerades under 2006 för att minska arbetslösheten, men som inte genomfördes av den nuvarande borgerliga majoriteten. Ledsagning måste tillgodoses utifrån individuella behov för att möjliggöra delaktighet i fritidsaktiviteter oberoende om man bor i ordinarie bostad eller särskilt boende.

Struktur för kompetensutveckling

En permanent struktur för kompetensutveckling ska införas för medarbetarna som arbetar inom stöd och service. En samordnare bör tillsättas centralt i sta-

den och verksamheten byggs upp med ledning av erfarenheterna från Lys, Kompa och Funka. Genusutbildning ska genomföras för att säkra att biståndet beviljas och utförs på ett jämställt sätt. Dessutom ska utbildning genomföras för att utveckla arbetet med individuella planer så att de blir ett verktyg i arbetet och underlättar för brukaren samt ger ett bra planeringsunderlag för nämnden.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Förslag till satsningar

- Ökade resurser till den sociala barnvården.
- Stärkt tillsyn, utbildning, handledning och rekrytering av familjehem.
- Ökade resurser till missbruksvården och socialpsykiatrin.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Förebyggande och tidiga insatser ska prioriteras både för barn och vuxna.

Bostad, stöd och sysselsättning byggs ut för kvinnor och män som behöver det.

Alla som behöver socialtjänstens insatser ska känna att de snabbt får hjälp och stöd.

Barns behov ska alltid uppmärksammas i socialtjänsten.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Neds kärningar av lokaler och administration.
- Neds kärningar på grund av införande av evidensbaserade metoder.
- Centralisering av rekrytering, utbildning och handledning inom familjevården till socialtjänstnämnden.

Demokratisk grundsyn

Socialtjänsten ska arbeta efter en demokratisk grundsyn. De som har kontakt med socialtjänsten ska ha inflytande över insatserna. Alla som behöver samhällets stöd ska kunna känna att de får uppmuntran, hopp om förändring och ett bra bemötande. Man ska alltid kunna få en ny besökstid och ha möjlighet att byta handläggare. Vid behov ska utredningar kunna översättas till hemspråk. Brukarråd och brukarrevisorer ökar kvaliteten i socialtjänstens insatser och ska utvecklas i alla verksamheter. Socialtjänsten ska baseras på kunskap, erfarenhet, utvärdering och forskning om vad som fungerar, vilket förutsätter att verksamheten får tillräckliga resurser.

Samverkan med handikapporganisationer

Verksamhetsförändringar ska alltid genomföras i samverkan med berörda handikapporganisationer. Lokala handikapprådet ska alltid få möjlighet att yttra sig i god tid.

Dags för barnen

Se barn och ungdomar i riskzonen

Förebyggande och tidiga insatser prioriteras vilket är i linje med forskningen och vad som är samhällsekonomiskt lönsamt. Vi vill använda en samhällsekonomisk modell för att kunna göra långsiktiga prioriteringar som gynnar barns psykiska hälsa. En bred satsning krävs på kompetensutveckling för att tidigt stödja och hjälpa barn som riskerar att fara illa.

Tillsammans med landstinget vill vi utbilda personal inom mödravårdscentralerna, barnavårdscentralerna, förskola, skola och fritid så att vuxna lär sig se barn och ungdomar som är i riskzonen eller far illa så tidigt som möjligt. Dessutom krävs en väl fungerande myndighetssamverkan och åtgärdsprogram som följs upp för alla barn som riskerar att fara illa. Checklistor ska tas fram för dem som möter barn och ungdomar så att tidiga signaler på ohälsa uppmärksammas. Skolket som riskfaktor ska uppmärksammas särskilt.

Ge barnen hjälp

Barn med föräldrar som missbrukar, har psykiska eller andra problem ska garanteras stöd och hjälp och erbjudas gruppverksamhet som uppmärksammar barnens egna behov. Socialtjänstnämnden samordnar och stödjer verksamheten

Barn i familjehem

Rekrytering, utbildning, handledning och tillsyn av familjehemmen ska kvalitetssäkras så att alla barn och familjehem får ett likvärdigt stöd oavsett om stadsdelsnämnderna driver verksamheten eller köper av Familjehemskonsulterna. Det är även viktigt att säkra att barnen i familjehemmen får delta i brukarundersökningar om hur de själva ser på sin situation.

Barn i familjehem tillhör de mest utsatta barnen och har rätt till en planerad vård och skolgång som noga följs upp av socialtjänsten. När det inte går att bedriva vård på hemmaplan ska vården bedrivas i nära samverkan med barnet, familjen, fritiden och skolan. Alla familjehem ska ha en god grundutbildning och regelbunden handledning.

En åtgärdsplan måste tas fram för att förbättra tillsynen av familjehemmen och vi vill att kommunfullmäktige ska kunna följa utvecklingen genom en årlig sammanfattande redovisning av utvecklingen i varje stadsdelsnämnd. Dessutom vill vi att socialtjänstförvaltningen tar fram en tydlig bild av situationen för placerade barn i varje stadsdelsnämnd och arrangerar en hearing om familjehemsplacerade barn.

Säkra ungdomsmottagningarnas information om HIV/Aids

Vi är mycket oroad över att statsmakterna skurit ner anslagen till information om Hiv/Aids och inte ser ungdomsmottagningarna som viktiga arenor i det förebyggande arbetet. Socialtjänstnämnden har tillförts medel som fördelas till stadsdelsnämnderna för att motverka försämringen.

Fortsatt arbete med föräldraprogrammet KOMET

Föräldrautbildning är en av de bästa och billigaste förebyggande insatserna för att ge barn och unga goda uppväxtvillkor. Vi vill därför permanenta det evidensbaserade föräldraprogrammet Komet i ordinarie verksamhet i stadsdelsnämnderna och socialtjänstnämnden.

Ett brott och en folkhälsokatastrof

Stadens kvinnofridsprogram och brottsförebyggande program skapar förutsättningar för att minska antalet brott och minska skadorna. Insatser för att stödja och hjälpa barn, unga och brottsoffer kvinnor ska prioriteras. Mäns våld mot kvinnor i nära relationer är ett folkhälsoproblem, vars omfattning behöver synliggöras för att tillräckliga åtgärder ska sättas in. Socialtjänstnämnden ska därför göra en bred kartläggning över omfattningen av våldet tillsammans med stadsdelsnämnderna.

Hedersrelaterat förtryck

Insatser mot hedersrelaterat våld kräver särskild uppmärksamhet och kompetens i samverkan med förskolor och skolor samt med organisationer som arbetar mot hedersrelaterat våld. Socialtjänsten ska utveckla sin utredarkompetens i att bedöma om psykisk misshandel och bristande omsorg i hemmet kan vara hedersrelaterat.

Nollvision för hemlösheten

En brukarundersökning bland hemlösa ska göras av socialtjänstnämnden i samverkan med stadsdelsnämnderna för att de hemlösas röster ska höras i planeringen, genomförandet och uppföljningen av hur vi kan nå en nollvision för hemlösheten. Med brukarundersökningen som grund vill vi bilda en referensgrupp med hemlösa och frivilligorganisationer som tillsammans med politiker tar fram en 5-årsplan för att få bort hemlösheten. Staden måste själv bli mycket bättre på att samordna sina insatser för att hemlösa ska få bostäder. Socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna ska söka upp och motivera hemlösa kvinnor och män till stöd och behandling. En stark vårdkedja ska byggas upp med boendestöd i tränings- och försökslägenheter och sysselsättning för härbärgesboende med gravt missbruk och psykiska problem. Stöd- och vårdboenden ska utvecklas för olika behov och önskemål.

Insatser mot missbruk

STAN-programmet inom områdena tobak, alkohol och narkotika är ett ambitiöst drogförebyggande program där många delar återstår att genomföra. Alla nämnder och styrelser behöver därför se över lokala handlingsplaner i samverkan med brukarorganisationer.

Det förebyggande arbetet mot missbruk ska prioritera insatser mot nyrekrytering av skolelever och unga vuxna. Riktade insatser i samverkan med vårdcentralerna ska göras för att motivera kvinnor och äldre som inte haft kontakt med socialtjänsten att söka hjälp för sitt missbruk. Vård och behandling för de som missbrukar ska inriktas på långsiktiga sammanhållna vårdkedjor i samverkan med den enskilde samt andra vårdgivare och organisationer.

Planering för en utredningsavdelning vid Maria ungdom med psykiatrisk kompetens tas fram i samverkan med stadsdelsnämnderna och landstinget. Stadsdelsnämnderna ska vara en aktiv part i arbetet med att minska antalet öppna drogarener tillsammans med polisen och landstinget.

Utveckla insatser för personer med psykiska funktionsnedsättningar

Den kartläggning om insatser för personer med psykiska funktionsnedsättningar som vår föregående majoritet tog initiativ till lägger en solid grund för fortsatt utveckling av våra sociala insatser och samverkan med landstinget om andra insatser som behövs för att människor med psykiskt funktionshinder ska kunna leva ett gott liv.

Tydliga förbättringsområden är ökad utbyggnad av boenden, boendestöd och sysselsättning men även motivationsarbete, uppsökande och förebyggande arbete, systematisk samverkan med landstinget samt att socialtjänsten ökar sin tillgänglighet. Behovet av boenden i alla åldrar ska tillgodoses.

Med kartläggningen som grund bör socialtjänstförvaltningen i samverkan med stadsdelsförvaltningarna, stadsledningskontoret och brukarorganisationerna ta fram en tydlig plan med åtgärder, tidtabell som täcker behoven samt med uppföljning inom de förbättringsområden som framkommer i kartläggningen.

Förutsättningarna för gruppboende eller annan bostad med särskild service ska prövas i alla nya bostadsprojekt. Socialtjänstnämnden samordnar arbetet i genomförandegruppen och regionala planeringsgrupper prövas för att öka det stadsövergripande perspektivet.

Stadsdelsnämnderna ska alltid redovisa skäl till socialtjänstnämnden om de inte bygger gruppboende eller stödboenden i aktuella projekt. Om det finns behov i staden men inte i stadsdelsområdet gäller det inte som giltigt skäl att inte bygga. Handikapprådets yttrande ska alltid bifogas tjänsteutlåtanden som rör bostadsprojekt.

Om det finns behov i staden som inte är tillgodosedda får socialtjänstnämnden ett utökat mandat att besluta om planering för boenden för små funktionshindersgrupper, exempelvis grupper med komplexa behov.

Förslag bör även tas fram för utbyggnad av sysselsättning och sociala kooperativ. Även träfflokaler för olika målgrupper ska ingå i planeringen, eftersom ensamhet och social isolering är en svår plåga för många psykiskt funktionshindrade.

Resultatet av den beslutade brukarundersökningen kommer att fördjupa kunskapen om levnadsvillkoren för människor med psykiskt funktionshinder. Nu gäller också att förvalta arvet från det utvecklingsarbete inom socialpsykiatri som enligt FO:s årsrapport varit så påtagligt under 2006.

Stadsmiljöverksamhet

Förslag till satsning för 2008

- Stärka den lokala demokratin i stadsmiljöfrågor.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Utveckla och stärka medborgarnas inflytande i Agenda 21-arbetet, stadsmiljöfrågor och lokala planprocesser.

Förbättrad barmarksrenhållning på cykel- och gångbanor.

Alla stockholmare ska ha tillgång till rena, säkra och välskötta parker.

Ökat medborgarinflytande i stadsmiljöfrågor

Det lokala stadsmiljöarbetet ska präglas av Agenda 21-perspektivet och deltagande demokrati. Lokala strategier för hållbar utveckling ska utvecklas i syfte att nå en miljöpåverkan inom det rättvisa miljöutrymmet. Den demokratiska delen av Agenda 21-arbetet ska utvecklas, genom att t.ex. koppla till medborgarinflytande över trafikfrågor, lokala parkplaner och stadsplanering. Det ska finnas en lokal Agenda 21-funktion i varje stadsdelsnämnd.

Stadsdelsnämndernas ansvar för stadsmiljö och fastighetsnära insamling

Vänsterpartiet vill återinföra att stadsdelsnämnderna ansvarar för barmarksrenhållning och snöröjning. Medborgarna ska ha tillgång till park- och grönområden med hög kvalitet och en trygg och vacker stadsmiljö med goda möjligheter till spontanidrott och rörelse. Parkprogrammet ska genomföras och arbetet med att minska nedskräpningen ska fortgå, både genom informationsarbete och bättre barmarksrenhållning.

Stadsdelsnämnderna ska bidra i arbetet att uppmuntra den fastighetsnära insamlingen, bland annat genom rådgivning och information, i samverkan med renhållningsnämnden.

Flyktingmottagande

Förslag till satsning för 2008

- Trygga bostäder för flyktingar i samverkan med bostadsbolagen.
- Barn och unga får individuella introduktionsplaner – inte bara vuxna.
- Flyktingguider införs.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Flyktingars möjlighet att få ett tryggt boende i staden ska prioriteras

Fler nyanlända flyktingar ska få arbete inom introduktionsperioden.

Barns behov ska alltid uppmärksammas i flyktingmottagningens kontakt med vuxna.

Vi tar avstånd från

- Utförsäljningen av allmännyttan som försvårar möjligheterna för flyktingar att få bostad.

Trygga bostäder för flyktinghushållen

Flyktingarnas bostadssituation är mycket svår. De flesta bor under osäkra förhållanden i andrahand eller inneboende i trånga lägenheter. Många flyktingar lider av posttraumatiskt stressyndrom och andra krigsskador. Konsekvenserna av otruggt boende är ytterligare en belastning för dessa människor och för deras barn. De genomgångsbostäder som finns för flyktingar är avsedda för en kort tids boende men vissa hushåll har bott där i flera år. Tyvärr minskar möjligheterna att få ett förstahandskontrakt genom utförsäljningen av allmännyttan.

Det är skamligt att flyktingar som får en fristad i Sverige inte kan garanteras ett tryggt boende. Det är inte heller förenligt med FN:s konvention om barnets rättigheter att barn i Sverige är hemlösa. Vi anser att staden måste ta ett samlat grepp och i samverkan med bostadsbolagen snarast ta fram trygga bostäder för flyktinghushållen.

Delaktighet i det svenska samhället

Stadens introduktion ska i huvudsak inriktas på att flyktingfamiljerna snarast möjligt blir delaktiga i det svenska samhället. För de vuxna gäller det att så snart som möjligt få arbete och det gäller både kvinnor och män.

Flyktingmottagningen ska fortsätta det framgångsrika samarbetet med de lokala arbetsmarknadsverksamheterna samt med utbildningsnämnden och arbetsförmedlingen för att fortsätta utveckla insatser som förkortar vägen till arbete.

Varje individ ska få ett program på heltid som omfattar introduktion, SFI, vuxenutbildning, yrkesinriktade program och praktik. I introduktionsprogrammet ska information och dialog om barns och kvinnors rättigheter ingå.

Alla stadens verksamheter ska ordna praktikplatser som så långt det är möjligt anknuter till flyktingens tidigare yrkesbakgrund och utbildning.

Även vuxna som inte kan delta i en arbetsinriktad introduktion på grund av ohälsa, ålderdom eller funktionsnedsättning ska ha individuella planer med insatser för att öka delaktigheten och tillgodose behoven av samhällets stöd.

Flyktingguider

Staden behöver bli bättre på att ta vara på erfarenheter hos människor med invandrarbakgrund som har bott länge i Sverige. De kan exempelvis bli "flyktingguider" och genom sina språkkunskaper vara till nytta som resurser inom SFI-undervisningen för att förklara vissa moment på hemspråket. Staden bör sträva efter att rekrytera invandrare som lärare i SFI. Samhällsinformation på hemspråket skulle därmed kunna ingå i undervisningen. Även frivilligarbetare

och ungdomar med invandrarbakgrund kan vara flyktingguider och hjälpa till med samhällsinformation och vägledning i det svenska samhället.

Även barnen ska ha egna planer

Även barnen ska ha individuella handlingsplaner och en meningsfull introduktion. För de små barnen är det viktigt att få ta del av den pedagogiska verksamheten i förskolan för att rustas i svenska språket. För skolbarnen gäller det att få en bra skolgång, stimulerande fritid och att få kamrater. Skolbarn som på grund av familjernas otrygga boende tvingas byta skola eller resa över hela staden måste särskilt uppmärksammas, så att de får det stöd de behöver i skolan.

Ekonomiskt bistånd

Förslag till satsningar

- SL-kortet återinförs som en del av normen för ekonomiskt bistånd.
- Översyn av riktlinjer för att ge skälig levnadsnivå.
- Ökat stöd till ensamstående mammor med försörjningsstöd.
- Ökat stöd till ekonomiskt utsatta för att få nödvändig vård.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Människor med ekonomiskt bistånd ska få insatser som anpassas efter deras förutsättningar och möjligheter på arbetsmarknaden.

Alla som behöver socialtjänstens insatser ska känna att de snabbt får hjälp och stöd.

Barns behov ska uppmärksammas då vuxna söker ekonomiskt bistånd.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Nya riktlinjer för ekonomiskt bistånd som skärper kraven för utsatta människor.
- Den kraftiga neddragningen av resurser som hotar rättssäkerheten.

Demokratisk grundsyn

Socialtjänsten ska arbeta efter en demokratisk grundsyn. De som har kontakt med socialtjänsten ska ha inflytande över insatserna. Alla som behöver samhällets stöd ska kunna känna att de får uppmuntran, hopp om förändring och ett bra bemötande. Man ska alltid kunna få en ny besökstid och ha möjlighet att byta handläggare. Brukarråd och brukarrevisorer ökar kvaliteten i socialtjänstens insatser och ska utvecklas i alla verksamheter. Socialtjänsten ska baseras på kunskap, erfarenhet, utvärdering och forskning om vad som fungerar, vilket förutsätter att verksamheten får tillräckliga resurser.

Rätt till en skälig levnadsnivå

Vi står för en solidarisk socialpolitik som ger rätt till skälig levnadsnivå även för människor som måste söka ekonomiskt bistånd. Vänsterpartiet vill därför återinföra SL-kortet i normen.

En bred översyn behöver göras för att modernisera och anpassa stadens riktlinjer till de förhållanden som präglar en storstad, tar hänsyn till stadens goda ekonomi och nya tekniska förutsättningar. De riktlinjer som den nuvarande borgerliga majoriteten vill införa slår hårt mot utsatta människor. Vi vill istället arbeta mot de brister i samhället som tvingar människor att söka ekonomiskt bistånd, bo i otrygga andrahandslägenheter eller tvingas flytta för att få jobb.

Ju färre levnadsomkostnader som ingår i normen ju mer måste man ”vända ut och in” på sig själva för att bevisa sitt behov för ganska vanliga levnadsomkostnader som SL-kort, preventivmedel och Internet-uppkoppling. I översynen ska hänsyn tas till barnperspektiv, genusperspektiv och ensamstående föräldrar och deras barn samt behoven hos människor med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. En referensgrupp med intresseorganisationer som Makalösa föräldrar, Rädda Barnen, BRIS samt hemlösas organisationer ska erbjudas att följa arbetet.

Resursfördelning

Resursfördelningsmodellen för ekonomiskt bistånd behöver fortsätta att ses över eftersom det finns stora och svårförklarade skillnader mellan fördelning av resurser och faktiska kostnader för ekonomiskt bistånd i vissa stadsdelsnämnder. I den fortsatta översynen måste målet vara att ta fram variabler som tydligt speglar sambandet mellan ohälsa och ekonomiskt bistånd.

Ökat stöd till ensamstående unga mammor med försörjningsstöd

Enligt en ny rapport från Centrum för folkhälsa har många av de ensamstående mammorna i länet mycket knappa ekonomiska resurser, i synnerhet de unga mammorna 18- 29 år. Stadsdelsnämnderna ska undersöka vilket socialt, praktiskt och ekonomiskt stöd som ges till ensamstående mammor med försörjningsstöd och öka stödet där så behövs.

Barnperspektivet

Barns situation ska alltid uppmärksammas när vuxna söker ekonomiskt bistånd. Innan beslut fattas ska konsekvenser för varje barn alltid övervägas och dokumenteras. Socialtjänsten ska i samverkan med bostadsbolagen se till att inga barnfamiljer vräks av ekonomiska skäl.

Säkra vård och rehabilitering

En stor andel personer i socialt och ekonomiskt utsatta grupper har dålig hälsa men avstår av ekonomiska skäl från att söka vård. Stadsdelsnämnderna ska undersöka om personer som har ekonomiskt bistånd behöver insatser i form av information, bistånd och samverkan med vårdcentralen för att få nödvändig vård och rehabilitering för sina besvär.

Förebyggande insatser

Budget- och skuldrådgivning är viktiga förebyggande insatser som ska erbjudas alla som behöver det. Den enskilde ska också ha rätt till en personlig handlingsplan som följs upp regelbundet, om det inte är tillfälligt bistånd.

Individuellt stöd behövs även om orsakerna är strukturella

Tillgången på arbete avgör om människor kan försörja sig själv. Fler offentliga arbetstillfällen enligt vänsterpartiets förslag skulle öka denna möjlighet. Även om strukturella orsaker är den viktigaste förklaringen till behov av ekonomiskt bistånd, behövs också individuella insatser som stöd till egen försörjning.

Arbetslösa som har sociala problem ska erbjudas stödinsatser, arbetsträning, rehabilitering eller praktik som förberedelse för arbetsmarknaden. SFI-studerande ska erbjudas heltidssysselsättning. En satsning ska göras för att utveckla sociala kooperativ för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Unga arbetslösa ska genom vägledning motiveras till fortsatta studier eller praktik för att komma in på arbetsmarknaden. Samverkan ska alltid finnas med arbetsförmedlingen, för att få del av bristyrkesutbildningar eller andra kvalificerade insatser.

Arbetsmarknadsåtgärder

Förslag till satsning för 2008

- Utbyggnad av sociala kooperativ.
- Arbetsmarknadssatsning för personer med funktionsnedsättning.
- Fördubblad satsning på feriearbeten.
- Brukarråd i alla arbetsmarknadsverksamheter.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Minska arbetslösheten bland ungdomar.

Minska arbetslösheten bland människor som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Förkorta vägen till arbetsmarknaden för flyktingar.

Utveckla brukarinflytandet.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Upphandling av arbetsmarknadsverksamheter.
- Centralstyrning av stadsdelsnämndernas arbetsmarknadsverksamheter.

Målet är en långsiktig anställning

Ett eget arbete och möjlighet till självförsörjning är viktiga förutsättningar för ett självständigt liv. Fler offentliga arbetstillfällen ger fler människor denna möjlighet, och en del av dessa anställningar ska reserveras för unga arbetslösa och människor med funktionsnedsättningar. Målet för stadens arbetsmarknadsåtgärder är en långsiktig anställning för varje individ. Brukarinflytandet ska öka genom brukarråd. Verksamheten är till för att hjälpa människor att få ett arbete och ska inte ha smygfunktioner för att kontrollera bidragsfusk.

Ta tillvara goda erfarenheter från kompetensfonden

De goda erfarenheterna från den fantastiska metodutveckling som genomförts under vår tidigare rödgröna mandatperiod ska självfallet styra stadens övergripande målsättningar och inriktningar för arbetsmarknadspolitiken. Det är mycket bra att samla en hel kedja av resurser inom arbetsmarknadsområdet för att kunna bidra till att fler människor ska få arbete och kunna försörja sig själva. Utan kompetensfondens arbetsmarknadsprojekt och dess utvärderingar hade vi inte haft dagens kunskap om framgångsrika metoder.

Lokalt självbestämmande

Staden ska inte detaljstyra hur lokala arbetsmarknadsverksamheter ska organiseras, utan det ska stadsdelsnämnderna besluta utifrån sina lokala förutsättningar. Under de senaste åren har många nämnder drivit gemensamma arbetsmarknadsverksamheter och så bör det fungera i fortsättningen. Däremot kan vissa verksamheter vara stadsövergripande, men knyts till en stadsdelsnämnd eller en central nämnd.

Sociala kooperativ

Samverkan med arbetsförmedlingen och försäkringskassan ska förstärkas för grupper som står längst ifrån arbetsmarknaden. Det är viktigt att brukarinflytandet utvecklas inom arbetsmarknadsverksamheterna. En satsning ska göras för att utveckla sociala kooperativ för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Målsättningen är att minst fyra kooperativ startas under året och att stadsdelsnämnderna samverkar om driften. Fyra stadsdelsnämnder kommer att få ansvaret att starta och samordna kooperativen i samverkan med brukarorganisationer.

Personer med funktionsnedsättningar

Det coaching-projekt som initierats i samverkan med kommunstyrelsens handikappråd för personer med funktionsnedsättning ska startas för att utveckla arbetsmarknadsinsatserna för en grupp som har mycket svårt att komma in på arbetsmarknaden. Staden bör öka kunskapen om arbetsmarknadspolitiska stödinsatser för människor med funktionsnedsättningar.

Ungdomar

Enligt skollagen har kommunen ett ansvar att hålla sig informerad om hur ungdomar som fullgjort sin skolplikt men inte fyllt 20 år är sysselsatta. Staden ska direkt fånga upp ungdomar som inte går vidare till gymnasieskolan eller som hoppar av. De uppsökande metoder som utvecklats i bland annat Vantör kan vara en förebild för det arbetet.

Vi anser att ansvaret som nu helt ligger på utbildningsnämnden ska delas med stadsdelsnämnderna som har den lokala förankringen. En ny samverkansmodell tas fram som säkrar att ingen ungdom ramlar mellan stolarna. Verksamheten ska även riktas till ungdomar med funktionsnedsättningar och söka vägar till lämpliga stödformer för dessa ungdomar.

Vi vill satsa mer än dubbelt så mycket som den nuvarande borgerliga majoriteten på feriejobb, som även ska riktas till ungdomar med funktionsnedsättningar.

Riktade åtgärdsprogram

I varje stadsdel finns ungdomar som är i riskzonen för brott och missbruk. Oftast har de misslyckats i grundskolan och aldrig börjat eller hoppat av gymnasieskolan. Risken är stor att de helt förlorar kontrollen över sina liv.

Det är socialtjänsten och gymnasieskolan som har det direkta ansvaret att fånga upp dessa ungdomar och se till att de får verktygen att förändra sina liv, ett hopp om en framtid utan kriminalitet och chans att läsa upp sina betyg. Målet ska vara att de får motivation att skaffa sig en utbildning som leder till ett bra arbete.

Riktade åtgärdsprogram behöver tas fram i samverkan mellan stadsdelsnämnderna, socialtjänstnämnden och utbildningsnämnden för att kunna erbjuda attraktiva strukturerade heltidsprogram för dessa ungdomar. Programmen ska innefatta mentorsstöd från yrkesverksamma, fritidsaktiviteter samt utbildning och praktik inom yrkesområden som leder till anställning. Även föräldrastöd ska ingå i programmet.

Flyktingar

De lokala arbetsmarknadsverksamheterna ska fortsätta det framgångsrika samarbetet med flyktingmottagningen, utbildningsnämnden och arbetsförmedlingen för att fortsätta utveckla insatser som förkortar vägen till arbete.

Varje individ ska få ett program på heltid som omfattar introduktion, SFI, vuxenutbildning, yrkesinriktade program och praktik. I introduktionsprogrammet ska information och dialog om barns och kvinnors rättigheter ingå.

Alla stadens verksamheter ska ordna praktikplatser som så långt det är möjligt anknyter till flyktingens tidigare yrkesbakgrund och utbildning.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.
  - 5.1 Förskolans pedagogiska verksamhet ska stärkas.
  - 5.2 Barnperspektivet ska beaktas inom stadsdelsnämndernas verksamheter.
  - 5.3 Vårnadsbidrag införs inte.
  - 5.4 Långsiktiga prioriteringar ska göras för att stärka barns psykiska hälsa.
  - 5.5 En kriskommission tillsätts för grundskolan.
  - 5.6 Ordningsbetyg ska inte införas i grundskolan.
  - 5.7 Flyktingelevers skolgång ska särskilt uppmärksammas.
  - 5.8 Språkutvecklande arbete ska integreras i all undervisning.
  - 5.9 Ett inkluderande arbetssätt ska genomsyra grundskolan.
  - 5.10 Det förebyggande arbetet i skolan ska stärkas.
  - 5.11 Kvaliteten på fritidsklubbarna ska vara lika hög i hela staden.
  - 5.12 Kulturen ska växa i förorten.

- 5.13 Stadsdelsnämnderna ska samverka med föreningslivet för att stärka användningen av de kommunala samlingslokalerna.
- 5.14 Ett genusperspektiv ska genomsyra hela äldreomsorgen.
- 5.15 Äldre ska kunna påverka hjälpens innehåll, vem som ger hjälpen och hur den utförs.
- 5.16 Översyn ska göras av äldreomsorgens resursfördelningssystem utifrån socioekonomiska faktorer.
- 5.17 Äldreomsorgens medarbetare bör ha kunskap om HBT-frågor.
- 5.18 Förutsättningar för gruppbostad ska prövas i alla nya bostadsprojekt.
- 5.19 Stärka tillsynen över familjehemmen.
- 5.20 Förebyggande och tidiga insatser prioriteras i individ- och familjeomsorgen.
- 5.21 Utveckla och stärka medborgarnas inflytande i Agenda 21-arbetet, stadsmiljöfrågor och lokala planprocesser.
- 5.22 Flyktingbarnen ska ha egna introduktionsplaner.
- 5.23 Flyktingguider kan vara ett sätt att stärka flyktingmottagandet.
- 5.24 Resursfördelningssystemet inom ekonomiskt bistånd ses över.
- 5.25 Ensamstående föräldrars situation bör uppmärksammas inom ekonomiskt bistånd.
- 5.26 Målet med arbetsmarknadsåtgärderna är en långsiktig anställning.

FACKNÄMNDERNA

Brand- och räddningsnämnden

Förslag till satsningar

- Informationsmaterial om vad allmänheten bör göra i händelse av olyckor och krissituationer, särskild omsorg ska ägnas informationsbehovet hos personer med funktionsnedsättning, flyktingar och invandrare.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Säkerställa brand – och räddningsinsatser enligt stadens mål och krishanteringssystem.

Stockholms Brandförsvaret ska fortsättningsvis ta hand om släckvatten.

Stadens infrastruktur bör beakta riskhänsyn i syfte att förhindra olyckor, bränder och brott i boendemiljön samt avbrott i stadens försörjning.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Minskade kostnader för införande av flexibel bemanning.

Säkerhet, extraordinära händelser och skydd mot olyckor

Säkerhet och skydd mot olyckor för dem som bor, verkar och vistas i Stockholm är centralt för välfärden. Tunnlrar och andra undermarksanläggningar används i större utsträckning. Transporter med farligt gods ökar. Detta innebär fler och nya typer av riskscenarier. Utformningen av stadens infrastruktur bör beakta riskhänsyn i syfte att förhindra olyckor, bränder och brott i boendemiljön samt avbrott i stadens försörjning.

Brandförsvarets resurser är för små i förhållande till uppgifterna och de organisationsförändringar som genomförts har föregåtts av bristfällig analys. Konsekvensbeskrivning och riskanalys har ännu inte genomförts. Viktig förebyggande verksamhet genomförs inte. Redan nu har brandförsvaret svårt att klara uttryckning om personal är på utbildning eller frånvarande av annan orsak. Hundprojektet bekostas av medel från Fortum.

Miljö

Stockholms Brandförsvaret ska fortsättningsvis i projekt bl.a. ta hand om släckvatten som uppkommer vid brandförsvarets övningar såsom att samla upp och rena innan det går vidare i det kommunala avloppsnätet. För att förbättra arbetsmiljön och minska de miljöskadliga utsläppen bör den petroleumbaserade vätskan bytas ut mot gasol.

Personal

Vi har sedan tidigare motsatt oss införandet av flexibel bemanning och har därför inte accepterat de minskade kostnaderna i budgeten för detta. Personalen

är viktig för hela verksamheten. Tar man inte vara på personalens synpunkter blir verksamheten i det långa loppet lidande och får följder för allmänheten i staden. Satsningar på utbildning, tillräcklig personalstyrka, samarbetsavtal med de fackliga organisationerna är grundförutsättningar för att resultatet ska bli gott och att personal mår väl. Personalgruppen är mycket homogen och nämnden bör genomföra insatser för att förbättra jämställdheten och mångfalden.

Regionalt samarbete

Räddningstjänsten i Stockholm bör utveckla det pågående samarbetet med andra brandförsvär i Stockholmsregionen. Samarbetet bör syfta till att, med bibehållen kvalitet i räddningstjänstens verksamhet, på sikt sänka kostnaderna. Utredning om ett kommunalförbund är en fråga för staden och andra kommuner och ska inte belasta nämndens budget utan belasta staden.

Information

Nämnden ska utarbeta informationsmaterial om vad allmänheten bör göra i händelse av olyckor och krissituationer. Informationsbehovet hos personer med funktionsnedsättning, flyktingar och invandrare ska ägnas särskild omsorg och materialet ska kultur- och språkanpassas.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

6. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Brand- och räddningsnämnden** godkänns.

Marknämnden (Exploateringsnämnden)

Förslag till satsningar

- Ett pilotområde med passiva hus.
- Årstafältet till grönområde för rekreation.
- Planera för nytt bostadsområde Bromma Ekostad.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Möjliggöra byggandet av 10 000 nya hyresrätter.

Skapa en tät och transportsnål stadsstruktur, med goda förutsättningar för kollektivtrafik och varaktigt skydd av de gröna kilarna.

Skapa en mänsklig och öppen stad med mångsidigt sammansatta stadsdelar.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Utförsäljning av stadens mark.
- Stadsbebyggelse på Årstafältet.
- Höjning av parkeringstalet.
- Slopandet av Programmet för Ekologiskt byggande.
- Förlängning av avtalet med Bromma flygplats.
- Ökad byggnation på grönmark.
- Generell höjning av exploateringstalet.

Mänsklig och miljöanpassad markanvändning

Vänsterpartiet motsätter sig den borgerliga majoritetens namnändring till Exploateringsnämnden från Marknämnden. Nämndens arbete är mycket bredare än att enbart handla om exploatering. Det handlar också om hållbart förvaltande och hållbar planering av stadens mark, både ekologisk och socialt.

Vi motsätter oss likaså den nyss beslutade överföringen av verksamhetsstöd för park från exploateringsnämnden till trafik- och renhållningsnämnden. Överföringen riskerar att leda till en alltför ensidig kompetens på enbart exploatering.

Vi är kritiska till flera av den borgerliga majoritetens åtgärder för att höja lönsamheten i byggprojektet. Det handlar bland annat om en ökad utförsäljning av stadens mark, höjda exploateringstal med fler höga hus och färre grönskande gårdar samt byggnation på mark som inte är förenad med höga grundkostnader, vilket med all säkerhet innebär mer exploatering av grönmark.

Vi ser problem med att staden ska bekosta dyra infrastruktursatsningar i samband med byggprojekt, som är en konsekvens av den ökade trafik som beräknas uppkomma när man till exempel säger ja till ett köpcentrum, vilket kommer upp i ett annat ärende. Genom denna uppdelning ser det ut som att köpcentrumet är lönsamt för staden, vilket inte alls behöver vara det egentliga fallet.

En mänsklig och hållbar stad

Vi vill ha mångsidigt sammansatta stadsdelar i mänsklig skala. Grönytor och parkmark har ett stort värde för rekreation och biologisk mångfald, därför ska byggande i första hand ske på redan exploaterad mark. I projekt där grön mark föreslås tas i anspråk ska förslag till kompensationsåtgärder tas fram, med likvärdig ekologisk funktion. En tät stadsmiljö ställer krav på "oaser" i form av parker, lekplatser och bollplaner. Ibland tas idrottsmark i anspråk för byggnation av bostäder och det är viktigt att där också föreslå lämpliga kompensationsåtgärder. Vid planering av nya bostadsområden måste hänsyn också tas till barns behov av lämplig mark för lek och idrott.

Marknämnden ska fortsätta arbetet med att sänka boendekostnaderna bl.a. genom markanvisningstävlan där lägsta hyreskostnad premieras. Mark ska upplåtas åt byggherrar, som kan bygga så att hyreskostnaderna blir rimliga, i stället för att sälja marken till högstbjudande. Minst 10 000 nya hyresrätter ska byggas under nästa mandatperiod. Mindre och billiga bostäder som ungdomar och hemlösa har råd att bo i ska prioriteras.

Genom sitt stora markinnehav har Stockholm stora möjligheter att utöva påtryckningar på byggherrar genom att skriva in villkor om miljöhänsyn vid markupplåtelse. Programmet för ekologiskt byggande ska vara bindande.

Strandlinjerna i Stockholm ska så långt det är möjligt tillhöra alla. För att skydda stränder från bebyggelse måste strandskyddet respekteras och stärkas. Vattenspeglarna ska skyddas.

I planering av ett uthålligt samhälle ska särskild vikt läggas vid transportsätt med låg miljöbelastning och möjligheten till nyttjandet av dessa. Särskilt lämpligt är då att planera ny bebyggelse i nära anslutning till gamla och nya kollektivtrafikleder.

En hållbar stadsplanering är avgörande för att minska bilismen till förmån för kollektivtrafik, cykel och gång. Genom att skapa en funktionsintegrerad stad kan det som människor behöver i sitt dagliga liv finnas nära till hands. Matbutiker, förskolor, arbetsplatser, vårdcentraler mm är exempel på viktiga funktioner. Därför är det viktigt att värna om närcentrumen som idag hotas av etableringen av externa stormarknader.

Konsekvensanalyser i miljö rättvisa

Miljö rättvisa är ett perspektiv som helt saknas i dagens samhällsplanering. I USA och Storbritannien är det ett etablerat begrepp som handlar om vem som genererar miljöproblem och vem som drabbas. Amerikanska myndigheter måste utreda miljö rättvisekonsekvenser vid samhällsbyggnadsprojekt. Vi anser att det bör vara ett självklart krav vid stadsplanering av Stockholm. För utförligare text se samma rubrik under stadsbyggnadsnämnden.

Pilotprojekt med passiva hus

Ny och modern teknologi är en nyckelfråga i omställningen till ett klimatneutralt samhälle. En sådan teknologi är passiva hus som bygger på smart energianvändning där kroppsvärme, solinstrålning, spillvärme från hushållsapparater mm tas till vara så att det inte behövs någon traditionell uppvärmning. Det finns tusentals passivbostäder i Tyskland, Österrike och Schweiz. Göteborg utreder nu hur andelen passiva hus ska kunna öka, både i ny bebyggelse och i befintlig. I Stockholm finns ett flertal stora byggprojekt där passiva hus skulle kunna bli en självklar del, som till exempel Norra Djurgårdsstaden och Norra Station. Vi föreslår även passivhus i Bromma Ekostad.

Vi vill genomföra ett pilotprojekt med passiva hus. I denna teknik finns en stor potential till energieffektivisering, som skulle kunna få stort genomslag då den kan användas i befintlig bebyggelse.

Bromma Ekostad – en miljösmart och mänsklig stadsdel

Vi vill bygga en ny miljösmart och mänsklig stadsdel på Bromma flygplats, med minst 4000 nya bostäder. I Bromma Ekostad finns möjligheterna att skapa något helt nytt, en modern, miljösmart och mänsklig stadsdel som visar på alternativa sätt att bygga framtidens stad. Istället för en klimatfientlig och bullrande flygplats vill vi göra Bromma Ekostad till en internationell mötesplats och spjutspets för ekologi och mänskliga möten.

För utförligare text se samma rubrik under stadsbyggnadsnämnden.

All bebyggelse ska vara miljösmart

Erfarenheterna med miljöarbetet i Hammarby Sjöstad ska tas tillvara, utvecklas och tillämpas vid alla byggprojekt i staden. Det räcker inte att enbart ett fåtal byggprojekt bygger på ekologiska principer.

Norra Djurgårdsstaden i Värtan och Norra stationsområdet ska bli nya spjutspetsar på miljöområdet, vad gäller byggnadsmaterial, energianvändning, transporter mm. I samband med detta ska befintlig bebyggelse i Hjorthagen energieffektiviseras.

Ett prioriterat projekt är bebyggelsen på Skärholmsvägen – ett utmärkt exempel på förtätning av staden på redan hårdgjord yta. Fler liknande projekt, där lågt nyttjade vägar omvandlas till bostadsområden, bör tas fram.

Externa stormarknader

Problemen med etablering av stormarknader, som förutsätter bil, måste lösas. Externa stormarknader leder både till miljöproblem och till utarmning av lokala butikscentrum, framförallt i förorterna. En bärkraftig kollektivtrafik är nödvändig när stormarknader och lågpriskedjor etableras.

Årstafältet - ett grönområde för rekreation

Vänsterpartiet motsätter sig förslaget om en ny stadsdel vid Årstafältet. Området ska istället utvecklas som grönområde och för rekreation.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

7. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Exploateringsnämnden** godkänns.

7.1 Ett pilotområde med passiva hus genomförs.

7.2 Årstafältet görs till grönområde för rekreation.

7.3 All ny bebyggelse ska vara miljöanpassad.

7.4 Ingen stadsbebyggelse på Årstafältet.

7.5 Sänkning av parkeringstalet till 0,7.

7.6 Programmet för Ekologiskt byggande ska vara bindande.

7.7 Ingen förlängning av avtalet med Bromma flygplats.

7.8 Stopp för nyetablering av externa köpcentrum.

Fastighetsnämnden

Förslag till satsningar

- Designens hus på Telefonplan.
- Inrätta en grönmarsstiftelse.
- Energieffektivisering i fastighetsbeståndet.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Nämnden ska tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för stadens verksamheter och externa hyresgäster.

Nämnden ska vara en aktiv fastighetsförvaltare.

Nämnden ska finna en hyressättningsmodell som är gynnsam för stadens egna verksamheter.

Minskad miljöpåverkan genom energieffektivisering.

Skydda stadens gröna kilar.

Vi tar avstånd från

- utförsäljningen av grönmarksområden och skogsbruk.
- utförsäljningen av delar av fastighetsbeståndet.

Bra, billiga, tillgängliga och energieffektiva lokaler

Nämnden ska tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för stadens verksamheter och externa hyresgäster. Fastighetsnämnden ska även satsa på energieffektivisering, ökad tillgänglighet samt tillgodose behovet av samlingslokaler.

Vänsterpartiet föreslår en offensiv satsning på energieffektivisering i stadens lokaler för att minska miljöpåverkan, vilket också är ett sätt att sänka kostnaderna. Långsiktiga mål ska ställas upp för att successivt minska energiförbrukningen. I detta arbete ska kompetensen hos Energicentrum tas till vara.

Tillgänglighet

Staden har en viktig roll att gå före och vara en förebild i tillgänglighetsarbetet. Därför ska arbetet intensifieras. Fastighetsnämnden bör ha en nyckelroll i arbetet med att eliminera enkelt avhjälpta hinder i publika lokaler och på offentliga platser enligt plan fram till 2010.

Ny hyressättningsmodell

Nämnden ska utforma en ny hyressättningsmodell som är gynnsam för stadens egna verksamheter, såsom skolor, bibliotek och kulturlokaler. Det är inte meningsfullt att staden ska kräva dyra hyror av sin egen allmännyttiga verksamhet. Nämnden har också ett ansvar att tillgodose behovet av samlingslokaler för föreningar och andra medborgargrupper. Stockholms stad ska vara en aktiv fastighetsförvaltare. Vänsterpartiet anser att staden måste ha makten över infrastrukturen. Att privatisera innebär ökade kostnader för konsumenterna, minskad insyn för medborgarna och minskad flexibilitet för stockholmarna.

Att som den nuvarande borgerliga majoriteten sälja ut delar av fastighetsbeståndet är djupt olyckligt. Detta har redan lett till att valfriheten för medborgarna har minskat och att kostnaderna har ökat. Fastighetsnämndens syfte måste vara att långsiktigt förvalta stadens fastighets- och markinnehav för att nå målet med en god fastighetsförsörjning för stockholmarna. Det innebär att nämnden måste vara aktiv när det gäller både köp och sälj av fastigheter. Vänsterpartiet anser att stadens fastighetsinnehav ska användas för att utveckla regionen och skapa mesta möjliga nytta för medborgarna i Stockholmsregionen.

De fastigheter som nämnden ansvarar för ska aktivt förvaltas på ett sätt som bidrar till en ekologiskt hållbar utveckling.

Nej till ideologisk försäljning

Vänsterpartiet motsätter sig all form av ideologisk försäljning. Alla fastigheter måste värderas från fall till fall om de är till nytta för staden eller inte. Exempelvis är koloniområden en viktig del av stadens historia som inte ska säljas. Även sommarkollo bör ägas av staden för att garantera fortsatt verksamhet. Att av ideologiska skäl genomföra massiva försäljningar inom en kort tidsperiod är inte ansvarsfullt sett till förvaltningen av fastigheter eller användningsområdet. Ur ekonomisk synvinkel är det i själva verket helt förkastligt.

Nämnden ska verka för att öka samarbetet med andra förvaltningar för att nå de mål som gynnar stockholmarna på bästa sätt. Som exempel kan nämnas utvecklingen av Hornstull där en större helhetslösning för området bör ses än enbart en fastighet. Vidare bör fastighetsnämnden ta ett större ansvar för att i samarbete med socialtjänstnämnd och stadsdelsnämnder hitta bra lösningar för hemlösa. Det kan handla om lågtröskelboenden, försökslägenheter och träningsboenden i de fastigheter som fastighetskontoret äger.

Fastighetsnämnden bör i sitt arbete underlätta för stadens barn och ungdomar att få meningsfulla sommaraktiviteter. De sommargårdar vi äger ska inventeras och i samarbete med stadsdelarna hitta bra lösningar för aktiviteter.

Fastighetsnämnden ska ta initiativ till och se över om det finns några områden som kan exploateras för att öka antalet bostäder i Stockholm. Förslagen ska ske i samarbete med exploaterings- och stadsdelsnämnderna. Nämnden bör även utarbeta planer för eventuell påbyggnad av befintliga hus. Vid framtagande av nya exploateringsplaner är det viktigt att bostäder byggs med blandade upplåtelseformer dvs. både hyresrätt och bostadsrätt.

Vänsterpartiet anser att fastighetsnämndens verksamhet fyller en viktig funktion för medborgarna i staden. En ägare utan ett snävt vinstintresse har medborgarnas bästa för ögonen. Företagandet är samtidigt en naturlig och positiv del av verksamheterna som bedrivs i Stockholm. Under fastighetsförvaltningen sorterar bland annat småföretagare som exempelvis torghandlare, kött- och fiskproducenter samt kulturverksamhet. Det är en viktig del av fastighetsförvaltningens verksamhet att se till så att lokaler och dyl. fungerar för alla företagare inom området. Vi måste värna småföretagandet samtidigt som stora företag ska ha möjlighet att verka centralt i Stockholm. Därmed fyller slakthusområdet en unik funktion för livsmedelsförsörjningen till stockholmarna.

Vänsterpartiet ser med oro på den nuvarande borgerliga majoritetens politik. Att samtidigt vilja luckra upp miljölagstiftningen och se över existerande naturreservat och sälja mark såsom exempelvis skogsbruk innebär ett hot mot fritidsförutsättningarna för stockholmarna och en privatisering av gemensamma nyttigheter som alla medborgare idag har del i. Att dessutom genomdriva dessa förändringar skyndsamt och utan ordentlig beredning är enligt vår me-

ning, förutom olycklig politik, dålig förvaltning och ansvarslöshet i beslutsfattandet.

Inrätta grönmärksstiftelse

För att skydda och bevara de gröna kilarna ska en grönmärksstiftelse inrättas av stadens grönområden i omkringliggande kommuner. De gröna kilarna har ett stort värde både för biologisk mångfald och rekreation. Den borgerliga majoritetens påbörjade utförsäljning av dessa grönmärker riskerar att leda till ökad exploatering, vilket lett till protester från friluftsför- och miljöorganisationer i länet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

8. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Fastighetsnämnden** godkänns.

8.1 Avbryta utförsäljningen av stadens grönmärk.

8.2 Ta fram en ny hyressättningsmodell som är gynnsam för stadens egna verksamheter såsom skolor, kulturlokaler och bibliotek.

8.3 Inrätta en grönmärksstiftelse.

8.4 Underlätta för stadens barn och ungdomar att få meningsfulla sommaraktiviteter.

Idrottsnämnden

Förslag till satsningar

- Starta bygget av Skarpnäcks sim- och idrottshall.
- Personalneutrala kort till stadens simhallar.
- Gratis bad för barn och ungdomar.
- Småidrotternas Hus
- Projektering och utveckling Högdalstopparna
- Verka för att fler naturisbanor spolras.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

- Kraftfullt verka för att alla stockholmare oavsett kön, ålder, etnisk och social bakgrund att kunna utöva idrott och motion utifrån egna önskemål och förutsättningar, satsningar på barn och ungas idrottande ska prioriteras.
- Minst hälften av satsningar och investeringar ska göras på flickors och kvinnors idrottande.
- Utveckla en plan för att göra alla idrottshallar och arenor tillgängliga, både för idrottsutövare och publik med funktionsnedsättningar.
- Uppmuntra äldres idrottande.

Vi tar avstånd från

- att överlåta driften av sammanlagt tio idrottsanläggningar genom avknoppning eller upphandling
- nedskärningar i administration och lokaler

Alla människors lika värde – även inom idrotten

Idrottsrörelsen med sina 3 miljoner utövare brukar med rätta kallas Sveriges största folkrörelse. Idrotten kan ge såväl utövare, ledare och publik stora och vardagliga upplevelser. Den kan ge många en rikedom i sina liv och påverkar såväl unga som gamla, kvinnor och män.

Allas möjlighet att delta är ett av idrottsrörelsens mål. Det är ett högt ställt mål som kräver såväl lokala som nationella initiativ för att det ska förverkligas. Vi är självklart många som hoppas och på olika sätt försöker bidra till att målet ska nås, men vi är inte där än. För vänsterpartiet är det således en självklarhet att den personliga ekonomin inte ska vara ett hinder för att besöka idrottsplatser och utöva idrott. Anläggningar ska göras tillgängliga ekonomiskt. Personneutrala kort ska införas till badanläggningar för att inte förhindra besök av ekonomiska skäl.

Det är fortfarande stora klass- och könsskillnader i fysisk aktivitet bland barn och ungdomar i Stockholm. Studier visar att över 60 % av första generationens invandrarflickor i tonåren är fysiskt inaktiva. När dessa tillfrågas framkommer att de vill att staden ska satsa på friskvårdsanläggningar, t.ex. bad och lokaler för dans och aerobics. Vänsterpartiet konstaterar att den nuvarande borgerliga majoriteten inte har för avsikt att göra något åt detta. Satsningar och investeringar måste präglas av jämställdhet och rättvisa mellan flick- och pojkidrott.

Idrotten har ett oerhört stort ansvar för de värderingar den står för. Som folkrörelse håller den inte bara på med idrott. Det finns en tendens till ovilja eller oförmåga inom idrottsrörelsen till att se att det finns en heteronormativitet och att personer med annan sexuell läggning – homo- och bisexuella - riskerar att stötas bort. Vi kan alla ta del av idrottsledares offentliga uttalanden som tydligt talar för att det behövs ett genomgripande arbete för att välkomna alla, vilket är vår övertygelse att idrottsrörelsen egentligen vill. Vänsterpartiet vill därför genomföra en bred undersökning av hur idrottsrörelsens arbete inom staden bedrivs för att nå målet om allas delaktighet oavsett sexuell läggning. Kriterier ska fastställas utifrån ovanstående mål för att staden ska betala ut stöd till idrottsföreningar, och dessa ska följas upp kontinuerligt.

Småidrotternas Hus

Som ett komplement till den organiserade idrottsrörelsen är det av stor betydelse att framför allt barn och unga, på egna villkor och på ett jämlikt sätt, kan utöva olika typer av spontan lekfull idrottslig verksamhet i sitt närområde. I detta arbete har såväl idrottsnämnden som stadsdelsnämnderna centrala roller. Staden bör därför satsa på exempelvis dans, vilket gynnar flickors idrottande. Många idrotter som räknas som små saknar idag ändamålsenliga lokaler. Ett exempel är bågskjutning som sommartid sker utomhus, men som under resten av året har svårt att få tider. Detta gäller många idrotter, därför har vi också en

vision om ett Småidrotternas hus. Vidare bör friidrotten i norra Stockholm stärkas med en friidrottsanläggning i Kälvesta.

Tillgänglig idrott

Barn och ungdomar med funktionsnedsättningar ska ha möjlighet att idrotta på samma villkor som andra barn och ungdomar. Simhallar och andra anläggningar ska göras tillgängliga. När nya idrottsplatser byggs ska de planeras så att det är möjligt att färdas dit med kollektivtrafik.

Idrott för en god hälsa

Hälsoperspektivet inom motion och idrott måste lyftas fram. Vi vet att all motion gynnar hälsan och med ökade problem, t.ex. med överviktiga barn, så kan detta inte nog belysas. Caféer och serveringar vid idrottsanläggningar och bad måste i större utsträckning ha bra och nyttig mat.

Konstgräs

En fortsatt upprustning av befintliga bollplaner och idrottsplatser, med förbättrade ljusförhållanden behövs. Nya konstgräsplaner ska ha bästa möjliga material ur miljösynpunkt. Befintliga planer som har konstgräs som bland annat innehåller material från bildäck ska successivt bytas ut.

Kraftsamling kring klimatförändringen

Snösäsongens längd har reducerats med 40 procent i Götaland och 20 procent i Svealand sedan år 1960. Även tillgången till is på sjöar och till havs har minskat. På 1960- och 1970-talen spolade man naturisbanor på gräs och grusbanor, som exempelvis på Ladugårdsgärdet. Idag är det i hög grad konstisbanor som gäller. På nationell nivå har Bandy-, Skid-, Skridsko- och Ishockeyförbundet därför gått samman i Koalition vinter med syfte att initiera en kraftsamling kring klimatförändringen. Idrottsnämnden bör uppmuntra initiativ som dessa.

Hallar och andra idrottsanläggningar medför en stor energianvändning och därmed höga energikostnader. Med hänsyn till såväl ekonomi som miljö är det därför angeläget att tillvarata alla möjligheter till energieffektivisering samt där så är möjligt i högre grad nyttja alternativa energikällor. En plan för detta arbete behöver tas fram. Som stöd i detta arbete finns bl.a. Energicentrum. Simhallar ska också källsortera sina sopor.

Mångfald

Det är viktigt att driften av anläggningarna rent generellt kan bedrivas så effektivt som möjligt. Att konkurrensutsätta driften av idrottsanläggningar är dock helt fel väg att gå. Idrottsnämnden ska inte medverka till att driften av idrottsanläggningarna konkurrensutsätts. Den nuvarande borgerliga majoriteten rear i första hand ut sim- och idrottshallar där det enligt en analys av marknaden finns privata intressenter. En majoritet av stadens personal vill dock att deras verksamheter även fortsättningsvis ska drivas i kommunal regi. Den nuvarande borgerliga majoriteten säljer ut våra gemensamma tillgångar med sådan hastighet att det snart inte finns några kommunala alternativ till exempelvis privata badanläggningsföretag. När privata aktörer går in i verksamheter som vanligt-

vis drivs i gemensam regi får det dessutom ofta till följd att tillgängligheten och kvaliteten minskar, d.v.s. inträdespriser och avgifterna höjs samt personal sägs upp.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

9. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Idrottsnämnden** godkänns.

9.1 Värna om aktiviteter och verksamheter på Högdalstoppen.

9.2 Idrottsrörelsens arbete inom staden bedrivs för att nå målet om allas delaktighet oavsett sexuell läggning.

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Förslag till satsningar

- Utökad stöd till fria kulturlivet
- Utökad stöd till samlingslokaler plus investeringar
- Utökad stöd till Kulturskolan
- Kultursekreterare och kulturarbetare i skolan (stadsdelsnämnderna)
- Stöd till visning av kvalitetsfilm i förorten
- Ingen hyra för kulturlokalerna – nytt system bör prövas!

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Staden ska ha en starkt och självständigt kulturliv som arbetar för att nå nya grupper.

Staden ska förbättra förutsättningarna för kulturen att växa i förorterna.

All kulturverksamhet i staden ska präglas av jämställdhet och tillgänglighet.

- Fritidsgårdarna i förorten behöver inte så mycket pengar.
Ni har ju både **MYSFACE** och **YOUTUBE**.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Konkurrensutsättning
- Införande av nytt bonussystem för bidragsgivningen till det fria kulturlivet
- Föreslagna orealistiska nedskärningar av lokaler och administration
- Anklagelsen mot biblioteken att de styrs av partipolitiska agendor
- Höjning av avgifterna i Kulturskolan

Bryt den kulturella segregationen

Vi anser att alla skolor ska vara kulturskolor och att Kulturskolan ska vara en lika självklar rättighet för alla barn som den kommunala grundskolan. Idag finns en tydlig social geografi i rekryteringen till Kulturskolans verksamheter. Vi vill därför satsa mer på nya kulturformer och den uppsökande pröva-på-verksamheten som har inneburit att Kulturskolan når nya grupper av barn. Avgiften till kulturskolan ska sänkas och på sikt tas bort.

Staden bör också tillsammans med arbetsförmedlingen ta fram en modell för att kunna anställa kulturarbetare i skolan. Det ska vara lika självklart med en kulturarbetare i skolan som en skolkurator. Kulturskolans samarbete med Grimstaskolan är en intressant förebild. När kulturen får ta plats i skolan finns när kulturen alla barn samtidigt som möjligheter ges till utveckling av de pedagogiska verksamheterna. Dessutom får fler kulturarbetare arbete.

Låt kulturen växa i förorterna

Idag finns nästan alla kulturinstitutioner i innerstaden. Kulturutbudet i förorterna ska utvecklas i samarbete med stadens kulturinstitutioner och det fria kulturlivet. Vi vill att staden gör en plan för utbyggnad av kommunala kulturverksamheter i varje stadsdel.

Kulturfestivalen och Ung-08

Staden ska fortsätta satsningarna på festivalerna Ung-08 och Kulturfestivalen, med att styra över en stor del av arrangemangen till förörterna. Kulturnämnden ska samverka med stadsdelsnämnder i planeringen av festivalerna.

Biblioteken

Biblioteken har en central roll som förmedlare av kunskap och information. Biblioteken ska fungera som lokala kulturcentra och samverka med stadsdelsnämnderna, skolorna och inte minst skolbiblioteken för att uppmuntra läslust och stärka ungas kunskapsutveckling. Biblioteken ska ha öppettider som passar medborgarnas behov.

Samlingslokaler

Stadens samlingslokaler är livsviktiga för demokratin och för medborgarnas eget kulturutövande. Stödet till samlingslokalerna ska öka så att det inte bara täcker hyran utan även verksamhet. Lokalernas tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar måste förbättras och investeringsbehoven beaktas i kommande investeringsbudget.

Kommunal filmsatsning för att motverka det rådande monopolet

Vi vill öppna en kommunal biograf, gärna till Ingmars Bergmans minne för att motverka det rådande monopolet. I Norge har exempelvis det stora flertalet biografier sedan länge drivits i kommunal regi. En kommunal biograf är lika självklar som Stadsteatern.

Vi vill även stödja kvalitetsfilm i förörterna. Regelbundna föreställningar liknande dem som bedrivs i kulturföreningen Tellus regi i Midsommarkransen ska kunna ges stöd. Filmvisningar i Folkets Hus i Rinkeby, Kärrtorp, Årsta och Rågsved bör uppmuntras. Kulturnämnden ska samverka med stadsdelsnämnderna om stödet. Folkets Bio bör ges god hjälp att driva ytterligare en biograf i Stockholm. Beslutet att inte ge Kvartersbion vid Hornstulls strand nytt verksamhetsstöd måste omprövas.

Stockholms filmfestival och Tempo Dokumentärfestival ska få ett rejält stöd. Vi bör premiера visningar som ger möjlighet att se film som inte visas på kommersiella biografier. Kulturförvaltningens dialog med Filminstitutet och det förhoppningsvis snart etablerade produktionscentret för film i Stockholm Mälardalen måste fortsätta om möjligheten att producera och visa kvalitetsfilm i Stockholm.

Ingen hyra för kulturlokalerna – nytt system bör prövas!

Stadens system för hyressättning av kulturlokaler har blivit alltmer ohållbart. Samtidigt som stadens egna lokaler hyressätts efter marknadsmässiga principer, ökar behoven av anslag från staden till dessa verksamheter. Detta leder till onödig byråkrati, rundgång av pengar och ger en felaktig bild av anslagens storlek. Dessutom följer oftast anslagsgivningen inte med i kostnadsstegringar som blir följn av hyreshöjningar och därmed urholkas verksamheterna.

Vi har begärt att Stockholms Stadshus AB ska göra en grundlig översyn av hyressättningssystemet, vilket majoriteten avslagit. Dessa problem vid hyressättning gäller även annan verksamhet som bedrivs i lokaler som staden äger, som förskolor, skolor och äldreboenden.

Vi föreslår att ett helt nytt hyressättningssystem ska prövas för kulturverksamhet i lokaler som staden äger. På sikt bör liknande system även kunna tillämpas för andra verksamheter. Vi föreslår att staden upplåter sina lokaler till de kulturverksamheter, som får stöd av stadens kulturnämnd, utan hyreskostnad. Kostnaden för drift och underhåll bör beräknas enligt ett särskilt system, som utarbetas av fastighetskontoret. För detta bör en fond inrättas, till vilken verksamheterna kan betala en skälig del, uträknad i samråd med kulturförvaltningen.

Kultur för och av unga

Stadens barn och unga ska ha möjlighet att både vara kulturskapare och uppleva professionell kultur. Alla barn i stadens förskolor och skolor ska erbjudas besök på stadens kulturverksamheter genom satsningen på Kultur för de unga.

Lava i Kulturhuset och ungdomsbiblioteket PUNKTmedis har blivit viktiga träffpunkter och förebilder för att utveckla liknande verksamheter på flera ställen. Alla unga ska ha tillgång till icke-kommersiella träffpunkter och kunna verka i teater- och musikgrupper utan dyra hyror.

Ungdomar som är intresserade av graffiti som konstform ska ha möjlighet att utöva det lagligt och vi vill pröva lagliga väggar för graffitimålning med Norrköping som modell.

Kulturhuset

Kulturhuset har en central roll i staden och måste kunna utveckla verksamheterna ytterligare. Den fria entrén har mångdubblat antalet besökare och de ökade öppettiderna har blivit en framgång. En ytterligare utökning av öppettiderna bör göras. Rum för barn är en verksamhet som varit oerhört populär och möjligheter till en filial i en ytterstadsdel bör utredas.

Stöd det fria kulturlivet – skapa en gemensam scen för fria kulturutövare

Det fria kulturlivet behövs för att Stockholm ska leva som stad. Utövarna har ofta orimliga arbetsvillkor. Stadens ansvar för det fria kulturlivets överlevnad och tillväxt måste öka. En viss procent av reklamutrymmet i staden ska gå till konstnärer och affischtavlor för kulturutövare. Möjligheten att skapa en gemensam scen för fria kulturutövare bör utredas.

Vi avvisar förslaget att kulturstödet ska bli ett belöningsystem till dem som lyckas skaffa sponsorer eller en extra stor publik. Vi anser det befängt att på detta sätt styra kulturens innehåll och att den som säljer mest på marknaden ska premieras extra med kommunala medel. Kulturstödet måste däremot utökas väsentligt, för att stadens konstnärer ska kunna få rimlig ersättning för sitt arbete.

Stöd till invandrarorganisationer

Vi vill värna om möjligheterna för olika invandrarorganisationer att få stöd för sin verksamhet. Det är viktigt att jämställdhetsperspektivet genomsyrar bi-dragsgivningen och att en modell för redovisning ur genusperspektiv tas fram.

Snabb slant för vuxna

Modellen med en snabb slant för ungdomar bör kunna utvidgas till att omfatta även vuxna, som ska ha möjlighet att snabbt erhålla ett litet kulturstöd för att förverkliga kulturella projekt. Formerna för stödet bör utredas och i första hand riktas mot verksamhet i förorterna.

Konst

Konstkansliet måste ges ökade resurser för att kunna bedriva en aktiv uppsökande verksamhet. Mer konst ska finnas i Stockholms offentliga miljö.

Skeppsholmen

Vi vill satsa på att Skeppsholmen ska utvecklas till en kulturens ö. Stadens invånare ska involveras i ett projekt för att komma med förslag till framtida verksamhet på Skeppsholmen.

Stadsmiljö – stadsmuseet

Det är viktigt att stadsmuseets synpunkter på frågor om stadsmiljö och stadsbyggnad får utrymme i kulturnämndens verksamhet.

Kulturnämnden: stadsarkivet

Arkiven är samhällets minne och en av förutsättningarna för vårt demokratiska samhälle, där offentlighetsprincipen är en grundpelare.

Digital registrering

Möjligheten att granska makthavare och beslut måste värnas och utvecklas. Ett led i det arbetet är att göra arkiven tillgängliga genom att publicera material på CD- och DVD-skivor. Det är viktigt att den digitala registreringen kan intensifieras så att det digitala underskottet kan minimeras redan före 2010.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

10. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Kulturnämnden** godkänns.
- 10.1 All kulturverksamhet som staden stöjer ska präglas av jämställdhet och tillgänglighet
- 10.2 Möjligheten att skapa en gemensam scen för fria kulturutövare bör utredas.
- 10.3 Visning av icke-kommersiell kvalitetsfilm bör understödjas av staden.
- 10.4 Staden bör tillsammans med arbetsförmedlingen ta fram en modell för att kunna anställa kulturarbetare i skolan.
- 10.5 En plan för utbyggnad av kulturverksamheter i varje stadsdel bör tas fram.
- 10.6 Den digitala registreringen ska intensifieras under året.

Kyrkogårdsnämnden

Förslag till satsningar

- Ny gravplats på Bromma.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Erbjuda stockholmarna rofyllda, vackra och miljömässigt hållbara begravningsplatser.

Fortsätta att miljöanpassa verksamheten vad avser utsläpp, drift och återvinning.

Vi tar avstånd från

- Att lägga en ny begravningsplats på Norra Järva är inte aktuell längre.

Behov av gravplatsmark

Behovet av att mark säkras för begravningsändamål samt att tillse att det finns ett utbud av olika möjligheter till gravsättning är några av nämndens viktigaste uppgifter. I de norra delarna av Stockholm är behovet av kistgravplatser stort. Arbete har pågått för att hitta lämplig mark för detta ändamål och det är angeläget att nämnden, i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och marknämnden, nu kan säkerställa en ny begravningsplats i norra Stockholm.

Ny gravplats på Bromma

Vänsterpartiet föreslår en nedläggning av flygtrafiken på Bromma och planering där för både bostadsbyggande och anläggande av kyrkogård, dels ett samarbete med närliggande kommuner tas upp igen för att utreda om kyrkogård kan anläggas i någon av de nordliga eller nordvästliga kommunerna. Att lägga en ny begravningsplats på Norra Järva är inte aktuell längre.

Begravningsplatserna som kulturarv och besöksmål

Stadens begravningsplatser är en del av kulturarvet och fyller också en funktion som park- och naturmiljö. Det är nämndens ansvar att begravningsplatserna inte bara är tillgängliga utan också upplevs som rofyllda. Det finns också många intressenter, svenska och utländska, som på plats vill skaffa sig kunskaper om begravningsplatsernas kulturhistoria och arkitektur.

Miljöhänsyn

Stockholm ska fortsätta vara ledande i utvecklingsarbetet när det gäller miljöhänsyn. En modernisering av krematoriet på Råcksta begravningsplats har genomförts. Det är viktigt att även Skogskyrkogårdens krematorium kan uppvisa goda och moderna miljöprestanda. Vidare ska nämnden arbeta för att öka den ekologiska skötseln av begravningsplatserna, att sorgbinderier och kistdekorationer ska vara komposterbara samt underlätta sortering av avfall och minska användningen av svåråtervinningsbart material.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

11. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Kyrkogårdsnämnden** godkänns.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till satsningar

- Intensifierat klimatarbete
- Fler naturreservat
- Rena sjöar och vattendrag till 2015
- Åtgärder för att klara miljö kvalitetsnormerna

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Skapa ett miljö rättvist Stockholm där stockholmarna har en miljö påverkan inom sitt rättvisa miljö utrymme.

Förbättra luft- och vattenkvaliteten i Stockholm

Skapa ett varaktigt skydd av de gröna kilarna och arbeta för att öka den biologiska mångfalden

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Nedsärning i budget.
- Minskat informationsarbete.
- Otydliga mål och bristfällig uppföljning i förslaget till nytt miljö program.

Miljöförvaltningen – en förutsättning för ett hållbart Stockholm

Miljöförvaltningens kompetens är en förutsättning för att skapa ett hållbart Stockholm. Vänsterpartiet motsätter sig därför de fortsatta nedsärningar som den borgerliga majoriteten föreslår för Miljö- och hälsoskyddsnämnden. En sådan nedsärning kommer att slå hårt mot miljö arbetet i staden. Vi gör en extra satsning på klimat- och luftkvalitet på 25 miljoner kronor. För att utveckla arbetet med miljö rättvisa anslår vi 5 miljoner kronor.

Strategi för rättvist miljö utrymme

Rättvist miljö utrymme är ett mått för hur jordens begränsade resurser ska kunna fördelas rättvist inom ramarna för naturens bärkraft. Stockholm ska eftersträva att ha en miljö påverkan inom sitt rättvisa miljö utrymme. En strategi för detta arbete ska tas fram.

Vägtrafik och luftkvalitet

En av Stockholms stora miljö utmaningar är luftkvaliteten. Dagligen överskrids miljö kvalitetsnormerna i Stockholm. Detta drabbar alla stockholmare. Det behövs krafttag för att lösa problemen.

Vägtrafiken är den största källan till luftföroreningar, buller och klimatpåverkan i staden. Partiklar leder till stora hälsoproblem. Dubbdäck förstör asfalten och river upp partiklar i mycket större grad än vad dubbfria vinterdäck gör samtidigt som de leder till ökat buller. Stockholms stad ska verka för att ett

avgiftssystem för dubbdäck kan införas i Stockholm. I väntan på detta ska trafiken regleras så att gällande normer uppfylls och bostadsbyggandet inte förhindras. Nämnden ska även arbeta för att minska biltrafikens miljöpåverkan till förmån för en utökad kollektivtrafik, cykling, bilpooler m.m. Målsättningen är att öka andelen kollektivtrafikresenärer i rusningstrafik till 90 procent, från 70 procent som andelen är idag.

Det gäller främst att arbeta förebyggande med problemen med luftkvalitet och åtgärda problemen vid roten. Trängselavgifterna ledde till minskade partikelutsläpp med ungefär en tiondel i innerstaden. De minskade luftföroreningarna tyder på att uppemot 25-30 förtida dödsfall per år kan undvikas. Intäkterna ska framförallt gå till att utveckla en modern och attraktiv kollektivtrafik. Men vid behov ska en del av intäkterna kunna användas för att förbättra existerande vägsystem. Detta skall dock inte omfatta motorvägar väster och öster om stadskärnan som om de byggs kommer att leda till ökad biltrafik, ökanden utsläpp och minskat kollektivåkande.

Klimatarbete och fossilbränslefritt Stockholm till 2030

Arbetet med klimatfrågan ska intensifieras. Staden har stora förutsättningar för att bidra till en minskning av växthusgaser, även i Sverige i sin helhet, på grund av sin trafiktäthet. Målsättningen är att Stockholm ska bli en fossilbränslefri kommun senast år 2030.

Intäkterna från trängselavgifterna ska framförallt gå till att utveckla en modern och attraktiv kollektivtrafik. Används intäkterna istället till storskaliga motorvägsbyggen kommer den minskade klimatpåverkan från trängselavgifterna att åtas upp av ökade trafikvolymmer.

Staden bör aktivt arbeta för en utbyggnad av vindkraft inom lämpliga områden. Stadens arbete med att utveckla en egen biogasproduktion måste starkt utökas. Genom en storskalig insamling av biologiskt avfall från storproducenter och intresserade invånare kan den befintliga rötgasproduktion av rötslam kraftigt utvecklas. Också detta ska ske i egen regi för att effektivisera verksamheten och sänka stadens energikostnader.

Det finns även stor potential att minska klimatpåverkan genom energieffektivisering. Inom stadens verksamheter ska långsiktiga mål ställas upp för att successivt minska energiförbrukningen, med minst 15 procent till 2010. Detta bör bland annat ske genom att ansvaret för alla frågor som påverkar energianvändningen samordnas per verksamhet.

Det är viktigt att bredda arbetet med riskhantering att också omfatta klimatförändringarna. Prognoser visar att översvämning av Mälaren kan komma att bli vanligare och alltmer omfattande. Staden ska integrera klimatförändringarna i sitt riskarbete.

Miljöprogrammet

Miljöprogrammet ska syfta till att skapa ekologisk hållbarhet. Miljöprogrammet måste göras tydligare i fråga om uppföljning och indikatorer. Det är viktigt

att miljö- och hälsoskyddsnämnden har ett övergripande ansvar, då de har specialkompetens inom området. Mål och uppföljning är alldeles för vaga i den borgerliga majoritetens förslag. Vi vill att beslut ska tas om nyckeltal.

Sjöar och vattendrag rena senast 2015

Staden måste ta ett helhetsgrepp över vattenanvändning och vattenarbete. Produktion av dricksvatten och rening av avloppsvatten och dagvatten ska ske i egen regi och uppfylla högst ställda mål. Upphandling av specialverksamheten ska vara möjlig när detta är särskilt motiverat. Stockholm Vattens miljöarbete, byggledning och planering ska återtas i egen regi. Bräddning av avloppsvatten och utsläpp av dagvatten får bara ske till vattenområden där normalt siktdjup förekommer (sommartid > 2m).

Alla Stockholms mindre sjöar och vattendrag ska vara fullt restaurerade till 2015 enligt Vattendirektivet. Siktdjupet ska alltid överstiga 2 meter och fosforhalten understiga 25 mikrogram per liter. En plan för detta arbete ska omedelbart skapas och arbetet påbörjas. Nämnden har huvudansvaret att genomföra detta arbete, vilket delvis ska utföras med resurser som redan anvisats inom miljömiljarden.

För de vatten där ansvaret delas med andra kommuner ska kontakt tas med Vattenmyndigheten för att påskynda skapandet av samarbetsavtal. Vid mandatperiodens slut ska minst två nu förorenade sjöar vara restaurerade och 2015 ska alla vatten vara klara, badbara och fiskrika. Därutöver behöver de långsiktiga climateffekterna på stadens vattenarbete utredas.

Agenda 21 och stärkt medborgarperspektiv

Nämnden samordnar Agenda 21-arbetet som ska vidareutvecklas med utgångspunkt från den strategi som kommunfullmäktige nyligen antagit och fortsätta att utveckla och stödja nämndernas arbete med miljödimensionen av Agenda 21. Medborgarperspektivet i Agenda 21-arbetet ska stärkas.

Elfria zoner och elektromagnetisk strålning

Strålningen från elektromagnetiska fält ökar snabbt genom tillkomsten av olika separata system. Samtidigt ökar medvetenheten om riskerna och alltfler vetenskapliga rapporter om detta publiceras - rapporter som ännu inte blivit vederlagda. Vänsterpartiet anser därför att ytterligare utbyggnad av denna typ av system inte bör ske i kommunen till dess de påvisade riskerna kunnat vederläggas. Mobilsändare ska inte finnas på offentliga lokaler eller större torg och alla övriga sändare ska vara tydligt markerade. Försiktighetsprincipen ska gälla när det råder osäkerhet om effekter på människors hälsa. För att underlätta tillvaron för personer som utvecklat allergi mot elektromagnetiska fält ska elektromagnetiska frizoner ska inrättas på stadens mark, tätorter och på landet.

Miljöanpassad upphandling

Stadens upphandling omfattar stora belopp och är därför av stor strategisk betydelse för omställningen till ett hållbart samhälle. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska fortsätta arbetet med stadsledningskontoret och andra nämnder

för att utveckla miljöaspekterna i upphandlingen. 30 procent av stadens inköpta mat ska vara ekologisk.

Djurskydd

Nämnden ska utöva tillsyn inom detta område och på så sätt se till att garantera djurens skydd inom Stockholms stad.

Hållbar konsumtion

Konsumentvägledningen ska främja stockholmarnas val av möjligheter till en hållbar och hälsosam livsstil, med målsättningen att ha en konsumtion inom det rättvisa miljöutrymmet. Konsumentarbetet ska vara en inkörsport till ett bredare medborgardeltagande och en mer levande demokrati. Medborgarna ska också genom nämndens arbete få andra redskap att påverka på andra sätt än enbart genom sin konsumtion. Det kan handla om att påverka sin arbetsplats eller sina lokala politiker. Konsumentinformationen till barn och unga ska prioriteras.

Konsumentarbetet ska öka kunskapen och engagemanget för den rättvisa handeln inom staden, näringslivet och bland allmänheten. Stockholm ska bli en föregångare som Fair Trade City.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

12. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Miljö- och hälsoskyddsnämnden** godkänns.

12.1 Verka för fler naturreservat

12.2 Målsättningen ska vara rena sjöar och vattendrag till 2015

12.3 En strategi ska tas fram för hur Stockholm ska få en miljöpåverkan inom sitt rättvisa miljöutrymme

12.4 Stockholms stad ska verka för att ett avgiftssystem för dubbdäck kan införas i Stockholm.

12.5 Stockholm ska bli en fossilbränslefri kommun senast år 2030.

Socialtjänstnämnden

Förslag till satsningar

- Dags för barnen – mer och bättre stöd.
- Bygg ut familjerådgivningen och säkra föräldrautbildningen Komet.
- Nollvision för hemlösheten.
- Se missbrukaren som människa.
- Värdigt liv för människor med psykiskt funktionshinder.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Uppsökande, förebyggande och tidiga insatser ska prioriteras både för barn och vuxna.

Bostad, stöd och sysselsättning byggs ut för kvinnor och män som behöver det.

Alla som behöver socialtjänstens insatser ska känna att de snabbt får hjälp och stöd.

Barns behov ska alltid uppmärksammas i socialtjänsten.

Vi motsätter oss följande

- Social nedrustning som drabbar de mest utsatta.
- Pengsystem inom familjerådgivningen.
- Upphandling av verksamhet inom socialpsykiatri.

Demokratisk grundsyn

Socialtjänsten ska arbeta efter en demokratisk grundsyn. De som har kontakt med socialtjänsten ska ha inflytande över insatserna. Alla som behöver samhällets stöd ska alltid kunna känna att de får uppmuntran, hopp om förändring och ett bra bemötande. Man ska alltid kunna få en ny besökstid och ha möjlighet att byta handläggare. Brukarråd och brukarrevisioner ökar kvaliteten i socialtjänstens insatser och ska utvecklas i alla verksamheter.

Socialtjänsten ska baseras på kunskap, erfarenhet, utvärdering och forskning om vad som fungerar, vilket förutsätter att verksamheten får tillräckliga resurser. Staden ska ha en helhetssyn på FoU-verksamheten. Kunskapscentrum för hemlösa och ett nytt socialpsykiatriskt kunskapscentrum ska kunna länkas till den nya FOU-enheten.

Dags för barnen!

Se barn och ungdomar i riskzonen

Förebyggande och tidiga insatser prioriteras vilket är i linje med forskningen och vad som är samhällsekonomiskt lönsamt. Vi vill använda en samhällsekonomisk modell för att kunna göra långsiktiga prioriteringar som gynnar barns psykiska hälsa. En bred satsning krävs på kompetensutveckling för att tidigt stödja och hjälpa barn som riskerar att fara illa.

Tillsammans med landstinget vill vi utbilda personal inom mödravårdscentralerna, barnavårdscentralerna, förskola, skola och fritid så att vuxna lär sig se barn och ungdomar som är i riskzonen eller far illa så tidigt som möjligt. Dessutom krävs en väl fungerande myndighetssamverkan och åtgärdsprogram som följs upp för alla barn som riskerar att fara illa. Checklistor ska tas fram för dem som möter barn och ungdomar så att tidiga signaler på ohälsa uppmärksammas. Skolket som riskfaktor ska uppmärksammas särskilt.

Ge barnen hjälp

Barn med föräldrar som missbrukar, har psykiska eller andra problem ska garanteras stöd och hjälp och erbjudas gruppverksamhet som uppmärksammar barnens egna behov. Barnstöd Stockholm samordnar, utbildar och stödjer uppbyggnaden av gruppverksamheten i samverkan med Ersta vändpunkt och Räd- da Barnen. Vi vill också tillföra resurser till Stockholms Barncentrum där

våldsutsatta barn får hjälp av berörda myndigheter och säkra införandet av utrednings- och uppföljningsmetoden BBIC (Barns behov i centrum).

Barn i familjehem

Rekrytering, utbildning, handledning och tillsyn av familjehemmen ska kvalitetssäkras så att alla barn och familjehem får ett likvärdigt stöd oavsett om stadsdelsnämnderna driver verksamheten eller köper av Familjehemskonsulterna. Det är även viktigt att säkra att barnen i familjehemmen får delta i brukarundersökningar om hur de själva ser på sin situation.

Barn i familjehem tillhör de mest utsatta barnen och har rätt till en planerad vård och skolgång som noga följs upp av socialtjänsten. När det inte går att bedriva vård på hemmaplan ska vården bedrivas i nära samverkan med barnet, familjen, fritiden och skolan. Alla familjehem ska ha en god grundutbildning och regelbunden handledning.

En åtgärdsplan måste tas fram för att förbättra tillsynen av familjehemmen och vi vill att kommunfullmäktige ska kunna följa utvecklingen genom en årlig sammanfattande redovisning av utvecklingen i varje stadsdelsnämnd. Dessutom vill vi att socialtjänstförvaltningen tar fram en tydlig bild av situationen för placerade barn i varje stadsdelsnämnd och arrangerar en hearing om familjehemsplacerade barn.

Barnens ombud

Insatser för barn ska utgå från barnets bästa enligt FN:s konvention om barnets rättigheter. Vi anser att en barnombudskvinna bör inrättas för att bevaka att barnperspektivet iakttas inom stadens socialtjänst och stöd och service för barn med funktionsnedsättningar. En årlig rapport ska lämnas till kommunfullmäktige med förslag till förbättringsåtgärder. En referensgrupp med barn och unga ska knytas till barnens ombud.

Unga och unga vuxna

Riktade åtgärdsprogram

I varje stadsdel finns ungdomar som är i riskzonen för missbruk och som begår brott. Oftast har de misslyckats i grundskolan och aldrig börjat eller hoppat av gymnasieskolan. Risken är stor att de helt förlorar kontrollen över sina liv.

Det är socialtjänsten och gymnasieskolan som har det direkta ansvaret att fånga upp dessa ungdomar och se till att de får verktygen att förändra sina liv, ett hopp om en framtid utan kriminalitet och chans att läsa upp sina betyg. Målet ska vara att de kommer ur missbruk och får motivation att skaffa sig en utbildning som leder till ett bra arbete.

Riktade åtgärdsprogram behöver tas fram i samverkan mellan stadsdelsnämnderna, socialtjänstnämnden och utbildningsnämnden för att kunna erbjuda attraktiva strukturerade heltidsprogram för dessa ungdomar. Programmen ska innefatta mentorsstöd från yrkesverksamma, fritidsaktiviteter samt utbildning

och praktik inom yrkesområden som leder till anställning. Även föräldrastöd ska ingå i programmet.

Lightmottagningar

Det är oerhört viktigt att satsa på ungdomar och unga vuxna, här behövs ökade resurser, metodutveckling och en bättre screening för att tidigt upptäcka exempelvis deprimerade unga människor. Staden ska tillsammans med landstinget fortsätta att utveckla "light-mottagningar" för unga vuxna över 20 år som snabbt kan erbjuda samtal och förebygga en mer allvarlig depression eller andra tillstånd som annars snabbt kan förvärras. Resultaten från pågående samverkansprojekt ska tas tillvara för att utveckla en permanent verksamhet.

Bygg ut informationen om HIV/Aids

Vi är mycket oroade över att statsmakterna skurit ner anslagen till information om Hiv/Aids och inte ser ungdomsmottagningarna som viktiga arenor i det förebyggande arbetet. Den allvarliga situationen kräver att 1,5 mnkr tillförs budgeten för att inte rådgivningen ska försämrans i ungdomsmottagningarna.

På lång sikt behöver kunskaperna om HIV/Aids och andra sexuellt överförbara sjukdomar förbättras både bland ungdomar och vuxna. Det behövs årliga kampanjer i samverkan med andra myndigheter, skolor och organisationer för att de nya generationerna av unga ska få kunskap om hur de kan skydda sig mot de smittsamma sjukdomarna. En HBT-jour i samverkan med RFSL utreds.

Stöd till föräldrar

Permanenta föräldraprogrammet KOMET

Föräldrautbildning är en av de bästa och billigaste förebyggande insatserna för att ge barn och unga goda uppväxtvillkor. Vi vill permanenta det evidensbaserade föräldraprogrammet Kommet i ordinarie verksamhet eftersom utvärderingar visat att problemen i hemmen minskade med 40 procent.

Bygg ut familjerådgivningen

För att mildra de värsta effekterna av de långa köerna krävs en budgetförstärkning om 2 mnkr. Ytterligare 5-7 mnkr behövs på sikt för att öka servicenivån. För att få en långsiktig lösning behöver antalet kommunala familjerådgivare utökas, gärna med breddad kompetens för att fånga upp behov i olika delar av staden.

Ökat stöd till ensamstående unga mammor med försörjningsstöd

Enligt en ny rapport från Centrum för folkhälsa har många av de ensamstående mammorna i länet mycket knappa ekonomiska resurser, i synnerhet de unga mammorna 18- 29 år. Stadsdelsnämnderna ska undersöka vilket socialt, praktiskt och ekonomiskt stöd som ges till ensamstående mammor med försörjningsstöd och öka stödet där så behövs. Socialtjänstnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna i arbetet och redovisa resultatet till socialtjänstnämnden.

Mäns våld mot kvinnor och barn

Ett brott och en folkhälsokatastrof

Mäns våld mot kvinnor i nära relationer är ett folkhälsoproblem, vars omfattning behöver synliggöras för att tillräckliga åtgärder ska sättas in. Vi vill därför göra en bred kartläggning över omfattningen av våldet. Stadens kvinnofridsprogram och brottsförebyggande program skapar förutsättningar för att minska antalet brott och minska skadorna. Ytterligare ett kommunalt kriscentrum för kvinnor ska införas i stadens norra delar för att stödja utsatta kvinnor och avlasta de ideella kvinnoorganisationerna från det tunga sociala arbetet. Insatser för att stödja och hjälpa barn, unga och brottsoffer kvinnor ska prioriteras.

Hedersrelaterat förtryck

Insatser mot hedersrelaterat våld kräver särskild uppmärksamhet och kompetens i samverkan med socialtjänsten, förskolor och skolor samt med organisationer som arbetar mot hedersrelaterat våld. Staden ska fortsätta den dialog som inletts med etniska och religiösa organisationer om att främja jämställdhet och motverka mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld. Socialtjänsten ska utveckla sin utredarkompetens i att bedöma om psykisk misshandel och bristande omsorg i hemmet kan vara hedersrelaterat.

Kampanj om riskerna för sexuellt utnyttjande på Internet

Enligt stadens sociala program för att motverka prostitutionen ska socialtjänstnämnden bedriva uppsökande arbete, stimulera samverkan och stödja stadsdelsnämnderna i kompetensutvecklingen. Arbetet mot trafficking och Internetprostitutionen ska stärkas. En särskild kampanj riktas till ungdomar för att informera om riskerna för sexuellt utnyttjande via Internet.

Nollvision för hemlösheten

En 5-årsplan

En brukarundersökning bland hemlösa ska göras i samverkan med stadsdelsnämnderna för att de hemlösas röster ska höras i planeringen, genomförandet och uppföljningen av hur vi kan nå en nollvision för hemlösheten. Med brukarundersökningen som grund vill vi bilda en referensgrupp med hemlösa och frivilligorganisationer som tillsammans med politiker tar fram en 5-årsplan för att få bort hemlösheten.

Stark vårdkedja

Staden måste själv bli mycket bättre på att samordna sina insatser för att hemlösa ska få bostäder. Socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna ska söka upp och motivera hemlösa kvinnor och män till stöd och behandling. En stark vårdkedja ska byggas upp med boendestöd i tränings- och försökslägenheter och sysselsättning för härbärgesboende med gravt missbruk och psykiska problem. Stöd- och vårdboenden ska utvecklas för olika behov och önskemål.

Rätten till bostad

En tidsgräns ska gälla för hur länge unga vuxna ska få bo på härbärke, vilket ska kombineras med en obligatorisk handlingsplan för hur det fortsatta boendet

enligt boendetrappan ska utformas för den enskilde. De kommunala bostadsbolagen måste bygga fler billiga hyresrätter så att hemlösa kan få tränings- och försökslägenheter och på sikt ett eget kontrakt. Bolagen ska inte diskriminera människor med ekonomiskt bistånd vid uthyrning av lägenheter. De privata hyresvärdarna måste lämna betydligt fler försökslägenheter till bostadsförmedlingen.

Likställighet mellan kommunal och enskild verksamhet

Det måste råda likställighet mellan kommunala och frivilligorganisationernas verksamheter, och vi vill därför utvärdera organisationernas arbete med daghärbergen och boende och jämföra med de kommunala verksamheternas resultat.

Missbruk

STAN-programmet inom områdena tobak, alkohol och narkotika är ett ambitiöst drogförebyggande program där många delar återstår att genomföra. Alla nämnder och styrelser behöver därför se över lokala handlingsplaner i samverkan med brukarorganisationer. Den gemensamma strategin för missbrukarvårdens utveckling som togs fram i ett brett samråd av föregående majoritet ska genomföras.

Insatser riktade till ungdomar och föräldrar

Socialtjänstnämndens framgångsrika information till tonårsföräldrar om alkohol och andra droger ska fortsätta med årliga kampanjer liksom information och rådgivning till unga vuxna. Planering för en utredningsavdelning vid Maria ungdom med psykiatrisk kompetens tas fram i samverkan med stadsdelsnämnderna och landstinget.

Långsiktiga vårdkedjor

Vård och behandling för människor som missbrukar ska inriktas på långsiktiga sammanhållna vårdkedjor i samverkan med den enskilde samt andra vårdgivare och organisationer.

Lots för livet

Arbetet med att minska antalet öppna drogarenor tillsammans med polisen och landstinget ska fortsätta. Det uppsökande arbetet ska stärkas och finansieringen av det framgångsrika lotsprojektet ska säkras i den ordinarie verksamheten. Erfarenheterna från samverkan med brukarorganisationen Rainbow ska tas till vara i det fortsatta arbetet med att ge marginaliserade människor bostad, arbete och fritid.

Sprututbyte

Stockholms stad ska tillsammans med Stockholms läns landsting tillsätta en utredning för att förbereda en ansökan till Socialstyrelsen om att få starta sprututbytesverksamhet för injektionsmissbrukare. En väl fungerande sprututbytesverksamhet kommer inte stå i strid med det övergripande målet om ett narkotikafritt samhälle och inte med målen att förhindra nyrekrytering till missbruk och att flera missbrukare ska upphöra med sitt missbruk. Men det förutsätter

naturligtvis att verksamheten håller en mycket god kvalitet. Det sprututbytesprogram som planeras ska självklart vara en del av en kontaktskapande motiverande verksamhet med en ständigt öppen dörr mot vård och behandling.

Rättvisemärkta krogar

Krogar som diskriminerar eller serverar ungdomar eller berusade ska inte få behålla sina serveringstillstånd. En rättvisemärkning ska ta fram för de krogar som inte diskriminerar. Med ”rättvisemärkta” krogar får Stockholm ökat anseende nationellt och internationellt, vilket också kommer att bidra till målet om att bli världens mest tillgängliga huvudstad år 2010.

Möjligheten att införa socialläkare utreds

En stor andel personer i socialt och ekonomiskt utsatta grupper har dålig hälsa men avstår av ekonomiska skäl från att söka vård. Socialtjänstnämnden får i uppdrag att i samverkan med landstinget undersöka möjligheten att pröva en försöksverksamhet utifrån den tidigare modellen med socialläkare som en länk för att öka tillgängligheten till vård i staden.

Bygg bort bostadsbristen för personer med olika funktionsnedsättningar

Det finns stora behov av fortsatt och intensifierad utbyggnad av olika former av boenden för personer med funktionsnedsättningar. Förutsättningarna för gruppbostad eller annan bostad med särskild service ska prövas i alla nya bostadsprojekt både för personer med fysiska, neuropsykiatriska och psykiska funktionsnedsättningar. Socialtjänstnämnden samordnar arbetet i genomförandegruppen och regionala planeringsgrupper prövas för att öka det stadsövergripande perspektivet.

Förslag bör tas fram som säkrar utbyggnaden av boenden för människor med psykiskt funktionshinder som också har andra funktionshinder. Det är också viktigt att bidra till att utveckla olika boenden för personer med funktionsnedsättningar i yngre åldrar.

Stadsdelsnämnderna ska alltid redovisa skäl till socialtjänstnämnden om de inte bygger gruppbostäder eller stödboenden i aktuella projekt. Om det finns behov i staden men inte i stadsdelsområdet gäller det inte som giltigt skäl att inte bygga. Handikapprådets yttrande ska alltid bifogas tjänsteutlåtanden som rör bostadsprojekt.

Om det finns behov i staden som inte är tillgodosedda får socialtjänstnämnden ett utökat mandat att besluta om planering för boenden för små funktionshindringsgrupper, exempelvis unga hjärnskadade eller grupper med komplexa behov där samverkan krävs med landstinget.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättningar

Kommunstyrelsens handikappråd och Funktionshindringsombudsmannen (FO) flyttas till stadsledningskontoret eftersom det är stadsövergripande funktioner.

Nya resursfördelningssystemet

Det centrala kansliet för nivåplaceringar inrättades som en projektorganisation som ett led i utvecklingen av resursfördelningssystemet. Kansliet motiverades med att likställigheten skulle öka men var ett avsteg från stadens organisation, eftersom stadsdelsnämnderna har det fulla ansvaret för handläggning av ärenden.

I samband med den stora utvärderingen av systemet och kansliet är det viktigt att belysa hur nivåbedömningen kan organiseras för att både tillgodose likställigheten ur brukarnas perspektiv och stadens grundläggande principer för styrning, det vill säga att stadsdelsnämnderna har kvar det fulla ansvaret för biståndsbedömningen.

Den enskilde omsorgstagaren och hennes eller hans företrädare ska informeras om funktionsbedömningarna och resultatet av dessa samt om hur det nya systemet är tänkt att fungera. En utvärdering av systemet måste göras i stadsdelsnämnderna för att se om minskade resurser drabbar brukarna. Vänsterpartiet anser att staden måste ha en beredskap för övergångsbestämmelser.

Riktlinjer

Socialtjänstnämnden har i uppdrag att i samverkan med berörda brukarorganisationer se över riktlinjer för ledsagarservice utifrån behoven hos gravt synskadade personer. Dessutom ska översyn göras av behovet av riktlinjer för hur kommunikationsbehov ska tillgodoses vid ansökan om bistånd eller inom insatsen råd och stöd enligt LSS.

Riktlinjer behöver tas fram för att tydliggöra ansvaret för insatser för människor med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, där det idag förekommer gränsdragningskonflikter mellan socialpsykiatri och handikappomsorg.

Utveckla insatser för personer med psykiska funktionsnedsättningar

Kartläggning

Den kartläggning om insatser för personer med psykiska funktionsnedsättningar som vår föregående majoritet tog initiativ till lägger en solid grund för fortsatt utveckling av våra sociala insatser och samverkan med landstinget om andra insatser som behövs för att människor med psykiskt funktionshinder ska kunna leva ett gott liv.

Resultatet av den nyligen beslutade brukarundersökningen kommer att fördjupa kunskapen om levnadsvillkoren för människor med psykiskt funktionshinder. Nu gäller också att förvalta arvet från det utvecklingsarbete inom socialpsykiatri som enligt FO:s årsrapport varit så påtagligt under 2006.

Ta fram en tydlig plan med kartläggningen som grund

Tydliga förbättringsområden är ökad utbyggnad av boenden, boendestöd och sysselsättning men även motivationsarbete, uppsökande och förebyggande ar-

bete, systematisk samverkan med landstinget samt att socialtjänsten ökar sin tillgänglighet.

Med kartläggningen och senare brukarundersökningen som grund ska socialtjänstförvaltningen i samverkan med stadsdelsförvaltningarna, stadsledningskontoret och brukarorganisationerna ta fram en tydlig plan med åtgärder, tidtabell som täcker behoven samt med uppföljning inom de förbättringsområden som framkommer i kartläggningen.

Socialtjänstnämnden har ett särskilt ansvar att uppmärksamma insatser för personer med psykiskt funktionshinder i kombination med andra funktionsnedsättningar.

Sociala kooperativ

Förslag bör även tas fram för utbyggnad av sysselsättning och sociala kooperativ i samverkan med stadsdelsnämnderna. Även träfflokaler för olika målgrupper ska ingå i planeringen, eftersom ensamhet och social isolering är en svår plåga för många psykiskt funktionshindrade.

Socialpsykiatriskt kunskapscenter

Vi vill också att det sedan länge planerade socialpsykiatriska kunskapscentret ska förverkligas för att samla och analysera kunskap om sociala insatser och bidra till ett bättre resursutnyttjande. Det finns viktiga erfarenheter i olika stadsdelar som bör tas tillvara för att förbättra livssituationen för människor med psykiskt funktionshinder.

Stöd till intressepolitiskt arbete återinförs

Stödet till intressepolitiskt arbete inom handikapp- och äldreorganisationerna som den borgerliga majoriteten tagit bort ska återinföras med 1 mnkr.

Rättvisemiljard

Utbyggnaden av bostäder åt hemlösa och människor med missbruk och psykiska funktionsnedsättningar finansieras bland annat genom Rättvisemiljarden liksom vår storsatsning på förebyggande arbete för barn och unga, där det ingår kompetensutveckling, myndighetssamverkan och åtgärdsprogram.

Äldreenhet och äldreutskott

Vänsterpartier säger nej till onödig byråkrati i form av en äldrenämnd. Äldreomsorg är en del av socialtjänsten och de övergripande äldrefrågorna förutom äldreombudsmannen förs därför från äldrenämnden till socialtjänstnämnden.

Trygghetsjouren återförs till socialtjänstnämnden liksom bidragsgivning till äldreorganisationer. Äldreomsorgsinspektörerna och nutritionsenheten bildar tillsammans med övrig äldreverksamhet en äldreenhet. Socialtjänstnämnden tillförs ett äldreutskott.

Äldreenheten har hand om stadsövergripande äldrefrågor, riktlinjer och policydokument samt har en samordnande roll när det gäller planering, uppföljning, kvalitetsarbete, kompetensutveckling och utvecklingsarbete för den samlade

äldreomsorgen. Dessutom ansvarar socialtjänstnämnden för samverkan med landstinget i frågor som rör staden som helhet.

Socialtjänstnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och Micasa samordna arbetet med att bygga ut olika former av äldreboenden, kollektivhus och seniorboenden med gemensamma utrymmen för samvaro. Ett viktigt utvecklingsarbete är att finna lösningar på att bevara restaurangerna i servicehusen, exempelvis genom sociala kooperativ.

Statistik och andra uppgifter från stadsdelsnämnderna ska samlas in och sammanställas som underlag för stadens övergripande planering.

Den äldreplan som gällde 2006 ska gälla i avvaktan på en uppdatering som ska slutföras under året. Socialtjänstnämnden får i uppdrag att skyndsamt utreda ett "golv" som inte får understigas för en grundbemanning för vård- och omsorgsboenden som ska gälla alla dagar året runt.

I samband med ny upphandling av enstaka platser inom äldreomsorgen ska justeringar göras så att fristående aktörer inte behandlas bättre än kommunala, exempelvis när det gäller ersättningen för tomställda platser vid dödsfall.

Arbetsmarknad

Stadsdelsnämnderna ansvarar för de lokala arbetsmarknadsinsatserna. Ett arbetsmarknadsutskott för övergripande frågor inrättas under kommunstyrelsen och arbetsmarknadsfrågorna flyttas därför från socialtjänstförvaltningen till stadsledningskontoret.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

13. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Socialtjänstnämnden** godkänns.
  - 13.1 Barnperspektivet ska beaktas i alla socialtjänstnämndens verksamheter.
  - 13.2 En åtgärdsplan ska tas fram för att förbättra tillsynen av familjehemmen.
  - 13.3 Staden ska fortsätta den dialog som inletts med etniska och religiösa organisationer för att främja jämställdhet och motverka hedersrelaterat våld.
  - 13.4 En 5-årsplan ska tas fram för att nå en nollvision om hemlösheten.
  - 13.5 Den årliga mediakampanjen till tonårsföräldrar om alkohol och andra droger ska fortsätta.
  - 13.6 Lots för livet ska fortsätta i ordinarie verksamhet.
  - 13.7 Möjligheten att införa socialläkare ska utredas.
  - 13.8 Socialtjänstnämnden får ett utökat mandat att besluta om planering för att bygga gruppboenden för personer med funktionsnedsättningar.
  - 13.9 Riktlinjer bör tas fram för att tydliggöra ansvaret för insatser för människor med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Stadsbyggnadsnämnden: stadsbyggnadskontoret och utrednings- och statistikkontoret

Förslag till satsningar

- Ett pilotområde med passiva hus
- Årstafältet till grönområde för rekreation
- Planera för nytt bostadsområde Bromma Ekostad
- Minst ett lekområde i varje 30-zon
- Fler naturreservat
- Fler kollektivhus

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Bygga 10 000 nya hyresrätter.

Skapa en tät och transportsnål stadsstruktur, med goda förutsättningar för kollektivtrafik

Skapa ett varaktigt skydd av de gröna kilarna.

Skapa en mänsklig och öppen stad med mångsidigt sammansatta stadsdelar.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Höjning av parkeringstalet
- Stadsbebyggelse på Årstafältet
- Förlängning av avtalet med Bromma flygplats
- Kallbadhus i Riddarfjärden
- Stoppat beslut om naturreservatet vid Årtaskogen/Årsta holmar
- Effektivisering av planeringsprocessen – sämre insyn och demokrati

10 000 nya hyresrätter och bevarade grönområden

Vänsterpartiet gör inga nedskärningar. Vi satsar mer pengar på naturreservat, omvänd planprocess och tillgänglighet. Den rika tillgången till vatten och grönska gör Stockholm unikt. Dessa attraktiva egenskaper kan behållas samtidigt som vi bygger för alla dem som söker sig till huvudstaden. Det går att fortsätta att "bygga inåt", det vill säga att effektivt utnyttja f d hamn- och industriområden, och genom förtätning av befintliga stadsdelar.

Huvuddelen av de nya bostäderna ska vara hyresrätter, särskilt där allmännyttan försvagats genom omvandling till bostadsrätter. Alla stockholmare har rätt till en bra bostad till rimligt pris i en god miljö. Den kommunala bostadsförsörjningen ska motverka spekulation och långa bostadsköer. Bostadspolitiken ska också medverka till att bryta segregation och utanförskap. Därför är det viktigt att arbeta mot införandet av marknadshyror och att istället slå vakt om bruksvärdessystemet.

Genom att bygga ut tvärbanan och knyta ihop tunnelbanegrenar kan staden utvecklas mot flerkärnighet. Attraktiva stadsdelar med innerstadens kvaliteter kan byggas och grönområden bevaras. Det ger både ökat underlag för kollektivtrafiken och minskar bilberoendet. Externa stormarknader, som bidrar till att

dränerna stadsdelarna på lokal service, ska stoppas. Att bygga tätt behöver inte betyda att man måste bygga högt.

En mänsklig stad

Ett sätt att stärka medborgarinflytandet är att utforma staden så att den inbjuder till demokratiska samtal. I den konventionella planeringen betonas dels den privata bostaden, dels det mest offentliga, medan halvprivata och gemensamma utrymmen försummas. Samtidigt har behovet av gemenskap skärpts på grund av Stockholms utveckling mot en extremt hög andel en- och tvåpersonshushåll.

Vänsterpartiet vill att stadsbyggandet ska styras av mål om jämställdhet, deltagande och social gemenskap. Det kan uppnås genom att bygga kollektivhus och attraktiva platser i det lokala grannskapet som befolkas dygnet runt, genom att skapa gator som attraherar fotgängare och genom utformning av grannskap med social gemenskap. Mänsklig skala och utformning för mer liv på gator och torg samt möjlighet att överblicka områdena minskar risken för brottslighet och ökar människors trygghet. Dessa faktorer plus en sinnlig stad med varierande verksamheter är egenskaper som stimulerar barns utveckling. I denna anda vill vi skapa ett mänskligt City med ökad andel bostäder och fler kvällsaktiviteter.

Stockholms tradition med självbyggeri bör utvecklas. Försöken med självbyggeri för ungdomar ska fortsätta.

Ett långsiktigt hållbart Stockholm

I planering av ett uthålligt samhälle ska särskild vikt läggas vid transportsätt med låg miljöbelastning och möjligheten till nyttjandet av dessa. Särskilt lämpligt är då att planera ny bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen.

En hållbar stadsplanering är avgörande för att minska bilismen till förmån för kollektivtrafik, cykel och gång. Genom att skapa en funktionsintegrerad stad kan det som människor behöver i sitt dagliga liv finnas nära till hands. Matbutiker, förskolor, arbetsplatser, vårdcentraler mm är exempel på viktiga funktioner. Därför är det också viktigt att värna om förortscentrumen som idag hotas av etableringen av externa stormarknader.

I ett långsiktigt hållbart Stockholm satsas offensivt på en hållbar stadsstruktur och hållbara transporter. I en sådan strategi ingår inte storskaliga motorvägs-satsningar som styckar sönder grönområden och leder till en utspridd stadsstruktur som ökar transportberoendet. Därför ska planerna på Förbifart Stockholm och Österleden skrinläggas.

Vi motsätter oss den borgerliga majoritetens höjning av parkeringstalet. Vid nybyggnation ska det framförallt satsas på goda förbindelser med en attraktiv, modern och bekväm kollektivtrafik och välskötta cykelbanor.

Ett sätt att minska materialanvändningen i byggskedet är att satsa på kollektivhus där vissa av byggnadens ytor blir gemensamma. Likaså blir energianvändningen lägre i och med mindre bostadsytor. Kollektivhus har också positiva sociala effekter som gynnar en socialt hållbar stad.

Konsekvensanalyser i miljö rättvisa

Miljö rättvisa är ett perspektiv som helt saknas i dagens samhällsplanering. I USA och Storbritannien är det ett etablerat begrepp som handlar om hur vem det är som genererar miljöproblem, och vem som drabbas. I miljödebatten lyfts oftast de globala miljö rättvisorna upp, men det finns också tydliga lokala kopplingar. Tung trafik dras oftare intill ekonomiskt fattigare områden än rika. Grönområden i sämre bemedlade områden har en större tendens att exploateras än de i rikare områden. I Stockholm har Vänsterpartiet i en rapport visat hur vägar oftast dras i tunnel i rika områden, medan de dras i ytläge bland dem som har det sämre ställt.

Amerikanska myndigheter måste utreda miljö rättvisekonsekvenser vid samhällsbyggnadsprojekt. Vi anser att det bör vara ett självklart krav vid stadsplanering i Stockholm.

Bromma Ekostad – en miljösmart och mänsklig stadsdel

Vi vill bygga en ny miljösmart och mänsklig stadsdel på Bromma flygplats, med minst 4000 nya bostäder. I Bromma Ekostad finns möjligheterna att skapa något helt nytt, en modern, miljösmart och mänsklig stadsdel som visar på alternativa sätt att bygga framtidens stad. Genom en internationell arkitektävling vill vi skapa en debatt om hur Bromma skulle kunna bli en ekologisk och demokratisk spjutspets. Vi vill skapa en stadsdel för och av människor, där det ges utrymme för gröna oaser och det förs ett aktivt arbete för att gynna den biologiska mångfalden. Bromma Ekostad ska bli en bilfri stadsdel där det kollektiva resandet, cykling och gång är det självklara valet. Området ska vara klimatneutralt, det vill säga ha ett nollutsläpp av växthusgaser.

Bebyggelsen ska vara passivhus, där värme tillvaratas från människor, elektriska apparater och instrålad sol. Bostäderna blir på det sättet nästan självuppvärmande. Samtidigt förbättras miljön för alla de stockholmare som i dagsläget störs av buller från flygplatsen. Vi har mycket svårt att se att det behövs en citynära flygplats när det tar 20 min att ta sig med tåg till Arlanda.

Istället för en klimatfientlig och bullrande flygplats vill vi göra Bromma Ekostad till en internationell mötesplats och spjutspets för ekologi och sociala möten. Så skapas verklig attraktivitet.

Pilotprojekt med passiva hus

Vi vill genomföra ett pilotprojekt där principen för hus utan värmesystem används i befintlig bebyggelse. I denna teknik finns en stor potential till energieffektivisering, som skulle kunna få stort genomslag då den kan användas i befintlig bebyggelse. För mer utförlig text se samma rubrik under Marknämnden.

Skydda de gröna kilar

Under föregående planperiod har ett antal naturreservatsbildningar genomförts och ett ytterligare antal utreds. Naturreservatsbildningar är ett sätt att skydda stadens gröna kilar och överensstämmer med målet om en hållbar storstad. Målsättningen är att den biologiska mångfalden ska öka, genom förstärkning

av biologiska spridningskorridorer och en fullgod kompensation av grönyta vid exploatering av grönmark.

Ett varaktigt skydd av de gröna kilarna är brådskande. Därför ska arbetet med inrättandet av naturreservat påskyndas och intensifieras. Följande områden bör snarast göras till naturreservat:

Årstaskogen och Årsta holmar
Kyrkhamn-Lövsta
Norra Djurgården
Södra Djurgården
Älvsjöskogen
Rågsveds friområde
Fagersjöskogen

Det är oroväckande att reservatet av Årstaskogen och Årsta holmar inte kommit till stånd, trots redan taget beslut i nämnden. Beslut bör snarast tas i fullmäktige för att försäkra stockholmarna om att delar av reservatet kring Gullmarsplan inte kommer att exploateras, vilket är den borgerliga majoritetens förslag.

Strandlinjerna i Stockholm ska så långt som möjligt tillhöra alla. För att skydda stränder från bebyggelse måste strandskyddet respekteras och stärkas.

Årstafältet till grönområde för rekreation

Vänsterpartiet motsätter sig förslaget om en ny stadsdel vid Årstafältet. Området ska istället bli en grön oas med utrymme för rekreation, sport, koloniträdgårdar, kultur, lekplatser mm. och bli en attraktiv samlingsplats för de kringboende.

Externa stormarknader

Externa stormarknader leder både till miljöproblem och till utarmning av lokala butikscentrum, framförallt i förorterna. Bra och bärkraftig kollektivtrafik är nödvändig när stormarknader och lågpriskedjor ändå etableras. Staden ska hemställa hos regeringen om en lag om restriktioner för stormarknader.

Barnens och ungdomarnas stad

Barnen och ungdomarna äger också staden. Barns och ungdomars perspektiv förbises ofta i stadsplaneringen. Deras perspektiv ska genomsyra all stadsplanering. Det handlar bland annat om att skapa en stad där barnen har möjlighet till lek och rörelse oberoende av vuxna. Ungdomar kan delta i samhällsplaneringen i högstadiet och gymnasiet genom diskussioner och projekt med kommunen, exempelvis när detaljplaner tas fram. För att stärka barnens perspektiv i planeringen ska ett Barnråd inrättas.

En viktig faktor för barns välbefinnande och hälsa är deras tillgång till lekplatser och grönområden. Särskilt viktig är den fria leken. Stockholms innerstad är

sannolikt den barntätaste miljön i hela Sverige, vilket gör det särskilt viktigt att planera för en barnvänlig stad. Barn är ofta beroende av vuxna för att komma ut i stora delar av innerstaden. Dock visar analyser att det tack vare 30-zonerna ändå finns flera områden där barn kan röra sig på egen hand. I miljonprogramsområdena finns en god tillgänglighet till lek och natur, vilket är viktigt att värna om i fortsatt planering. Villaträdgårdar inte kan ersätta kommunala lekplatser, parker och naturområden, som inte bara erbjuder fler lekredskap och större ytor utan också möjligheten att träffa andra.

Några av de åtgärder vi föreslår är lugnare trafik genom gatuutformning eller lägre hastigheter, 30- eller 20-zoner och sammanhängande gångstråk. Det ska finnas minst ett lekområde i varje 30-zon och alla skolor bör ha en egen gård, helst med natur eller parkinslag. Den bostadsnära naturen ska tas tillvara. All ny bebyggelse ska ha krav på barnens lekmöjligheter.

Den förra majoriteten antog ett arbete med ett folkhälsoprogram, där barns tillgång till lekområden pekades ut som en viktig del. Det är därför viktigt att finna indikatorer som gör det möjligt att följa upp och mäta utvecklingen på barns tillgång till lek- och naturområden.

Demokratiskt stadsbyggande

Vi vill öka det medborgarnas inflytande i stadsplaneringsfrågor. Vi ser med oro på den borgerliga majoritetens förslag att effektivisera beslutsprocesserna. För att öka det demokratiska inflytandet föreslår vi öppna nämndsammanträden, flera alternativa detaljplaneförslag så att det blir lättare att sätta sig in i möjligheterna, mer offentlig debatt om stadsbyggnad, samt att missbruket av 'enkelt förfarande', dvs beslut om detaljplaner i SBN istället för kommunfullmäktige, ska upphöra. Vi vill tillämpa den omvända planprocessen där de boendes synpunkter tas tillvara redan i början av ett byggprojekt. I Kärrtorp finns exempel på ett lyckat projekt med omvänd planprocess. Erfarenheterna därifrån ska tas till vara och utvecklas vid fler planprocesser i staden. Nämnden ska, i samverkan med stadsdelsnämnderna, fortsätta att utarbeta former för ökat medborgarinflytande.

Bostadsanpassning och tillgänglighet

Stockholms ambition att bli världens mest tillgängliga huvudstad ska av stadsbyggnadsnämnden mötas genom dess ansvar för den fysiska miljöns utformning och detaljplanehantering. Nämndens handikappråd utgör en viktig resurs för detta arbete. En grupp arbetar med frågan om bostadsanpassning vid nybyggnation och gruppens arbete ska nogsamt följas. Stadsbyggnadsnämndens principbeslut att altaner och terrasser ska ha krav på tillgänglighet ska återinföras. Det är viktigt att fortsätta att arbeta för att uppnå målet om att besked om bostadsanpassning ska ges inom tre månader. Enkelt avhjälpta hinder i publika lokaler och på offentliga platser ska vara eliminerade enligt plan fram till 2010. Vi anser att hörseltekniska hjälpmedel ska inkluderas i begreppet enkelt avhjälpta hinder. Arbetet med dessa frågor måste ha mycket hög prioritet.

När nya förskolor och skolor byggs eller byggs om ska alltid tillgängligheten tas med i planeringen. Det ska finnas lekplatser och fritidsgårdar anpassade till olika funktionsnedsättningar. Barn och unga med funktionsnedsättningar har samma rätt som andra att vara delaktiga i elevråd, ungdomsråd och gårdsråd. En tillgänglig stad är också en jämställd stad.

Tillgänglighetsmål ska kunna utläsas i översiktsplanen och detaljplaner bör kvalitetssäkras ur tillgänglighetssynpunkt.

För att underlätta tillvaron för personer som utvecklat allergi mot elektromagnetiska fält ska elektromagnetiska frizoner ska inrättas på stadens mark, tätorter och på landet.

Bevarande av kulturmiljöer

Bevarandet av kulturmiljöer vid bygglov och förändringar av hus är prioriterat.

Nytt kallbad på Riddarholmen och kallbadhus vid Flaten -Gratis och öppet för alla

Vi vill göra det möjligt för allmänheten att bada på fler platser i Stockholm. Ofta krävs inte så stora åtgärder för att iordningställa småskaliga brygg- eller strandbad. Möjligheten att bada från Stockholms kajer bör också utökas genom att platser för detta inrättas. Miljöförbättrande åtgärder ska vidtas för att förbättra vattenkvaliteten där det behövs. Lämpliga platser för nya bad är bl.a. Årstaviken, Riddarholmen och Vinterviken. Lämplig plats för nytt kallbadhus är Flatenbadet.

Stadsbyggnadsnämnden: utrednings- och statistikkontoret

Utrednings- och statistikkontoret (USK) ska bestå i kommunal regi och FOU-enheten ska återupprättas under kommunstyrelsen. Frågan om USK:s organisatoriska placering ska utredas under året inklusive möjligheten till att bli en egen förvaltning.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Bolagisering av utrednings- och statistikkontoret
- Nedläggning av FOU-enheten

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

14. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Stadsbyggnadsnämnden** godkänns.
  - 14.1 Införande av konsekvensanalyser av miljö rättvisa i samhällsplanering.
  - 14.2 Minst ett lek område ska finnas i varje 30-zon
  - 14.3 Verka för inrättandet av fler naturreservat
  - 14.4 Fler kollektivhus ska byggas
  - 14.5 Inrätta naturreservat i Årstaskogen och Årsta holmar

- 14.6 Inrätta ett barnråd för stärkt barnperspektiv
- 14.7 Ökad användning av omvänd planprocess
- 14.8 Öppna nämndsammanträden för ökat demokratiskt inflytande
- 14.9 Alla detaljplaner ska behandlas av fullmäktige

Trafiknämnden (ny nämnd)

Förslag till satsningar

- Utbyggnad av tvärbanor och spårvägar, med prioritering av tvärspårväg Syd, Skärholmen - Tyresö.
- Förbättrat och utökat cykelbanenät samt cykelparkeringar,
- Fler gågator, Hamngatan ska göras om till gågata med spårvagnsreservat.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Främja övergång från bil till kollektiva färdmedel, cykel eller gångtrafik.
 Arbeta för att staden klarar miljökvalitetsnormerna.
 Arbeta med att öka andelen arbetsresor som sker kollektivt till 90%
 Avbryta planerna på Förbifart Stockholm och Österleden.
 Nedgrävning av Centralbron, Nynäsvägen och Älvsjövägen, samt att E18 läggs i tunnel förbi Rinkeby och Tensta.
 Utöka 30-zonerna.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Att lägga cykelbanorna på parallellgator istället för huvudgator
- Att använda pengarna från trängselavgifterna till byggande av nya motorvägar
- Att öka det totala antalet p-platser

Minskad klimatpåverkan och hållbara transporter

Arbetet med klimatfrågan ska intensifieras. Staden har stora förutsättningar för att bidra till en minskning av växthusgaser, även i Sverige i sin helhet, på grund av sin trafiktäthet. Målsättningen är att Stockholm ska bli en fossilbränslefri kommun senast år 2030.

I ett långsiktigt hållbart Stockholm satsas offensivt på en hållbar stadsstruktur och hållbara transporter. Intäkterna från trängselavgifterna ska därför framförallt gå till att utveckla en modern och attraktiv kollektivtrafik. Används intäkterna istället till storskaliga motorvägsbyggen kommer den minskade klimatpåverkan från trängselavgifterna att ätas upp av ökade trafikvolymerna. Planerna på Förbifart Stockholm och Österleden skrinläggas, storskaliga motorvägsbyggen är en gammalmodig trafiklösning utan förankring i dagens klimatdebatt. En utbyggnad av bilpooler är nödvändig för att möjliggöra för fler att ställa bilen i det vardagliga livet.

Luftkvalitet och avgift på dubbdäcksanvändning

En av Stockholms stora miljöutmaningar är luftkvaliteten. Dagligen överskrids miljökvalitetsnormerna i Stockholm. Detta drabbar alla stockholmare. Det behövs krafttag för att lösa problemen.

Vägtrafiken är den största källan till luftföroreningar och buller i staden. Partiklar leder till stora hälsoproblem. Dubbdäck förstör asfalten och river upp dammet i mycket större grad än vad dubbfria vinterdäck gör samtidigt som de leder till ökat buller. Dubbdäck gör därmed att luftkvaliteten försämras och föroreningarna ökar. Stockholms stad ska verka för att ett avgiftssystem för dubbdäck kan införas i Stockholm. Nämnden ska även arbeta för att minska biltrafikens miljöpåverkan till förmån för en utökad kollektivtrafik, cykling, bilpooler m.m.

Problemen med dålig luftkvalitet ska i första hand lösas genom att arbeta förebyggande och åtgärda problemen vid roten, inte genom att låta stockholmarna tåla sämre luft än andra. Det handlar om att minska bilberoendet till förmån för kollektivtrafik, cykel och gång, samt att skapa en stadsstruktur där det som människor behöver i sitt dagliga liv finns lättillgängligt utan behov av bil. På så sätt kan många av de konflikter som idag uppstår vid ny bebyggelse i innerstaden lösas utan att människors hälsa och miljö läggs som insats.

Miljörättvisa och E18 i tunnel

Vänsterpartiet vill lägga E18 i tunnel förbi Rinkeby/Hjulsta. Alla stockholmare har rätt till en god miljö, oavsett var de bor. Att som den borgerliga majoriteten föreslår lägga vägen i ytläge drabbar de kringboende, som även i fortsättningen får en buller- och trafikstörd miljö. Detta är ett tecken på den miljörättvisa som ofta drabbar områden med sämre socioekonomiska förutsättningar. Genom att lägga vägen i tunnel skulle barriären till Järvafältet försvinna, dessutom med möjligheten att bygga nya bostäder.

30-zonerna

Att sänka hastigheten på vägarna är ett säkert sätt att öka trafiksäkerheten. Under föregående mandatperiod har 30-zoner införts i alla bostadsområden; det har sparat många liv. 30-zonerna ska behållas och utökas.

Gångator

Fler gångator ska införas i Stockholm. Gångator bidrar till att skapa en mer mänsklig stad, med utrymme för spontana möten och gångtrafikanter. Ett prioriterat stråk är Hamngatan vilket skulle kunna kombineras med den planerade utbyggnaden av spårvagnen till Centralen.

Cykelstaden

Utbyggnaden av cykelbanor ska fortsätta, både i ytter- och innerstaden. Sedan 90-talet har antalet cyklister ökat med 90 procent. Målsättningen är att cyklingen i Stockholm ska fortsätta att öka. Det är av största vikt att cykelbanenätet i Stockholm binds samman både i inner- och ytterstaden. För detta krävs och

samarbeten med andra närliggande grannkommuner. För att öka cyklingen krävs också förbättrad snöröjning på cykelbanor.

Cykelplan 2006 innehåller en mängd prioriterade förslag på utbyggnad av cykelbanor. Vi vill genomföra Cykelplan 2006, både i ytter- och innerstaden. För att genomföra nödvändiga satsningar under 2008 investerar vi 100 miljoner kronor genom Miljömiljarden. För att underlätta cyklingen behöver möjligheterna att ta med cykel i kollektivtrafiken förbättras. Staden ska inleda ett samarbete med landstinget i detta syfte.

Vänsterpartiet har varit drivande i att ta fram det system med låncyklar som sjösattes sensommaren 2006. Systemet med låncyklar ska utvecklas så att det blir en självklar del av stockholmarnas vardag.

Vänsterpartiet vill förbättra möjligheterna att kombinera cykel och kollektivtrafik, både genom bättre cykelparkeringar och större möjligheter att ta med cykeln i kollektivtrafiken.

Utbyggnad av tvärbanor och spårvägar

100 moderna storstäder i världen bygger ut eller nyanlägger spårvägar. Tidigaste byggstart för nu gällande spårplaner är 2010. Fler tvärbanor som binder samman de norra och södra förorterna ska byggas omgående. Det gäller en ny tvärgående förortsbana i norrort samt en i söderort från Skärholmen till Tyresö. Tvärbanan ska förlängas så att den bildar en ring runt Stockholm. Vi vill särskilt prioritera tvärspårväg Syd (Skärholmen – Tyresö), eftersom Söderort har dåliga tvärförbindelser och många passagerare. Det är också angeläget att man förlänger tunnelbanans Hagsätralinje till Älvsjö för att förbättra tvärförbindelserna i Söderort.

En utbyggnad av spårvägar i innerstaden ska genomföras. Det handlar om bland annat om en förlängning av Djurgårdslinjen till Centralstationen, sedan vidare mot Kungsholmen och Hornsbergs strand. Stombusslinje 4 ska göras om till spårvagn och förlängas till de nya bostadsområdena i Värtan. Dessa satsningar ska delvis finansieras genom intäkterna från trängselavgifterna.

Tillgänglighet

Kollektivtrafik och gatumiljö ska vara tillgänglig för funktionshindrade. Arbetet med tillgänglighetsprojektet ska intensifieras. Begreppet tillgänglighet omfattar förutom fysisk tillgänglighet också arbete som rör information, bemötande och attityder. Det handlar också om att skapa en funktionsintegrerad stad där det som behövs i människors vardag finns i närområdet.

Parkering

Byggandet av parkeringsgarage ska inte i sig innebära ett nettotillskott av parkeringsplatser. Målsättningen med parkeringspolitiken är att styra över en del av trafiken till kollektivtrafiken, genom exempelvis fler infartsparkeringar. Målet för parkeringsövervakningen ska vara 100 procent rätt parkerade bilar. P-böternas nivå bör vara i samma nivå som böter vid obetald resa i SL.

15. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Trafiknämnden** godkänns.

15.1 Staden ska inleda ett samarbete med landstinget för att förbättra möjligheterna att ta med cykel i kollektivtrafiken.

15.2 Hamngatan ska göras om till gågata med spårvagnsreservat, från Norrmalmstorg till Sergels torg.

15.3 Utökade 30-zoner.

15.4 Verka för en nedgrävning av Centralbron, Nynäsvägen och Älvsjövägen, samt att E18 läggs i tunnel förbi Rinkeby och Tensta.

15.5 Verka för en tvärbane-ring runt Stockholm

15.6 Verka för Tvärspårväg Syd (Skärholmen – Tyresö)

15.7 Målet för parkeringsövervakningen ska vara 100 procent rätt parkerade bilar.

15.8P-böternas nivå bör vara i samma nivå som böter vid obetald resa i SL.

Renhållningsnämnden (ny nämnd)

Förslag till satsningar

- Fastighetsnära insamling
- Ökad insamling av matavfall för produktion av biogas
- Inköp av återvinningsbåt

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Öka arbetet med att integrera avfallshanteringen vid nybyggnation och i det befintliga bostadsbeståndet.

Bidra till att genererat avfall per invånare minskar.

Mängden avfall som nyttiggörs ska öka.

Andelen matavfall som nyttiggörs till biogasproduktion och gödningsmedel ska öka.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Slopande av målet att 35 procent av det biologiska avfallet ska samlas in till 2010
- Sänkta ambitioner för fastighetsnära insamling

En resurssnål och hållbar stad

Den borgerliga majoritetens hopslagning av renhållningsnämnden med trafiknämnden har inneburit en nedprioritering av arbetet med att återvinning och minskade avfallsmängder. Vänsterpartiet vill därför återinrätta Renhållningsnämnden. Under den föregående mandatperiod höjdes ambitionerna rejält när det gäller omhändertagande av farligt avfall, förpackningar, hushållsavfall, elskrot och annat som har med avfallshandling att göra. Höjningen har bland annat lett till kraftigt förbättrad information till allmänheten, till att miljö- och arbetsmiljökrav skärpts vid upphandling och till en förbättrad samordning och planering av verksamheten. Vi motsätter oss nedskärningar och gör istället en

extra satsning på insamling av biologiskt avfall för att nå målet om en 35 procentig insamling till 2010 med 5 miljoner kronor.

Minska den totala mängden avfall

Stadens avfallssystem ska uppvisa en god tillgänglighet och vara resurseffektivt och miljöanpassat. Att öka andelen återanvändnings- och återvinningsbart avfall utgör ett centralt insatsområde liksom att minska miljöbelastningen från alla de varor och tjänster som omsätts i staden.

Den totala mängden avfall i Stockholm ska minska, och så mycket som möjligt ska gå till återbruk och återvinning. EU:s avfallshierarki ska gälla. Att bränna avfall ger energi men kostar mycket på grund av den mycket avancerade behandlingen av slagg och giftiga avgasrester. Visst utsläpp av bland annat dioxiner sker också efter rening. Att bränna avfall är också ineffektivt nyttjande av resurser som annars skulle kunna gå till återvinning eftersom redan producerat basmaterial förstörs och måste produceras på nytt. Den andel av avfallet som bränns bör därför minska. Deponi innebär både slöseri med resurser och en risk för läckage av giftiga ämnen eller ämnen som ger växthuseffekt, och bör inte förekomma överhuvudtaget.

Fastighetsnära insamling till alla

En fråga av stort allmänt intresse är skötseln av återvinningsstationerna. Lagen om producentansvar lägger ansvaret på tillverkarna av förpackningar. Deras så kallade materialbolag har inte sett till att behållarna töms i tid. Inte heller städningen har skötts ordentligt. Vänsterpartiet vill ersätta de gröna behållarna med fasta lokaler för insamling av förpackningar (Fastighetsnära Insamling, FNI). Starkare krav ska ställas på fastighetsägarna samt att ekonomiskt gynna de som inför FNI (t.ex. bostadsrättsföreningar och de kommunala bolagen).

Producentansvaret som det är utformat idag fungerar inte eftersom materialbolagen inte finner det lönsamt att städa på det sätt som medborgarna kräver och för att de inte vill medverka till fasta lokaler för fastighetsnära insamling. Demokratien kräver att någon kan ställas till ansvar när ett system inte fungerar. Kommunen är den instans där detta ska kunna ske.

Vänsterpartiet vill skapa ett effektivt och lättillgängligt återvinningssystem, där producenterna tar det ekonomiska ansvaret för sina produkter. Därför vill vi ta bort producenternas ansvar för själva insamlingen - d.v.s. ta bort de gröna behållarna - och ersätta detta med ett ansvar för kommunerna att skapa ett fastighetsnära insamlingssystem för allt avfall. Producenterna ska då ersätta kommunerna för insamlingen av förpackningar och tidningar.

Ett sådant system har godkänts av Naturvårdsverket och tillämpas helt eller delvis i minst 20 kommuner. Därför vill vi ändra den nationella lagstiftningen och i väntan på detta låta staden ta initiativet på samma sätt som skett i till exempel Helsingborg. Samtidigt bör samhället genom ändrade regler i form av både bidrag och lagstiftningen se till att insamling av allt avfall sker i den egna fastigheten eller i det egna kvarteret beroende på praktiska möjligheter.

För att på ett för invånarna praktiskt sätt sköta denna övergång stöder vänsterpartiet inledningsvis en utbyggnad av antalet återvinningsstationer för att öka tillgängligheten för alla. I takt med att den fastighetsnära insamlingen ökar ska dagens återvinningsstationer successivt reduceras till noll.

Fler återvinningscentraler och miljöstationer

Minst tre återvinningscentraler (ÅVC) av den typ som finns i Östberga, Hässelby, Bromma och Högdalen behövs under den kommande mandatperioden. Detta är viktigt för att minska transporter med bil och stimulera stockholmarna att lämna mer till återvinning. ÅVC bör kombineras med centra för återbruk av möbler, prylar, byggnadsmaterial mm på det sätt som idag sker i Åbo, Malmö m.fl. kommuner. Återbruk är den typ av avfallshantering som ger högst miljövinster.

Det försök som hittills gjorts med en återvinningsbåt, som lägger till på olika platser i staden, har varit lyckat och bör utvidgas. Renhållningsnämnden ska köpa in en återvinningsbåt så att den blir en permanent del av stadens avfallsarbete. Vintertid ska båten tjäna som en fast station på lämplig plats.

Insamling av farligt avfall är prioriterat. För att underlätta för medborgarna att lämna sitt farliga avfall krävs en utbyggnad av de fasta miljöstationerna samt en utveckling av den mobila insamlingen. Det ska finnas minst en station i varje stadsdelsnämndsområde och fler i dem med stor befolkning. Eftersom dessa stationer hanterar farligt avfall bör de vara bemannade och ge möjlighet till rådgivning. Under föregående mandatperiod har en verksamhet med mobila stationer utvecklats. Detta har visat sig lyckat och bör utvidgas.

Nytt kommunalt energibolag med förnybara bränslen

För att nå målet om att senast år 2010 behandla minst 35 % av det organiska avfallet på biologisk väg har ett samarbete etablerats inom stadens olika verksamheter. Målet kommer att beröra stora delar av avfallskollektivet.

Staden ska utreda möjligheterna för att skapa ett nytt kommunalt bolag för behandling av matavfall och andra förnybara energikällor. Ett sådant bolag skulle inte bara kunna producera biogas utan även en restprodukten som kan användas som gödning i jordbruket. Restauranger, storkök, saluhallar, torg med flera har visat sig klara kraven på hög renhet. Exempel från andra kommuner visar att även hushållen kan lära sig separera matavfallet på ett godtagbart sätt. Härigenom kan stadens avfallshantering på ett långsiktigt hållbart sätt bidra till lägre energikostnader och en renare stad.

Taxa som främjar återvinning

Tillsammans med en ny förbränningskatt på avfall och satsningar på främst fler återvinningscentraler medför detta ett behov av att se över avfallstaxan. Renhållningstaxans styrande effekt ska även fortsättningsvis stimulera till minskade avfallsmängder, ökad källsortering och därmed minskad miljöbelastning.

I vissa villaområden måste avfallshämtningen ske samordnat i områdets utkant. I flerfamiljshus kan hanteringen i vissa fall effektiviseras genom ny teknik.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

16. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Renhållningsnämnden** godkänns.

16.1 Målsättningen ska vara fastighetsnära insamling i alla flerfamiljshus.

16.2 Målsättningen ska vara insamling av 35 procent av det biologiska avfallet till 2010.

16.3 Målsättningen ska vara att minska den totala mängden avfall.

16.4 Renhållningstaxan ska stimulera till minskade avfallsmängder, ökad källsortering och minskad miljöbelastning.

16.5 Verka för ökad andel återbruk.

Utbildningsnämnden

Förslag till satsningar

- Flytta tillbaka grundskola, särskola och skolbarnsomsorg till stadsdelsnämnderna.
- Attraktiva program läggs på förörternas kommunala gymnasieskolor.
- Strukturerat program för ungdomar i riskzonen med utbildning och praktik.
- Förbättra flyktingelevernas skolgång.
- Gratis SL-kort återinförs för alla gymnasieungdomar.
- Fler kommunala anordnare av vuxenutbildning.
- Kommunal SFI med praktik.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2008-2010

Skolans lärmiljö ska ge förutsättningar för att
 alla elever ska få slutbetyg på yrkesförberedande program
 alla elever ska få högskolebehörighet
 alla elever ska få godkända betyg i vuxenundervisningen

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Pengsystem inom vuxenutbildningen.
- Ordningsbetyg och att skolk införs i betygen.
- Lärlingssystem.
- Nedskärningar av lokaler och administration.

En demokratisk gymnasieskola

Vänsterpartiet vill ha en demokratisk gymnasieskola där alla ungdomar klarar av sina studier, har inflytande över utbildningen och trivs och mår bra. Elevhälsan ska stärkas och kulturarbetare anställas i skolorna. Alla elever ska få gratis SL-kort för att kunna röra sig fritt i staden. För att motverka segregationen vill vi ha attraktiva program i förörternas och ha ett brett utbud med praktiska och teoretiska program på innerstadens gymnasieskolor.

Elevernas inflytande i skolan måste stärkas, så att betydligt fler elever engagerar sig i det egna lärandet och i skolans undervisning. Enligt skolinspektörernas rapport behöver begreppet inflytande definieras för att kunna följas upp bättre. Lärarnas ledarskap är viktigt för att uppmuntra eleverna till ökad delaktighet, särskilt på skolor med låga intagningspoäng där det enligt kvalitetsredovisningen är vanligt att elever tar för lite ansvar trots att de kan.

Elever kan ha olika sätt att lära sig vilket lärarna också ska kunna ta hänsyn till. Det är därför viktigt att inte bara elevernas utan även lärarnas insatser utvärderas, eftersom de betyder mycket för resultaten i skolan.

Vi vill återinföra möjligheten att ge elever majoritet i styrelsen för gymnasieskolorna som en av flera insatser för att öka elevernas intresse att påverka besluten. I stadens kvalitetsredovisning framgår att arbetet har fungerat bra i den skola med lokalstyrelse med elevmajoritet som deltagit i demokratiinflytandeprojektet Elevroll i förändring.

Elever och lärare måste få möjlighet att mötas på andra villkor än i klassrummet. Det viktigaste är dock inte formerna för inflytandet utan värderingarna i skolan och att eleverna ses som resurser. Utvecklingssamtalen är en form av inflytande som kan utvecklas betydligt, så att eleverna får öva sig i att ha en röst som en vuxen lyssnar på. Elevomröstningar kan också provas i olika frågor som rör hela skolan. Ett annat sätt att stärka elevernas inflytande är att de får rätt att överklaga sina betyg.

Den skriftliga återkopplingen på kunskapsutvecklingen varierar i användbarhet för eleverna. Om eleverna ska ha inflytande måste de få seriös återkoppling på sitt arbete. Sen ankomst är ett problem i nästan alla skolor och främjar inte elevernas inflytande i skolan. Skolorna bör därför arbeta mer aktivt för att hitta metoder som stödjer elevernas ansvarstagande.

Tillsätt en kriskommission för skolan

Den nuvarande borgerliga majoritetens centralisering av de pedagogiska verksamheterna har lett till att en stor majoritet av skolorna larmar om minskade resurser samtidigt som behoven av förbättring av resultaten i skolan är stora. Vi föreslår att en kriskommission tillsätts för att se över möjligheterna att snabbt återföra skolorna till stadsdelsnämnderna, vilket gör att resurserna kan fördelas efter de lokala behoven och samordningsvinster göras bland annat för elever med behov av särskilt stöd.

Kriskommissionen ska också se över resursfördelningen totalt och utifrån socioekonomiska faktorer. Vi måste kunna garantera en likvärdig utbildningsstandard i hela staden. Översynen ska även omfatta balansen mellan resurser till lägre och högre årskurser. I vissa områden behöver fler elever stöd för att klara skolans mål, då föräldrarna har lägre utbildning och sämre kunskaper i svenska. Fler elever behöver därför olika former av åtgärdsprogram, specialpedagogisk hjälp, stöd på modersmål och hjälp med läxläsning, vilket medför ökade kostnader för skolorna.

En kartläggning behöver göras av orsaker till att så många lämnar grundskolan utan fullständiga betyg och varför resultaten är olika över staden. Utifrån vad som är bra och dåligt i skolornas lärmiljö ska staden ta fram en strategi för att alla elever ska kunna få fullständiga betyg när de lämnar grundskolan. Det är lämpligt kan vara att lära av hur andra kommuner har gjort, t.ex. Haninge.

Det behöver också utredas hur alla nya fristående skolor påverkar de kommunala skolorna, vilket idag är okänt både hos politiker och hos tjänstemän på utbildningsförvaltningen.

Dessutom nås vi av larmrapporter om att många har sökt plats i vuxenutbildningen men inte fått plats på grund av resursbrist.

Riktad satsning i de tidiga skolåldrarna – F-3

Vi har en ökad socioekonomisk fördelning inom ramen för de satsningar som majoriteten gör, men höjer även schablonen med 1 % och det socioekonomiska tillägget med 3 % mer än majoriteten samt höjer skolpliktsbevakningen med 10 %. Dessutom gör vi en riktad satsning på de tidiga skolåren där grunden läggs för kunskapsinläringen. Vi höjer därför schablonen och det socioekonomiska tillägget för år F-3 med ytterligare 2 %.

Modersmål

För att elever med annat modersmål ska kunna få en så bra skolgång som möjligt bör ämnesundervisningen på modersmål utökas och språkutvecklande undervisning genomföras i alla ämnen. Studierna måste lägga upp efter varje elevs behov och utvärderas regelbundet.

Förbättra flyktingelevernas skolgång

En del flyktingfamiljer bor i genomgångsbostäder, flyttar runt eller bor på hotell. Många föräldrar kan lida av posttraumatiskt stressyndrom. Elever som lever under sådana omständigheter kan ha svårt att koncentrera sig på skolan. Staden måste undersöka deras skolgång så att de får det stöd de behöver av skolan i samverkan med flyktingmottagningen.

Heltidsprogram med utbildning för ungdomar i riskzonen

I varje stadsdel finns ungdomar som är i riskzonen för brott och missbruk. Oftast har de misslyckats i grundskolan och aldrig börjat eller hoppat av gymnasieskolan. Risken är stor att de helt förlorar kontrollen över sina liv.

Det är socialtjänsten och gymnasieskolan som har det direkta ansvaret att fånga upp dessa ungdomar och se till att de får verktygen att förändra sina liv, ett hopp om en framtid utan kriminalitet och chans att läsa upp sina betyg. Målet ska vara att de får motivation att skaffa sig en utbildning som leder till ett bra arbete.

Riktade åtgärdsprogram behöver tas fram i samverkan mellan stadsdelsnämnderna, socialtjänstnämnden och utbildningsnämnden för att kunna erbjuda attraktiva strukturerade heltidsprogram för dessa ungdomar. Programmen ska

innefatta mentorsstöd från yrkesverksamma, fritidsaktiviteter samt utbildning och praktik inom yrkesområden som leder till anställning. Även föräldrastöd ska ingå i programmet.

Nej till lärlingssystemet

Målet är att alla gymnasieelever ska gå ut med fullständiga betyg, så att alla dörrar är öppna i framtiden. Alla behöver kompletta betyg och högskolebehörighet med sig in i yrkeslivet. Det är självklart eftersom ingen kan räkna med att stanna i samma yrke livet ut. Många svenska företag har engelska som koncernspråk, exempelvis Telia har sina instruktioner till avancerade växlar enbart på engelska. För att vara bilmekaniker måste man förstå sig på datoriserad felsökning och facktermer på engelska. Lärlingsutbildning gör därför att framtiden i yrkeslivet blir väldigt osäker. Istället vill vi att ämneslärare och yrkeslärare arbetar tillsammans, så att eleverna ser att måste kunna exempelvis matematik och engelska.

Utveckla ett inkluderande arbetssätt

Enligt Funktionshindersmannens årsrapport har elever med funktionsnedsättningar koncentrerats i så stor utsträckning att Skärholmens gymnasium inte längre är ett attraktivt riksgymnasium för elever med rörelsehinder. Staden måste snarast arbeta för en lösning av situationen så att särlösningar bara används då det går att motivera utifrån barnets bästa.

Enligt skolinspektörernas rapport 2005/2006 finns mycket stort behov av handledning för personalen som inte tillgodoses på grund av ekonomiska orsaker och brist på handledare. Specialpedagogisk personal används oftast som speciallärare och mer sällan som stöd eller handledare till övriga lärare för att utveckla undervisningen för att svara mot de enskilda elevernas behov. Vi anser att de specialpedagogiska resurserna måste användas för att öka kunskapen om hur elever i behov av särskilt stöd kan integreras i ordinarie verksamheter.

Samarbetet mellan staden och andra myndigheter måste prioriteras när det gäller planeringen av skolgången, fritiden, rehabilitering och habilitering för elever med funktionsnedsättningar.

Tillgänglighet

Stadens skolor måste åtgärda tillgänglighetskrav enligt principen ”enkelt avhjälpna hinder” och åtgärder för publika lokaler så att otilgänglighet i skolorna inte förekommer.

Elevhälsa

Skolans elevhälsoarbete ska vara förebyggande och systematiskt integreras i skolans alla verksamheter, där alla personal i skolan ska vara delaktiga. Elevernas självkänsla ska stärkas och nolltolerans mot kränkande behandling ska råda. Motion ska vara en naturlig del av skoldagen, likaväl som goda, näringsriktiga och avgiftsfria luncher under gymnasietiden.

Alltför många unga är mår psykiskt dåligt och behöver fångas upp. Vi behöver därför anställa fler skolsköterskor, kuratorer och psykologer i gymnasieskolan. Skolan måste bli bättre på att uppmärksamma flickor och pojkar som kan vara utsatta för begränsningar i sin livsföring på grund av att de lever i familjer från hederskulturer. Rutiner måste finnas och följas upp för ett bra samarbete med socialtjänsten.

Många unga tjejer känner sig diskriminerade i skolan och vi vill stärka tjejernas självkänsla, bland annat genom att erbjuda feministiskt självförsvar under skoltid. Skolan ska också stödja tjejgrupper och killgrupper för att diskutera sexualitet, samlevnad och relationer ur ett jämställdhetsperspektiv. Livskunskap med sex- och samlevnadsundervisning ska vara obligatoriskt i gymnasieskolan för att hjälpa eleverna att sätta gränser och värna sin integritet. I arbetet mot mobbing ska bara evidensbaserade metoder användas.

Enskild verksamhet

Brister i enskilt driven förskoleverksamhet måste åtgärdas

Enligt skolinspektörernas årsrapport 2005/2006 saknar flera inspekterade enskilt drivna förskolor helt förskollärare i barngrupp. Det finns också brister i tillstånd och avsaknad av registerutdrag från Rikspolisstyrelsen som är anmärkningsvärda. Barnantalet i vissa enskilda familjedaghem överskrider riktlinjerna med upp till fem barn. Vi vill att förskoleinspektörerna ges möjlighet att följa upp den fristående förskoleverksamheten mer ingående under 2008.

Skärpta krav på enskilt drivna skolor

Stadens möjlighet till kontroll och sanktioner behöver bli tydligare för enskilt drivna skolor som inte följer lagen eller stadens beslut. Vi anser att staden ska skriva till regeringen och begära översyn av kommunernas möjligheter till kontroll och sanktioner när privata anordnare inte uppfyller krav på ekonomisk sed eller bryter mot skollagen.

Vi anser att det ska ställas samma kvalitetskrav på friskolorna som de kommunala skolorna, exempelvis när det gäller antalet behöriga lärare, att följa läroplanen, tillgång till skolgård, elevhälsovård, skolbibliotek, skolmåltider, tillgängliga skollokaler samt stöd till elever i behov av särskilt stöd. Vi vill att skolinspektörerna ska utöka granskningen av friskolorna, speciellt de religiösa friskolorna och de skolor som har mycket klagomål.

Fristående gymnasieskolor hotar det kommunala skolväsendet

Lagstiftningen räcker inte till för att värna det kommunala skolväsendet från negativa följder av den ökade etableringen av fristående skolor. Den ökade etableringen av fristående gymnasieskolor tvingar kommunala gymnasieskolor in i en ond spiral av nedskärningar och sämre möjligheter att få elever. Elevernas resvägar ökar och stora områden i förortererna kan komma att sakna gymnasieskolor, vilket bidrar till att förortererna blir mindre levande och utarmas på kommunal service.

Varje enskild ansökan om nyetablering är i sig inte ett hot men den samman- tagna bilden år efter år visar allt mer oroande effekter. Vi anser därför att staden ska skriva till regeringen för att uppmärksamma behovet att ändra lagstiftningen så att kommunen kan säga nej till etablering av fristående gymnasieskolor. Få ansökningar gäller individuellt program och de tyngre yrkesförberedande programmen, trots fortsatt stort intresse för sådana utbildningar. Det visar att fristående skolor inte bidrar till att utveckla valfriheten eller mångfalden.

Vuxenutbildning

Bra kommunal vuxenutbildning och SFI med praktik

Vi vill ha en kommunal infrastruktur för vuxenutbildningen med fler kommunala anordnare där staden har huvudansvaret och de privata anordnarna är ett komplement. Idag är det 11 externa och bara 5 kommunala anordnare inom vuxenutbildningen, jämfört med SFI där det är hälften av vardera.

En satsning behöver göras på kommunal vuxenutbildning bland annat för att möta det ökade flyktingmottagandet. Möjligheten att studera med rekryteringsbidrag måste återinföras. Arbetslösa med försörjningsstöd ska få läsa in grundskolan utan att tvingas söka studiemedel.

Inom SFI vill vi ha verksamheter som kombinerar studier med praktik eller deltidsarbete. Vi vill att staden tar vara på människor med invandrarbakgrund som lärare eller extraresurs inom SFI-undervisningen. På så sätt kan vissa moment i undervisningen förklaras på hemspråket liksom att delar av samhällsinformation kan ges på hemspråket som en del av undervisningen. Det ska vara möjligt att fortsätta på SFI även om man fått ett heltidsarbete.

Vi tar avstånd från det föreslagna pengsystemet i vuxenutbildningen. Vi vill inte ha tillbaka tiden då eleverna blev utan utbildning på grund av ett ideologiskt experiment som byggde på teorier om marknadens förtjänster snarare än elevernas behov. Myndighetsutövning och studie- och yrkesvägledning ska aldrig kunna konkurransutsättas utan organiseras inom ramen för den kommunala verksamheten för att garantera likvärdighet i staden.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

17. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Utbildningsnämnden** godkänns.
  - 17.1 Elevernas inflytande i skolan bör stärkas.
  - 17.2 Flyktingelevernas skolgång bör förbättras.
  - 17.3 Utveckla ett inkluderande arbetssätt i skolan.
  - 17.4 Feministiskt självförsvar bör införas på schemat i gymnasieskolan.
  - 17.5 Bristerna i enskild verksamhet ska följas upp och åtgärdas.

Äldrenämnden (avvecklas)

Äldreomsorgen är en del av socialtjänsten och dess verksamhet regleras av socialtjänstlagen. Vänsterpartiet anser att det är onödig byråkrati att ha en äldrenämnd, eftersom nästan all äldreomsorg finns i stadsdelsnämnderna och den övergripande verksamheten kan höra till socialtjänstnämnden och stadsledningskontoret.

Vi vill återföra bidragsgivningen till äldreorganisationer samt trygghetsjouren för äldre och personer med funktionsnedsättningar och till socialtjänstnämnden, som redan har hand om övergripande frågor för personer med funktionsnedsättningar. Äldreomsorgsinspektörerna bör också tillhöra socialtjänstnämnden där de tillsammans med övrig äldreverksamhet kan bilda en äldreenhet. Socialtjänstnämnden tillförs ett äldreutskott.

Äldreombudsmannen och kommunstyrelsens pensionärsråd är stadsövergripande funktioner som bör höra till stadsledningskontoret.

Vi tar avstånd från den borgerliga politiken

- Fortsatt centralisering inom äldreomsorgen genom inrättande av ett kansli för biståndsbedömning.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

18. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Äldrenämnden** godkänns.

18.1 Äldrenämnden läggs ner.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens uppgifter är att utifrån gällande lagstiftning, i huvudsak föräldrabalken och förmyndarskapsförordningen, garantera rättstrygghet för människor som inte själva kan sköta sin ekonomi, bevaka sin rätt eller sörja för sin person. Dessa personer, huvudmännen, som kan vara gamla, sjuka, ha en funktionsnedsättning eller vara underåriga, får en god man eller förvaltare, över vilka överförmyndarnämnden har tillsyn och kontroll. Nämnden ansvarar för tillsyn och kontroll över alla föräldrar i Stockholms stad som förvaltar underåriga barns tillgångar.

Nämnden ska så långt möjligt motverka rättsförluster för personer som inte kan tillvarata sina intressen, dvs. underåriga samt personer som har god man eller förvaltare förordnad för sig.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

19. Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Överförmyndarnämnden** godkänns.

FINANSFÖRVALTNING OCH FINANSRÖRELSE

Finansförvaltning

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

20 Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Finansförvaltningen** godkänns.

- 20.1 Ram för kommunkoncernens totala externa upplåning samt ram för utlåning till och borgensteckning för bolagen fastställs i Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholm stad
- 20.2 Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 18:08 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov för 2008.
- 20.3 Begravningsavgift utdebiteras med kronor 0:07 per skattekrona för 2008.
- 20.4 Internräntan fastställs till 5,0 procent.
- 20.5 Regler för ekonomisk förvaltning fastställs enligt bilaga 10.
- 20.6 I övrigt godkänna detta förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för Finansförvaltningen.

CENTRAL MEDELSRESERV

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

21 Vänsterpartiets förslag till budget 2008 och inriktning för 2009 och 2010 för **Central medelsreserv** godkänns.

- 21.1 Till **Central medelsreserv** reserveras följande belopp för år 2008 med fördelning enligt budgetförslaget i denna titel.
- 21.2 Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 mnkr.
- 21.3 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras 408,3 mnkr.
- 21.4 Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, särskola, flyktingmottagning samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning reserveras 671,3 mnkr.
- 21.5 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter reserveras 100,0 mnkr.

BOLAG I STOCKHOLMS STAD

Koncernen Stockholms stadshus AB

Bolagets uppgifter och allmänna inriktning

Stockholms stad har valt att organisera vissa verksamheter i bolagsform. Bolagen är samlade i ett koncernförhållande inom Stockholms Stadshus AB. Inom koncernen finns bolag inom tre huvudområden – fastigheter, infrastruktur och övriga bolag. Bolagen bedriver verksamhet inom olika områden som är av central betydelse för stadens invånare, t.ex. bostäder, vatten och avlopp, parkering och kultur.

Kommunfullmäktige fattar beslut i budgeten om ägardirektiv för samtliga bolag inom koncernen. Bolagens styrelser får genom ägardirektiven uppdrag som ska verkställas under verksamhetsåret. För bolagsstyrelserna gäller samma inriktningsmål som för stadens nämnder.

För bolagen gäller specifika direktiv inom respektive verksamhetsområde. För bostadsbolagen gäller till exempel att uppföra nya bostäder, upprusta och förvalta befintligt bestånd samt utveckla servicen till sina hyresgäster.

Gemensamt för bolagen inom koncernen Stockholms stadshus AB

Den strategiska inriktningen ska ha sin utgångspunkt i stockholmarnas långsiktiga intressen. Förvaltningen av tillgångarna inom bolagssektorn ska ske på ett ansvarsfullt sätt. Stockholmarnas kapital ska inte utsättas för några spekulativa affärsrisker. Följande inriktningsmål ska vara styrande för alla stadens verksamheter:

Förvalta och utveckla stockholmarnas gemensamma egendomar utan vinstintresse.

Utveckla demokratin och öka insynen i bolagen.

Det offentliga rummet är vårt gemensamma vardagsrum. Stockholms stadshus AB ska verka för att det satsas mer på förenings- och samlingslokaler och icke-kommersiella mötesplatser för ungdomar. Koncernen ska tillsätta en utredning om så kallade ändamålshyror, med målsättning att finna ett nytt hyressättnings-system för stadens egna angelägna icke-kommersiella verksamheter.

Moderbolaget Stockholms stadshus AB

Bolagets uppgifter och allmänna inriktning

Stockholms Stadshus AB har en sammanhållande funktion för merparten av Stockholms stads aktiebolag. Bolaget är moderbolag i en koncern som består av 17 dotterbolag eller underkoncerner. Bolaget ansvarar för styrning och uppföljning av dotterbolagens verksamhet utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och direktiv. Bland kommunfullmäktiges direktiv ingår att svara för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning, utöva ekonomisk kontroll och uppföljning, utveckla styrformer och samspelen mellan ägare, koncernledning och dotterbolag.

Koncernstyrelsen ska fatta de principiella beslut som krävs för att kommunfullmäktiges mål ska nås. Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

Vänsterpartiet avvisar majoritetens direktiv till bolagen om ombildningar och försäljningar. Vi vill istället utveckla stadens fastighetsinnehav.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

22. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **Koncernen Stockholms Stadshus AB** godkänns.

Bostadsbolagen

Gemensamt för de tre bolagen

De kommunala bostadsbolagen ska vara livskraftiga och ekonomiskt starka föregångare och leda utvecklingen mot framtidens boende. I egenskap av demokratiskt ägda företag ska de verka för ett antal allmännyttiga mål.

De kommunala bostadsbolagen är en av de största gemensamma rikedomarna vi har. De har byggts upp av gemensamma skattepengar och ska ägas gemensamt. Bostadsbolagen ska verka för att det blir ännu mer fördelaktigt att bo i hyresrätt, bland annat genom att decentralisera sig själva och bereda hyresgäster plats i lokala styrelser. Genom att ge hyresgästerna majoritet får de en betydande del av makten på ett helt annat sätt än som medlemmar i en bostadsrättsförening.

Under år 2008 startas på försök ett system med egenregi för hyresgäster i de kommunala bostadsbolagen. De hyresgäster som väljer (minst 60 %) att bilda en lokal styrelse och tar över driften över sin fastighet får i enlighet därmed fullt ansvar för sina lägenheter och ett gemensamt ansvar för fastigheten. De boende bildar tillsammans en kommunal fastighetsförening med en demokratiskt vald styrelse. De som från början valt att inte rösta för att en förening bildas har närvaro- och rösträtt på föreningens medlemsmöten och kan väljas till föreningens styrelse. Kostnaderna för fastighetens förvaltning täcks av månadshyrorna som alla hyresgäster betalar. Eventuellt överskott som kan skapas genom att hyresgästerna själva tar över driften beräknas med hjälp av ett schablonssystem som utarbetas av de tre bostadsbolagen gemensamt. Överskotten kan antingen användas för investeringar i boendemiljön eller till att sänka månadshyrorna.

Med den här typen av system skapas verklig valfrihet för de boende. Utan att behöva riskera skuldsättning eller nekas lån kan fastighetsföreningarna i de kommunala bostadsbolagen själva bestämma om vilken färg det ska vara i portuppgången, köpa konst för att smycka hissen, skapa ett bibliotek i tvättstugan eller plantera klätterträd åt barnen. I den egna lägenheten råder full frihet.

- Om du skall bli **RIKTIGT SVENSK** så måste
du ha ett **BOLÅN** på minst **3 MILJONER.**

Ett informationskontor – **Bestäm Själv.nu** - med uppgift att arrangera informationsmöten och skapa en webb ska inrättas under år 2008. Bestäm Själv.nu ska även ge stöd till hyresgäster att bilda föreningar, styrelser och annan föreningskunskap. En utvärdering ska genomföras efter sex månader varefter insatserna anpassas efter efterfrågan. För att hålla de administrativa kostnaderna på så låg nivå som möjligt ska informationssatsningarna i inledningsfasen huvudsakligen koncentreras till stadsdelar där de kommunala bostadsbolag är i majoritet, som exempelvis i Hjulsta, Östberga och Tensta.

Under mandatperioden ska bostadsbolagen utarbeta en gemensam metod för att förhindra att det sätts orimliga hyror som hotar verksamheter som staden i andra sammanhang ger stöd.

Bostadsbolagen ska

bidra till Stockholms försörjning av billiga och bra bostäder
förvärva fler fastigheter i områden där det är brist på allmännyttiga bostäder
bidra till att hyresgästernas inflytande över boendet ökar
gemensamt inrätta ett informationskontor – Bestäm Själv.nu
öka försöks- och träningslägenheter till minst 300 per år
ta ett utökat ansvar när det gäller att åstadkomma en positiv social och ekonomisk utveckling i stadsdelarna
verka för att så många lägenheter som möjligt lämnas till bostadsförmedlingen

aktivt verka mot den boendediskriminering som idag drabbar många in-
vandrare
bidra till utvecklingen av ett ekologiskt hållbart samhälle
genom energieffektivisering sänka de löpande boendekostnaderna och
minska sin miljöpåverkan
tillämpa integrations- och jämställdhetsperspektiv i nyproduktion och för-
valtning
utveckla fastighetsbeståndet genom förvärv av nya fastigheter
vidareutveckla miljöarbetet och prioritera fastighetsnära källsortering
föra in alternativa lönsamhetsbedömningar i kompletterande investeringsdi-
rektiv i bolagens arbetsordning.
öka boendeinflytandet för hyresgästerna
genomföra en decentralisering av bostadsbolagen till lokala enheter
inrätta lokala styrelser, där hyresgästerna är representerade
göra om regelverket för godkännandekrav, så att bolagens sociala ansvar
gentemot hyresgästerna förstärks
aktivt arbeta mot vräkningar och inte vräka barnfamiljer av ekonomiska
skäl
verka för att tillhandahålla lokaler för stadens förenings- och kulturliv samt
sociala verksamheter. Det är mycket angeläget att se över hyressättningen i
lokaler som gynnar utvecklingen i de bostadsområden där bolagen har ett
stort bostadsbestånd.
fortsätta utbyggnaden av bredband.

Det är väsentligt för staden att kunna klara av att möta ökad efterfrågan på nya
bostäder. Boendekostnaderna ska långsiktigt kunna hållas på rimliga nivåer.
Samtliga bostadsbolag måste aktivt och kraftfullt verka för att sänka byggkost-
naderna. Avkastningen ska långsiktigt komma hyresgästerna till del, t.ex. ge-
nom att täcka eftersatt underhåll.

Tillgång till en god bostad ska finnas för alla, oavsett ekonomiska eller sociala
resurser. Att minska kostnaderna för nyproduktion av bostäder är en av de mest
angelägna frågorna. Målet för staden är att boendekostnaderna långsiktigt ska
kunna hållas på rimliga nivåer såväl i centrala områden som i ytterstadsområ-
den. De allmännyttiga bostadsföretagen kan ses som verktyg för att motverka
segregation och sociala klyftor.

Ett sätt att sänka boendekostnaderna är energieffektivisering. Genom smart och
effektiv teknik kan de löpande kostnaderna för boendet sänkas genom minskad
energianvändning.

Allmännyttan ska vidareutveckla miljöarbetet med utgångspunkt från ett bru-
karperspektiv och låta lokala och sociala frågor ha en viktig roll. Allmännyttan
ska, genom förebyggande arbete för att minska antalet vräkningar och avhys-
ningar, ta ansvar för att inte människor utesluts från boende.

De kommunala bostadsbolagen har ett stort ansvar för den fysiska miljön men
också för att ge hyresgästerna mer makt och inflytande över sitt boende. Det
krävs stora satsningar och ett nytänkande inom bostadsbolagen, som måste

decentraliseras och demokratiseras. Bostadsbolagen ska delas upp i mindre förvaltningsenheter och hyresgästerna ska kunna ingå i lokala styrelser. De boende måste få reellt inflytande både över sin bostad, området de bor i och den sociala miljön. Avkastningskraven ska sättas så att en god service och låga hyror säkras.

Svenska Bostäder AB

Bolagets uppgifter

Svenska Bostäder ska långsiktigt äga och förvalta hyresbostäder inom Stockholms stad. Bolaget har ett särskilt ansvar för att produktionen av studentbostäder i staden kommer till stånd. Nuvarande varierade utbud av attraktiva och billiga bostäder med stor geografisk spridning över Stockholms stad ska utvecklas. Förvaltningen ska ge en långsiktig värdetillväxt. Svenska Bostäders dotterbolag AB Stadsholmen äger och förvaltar kulturhistoriskt skyddade fastigheter.

Ägardirektiv för 2008-2010

- ökad takt i nyproduktion av attraktiva och billiga bostäder
- upprusta de bostäder som byggdes under 1940–1960-talen
- bygga studentbostäder
- utveckla fastighetsbeståndet genom förvärv av fastigheter, på affärsmässig grund
- fortsätta arbetet med att vidareutveckla kvalitet och service i samspel med hyresgästerna
- fortsätta ett aktivt miljöarbete
- anpassa AB Stadsholmen till ett ökat fastighetsbestånd
- genom energieffektivisering sänka de löpande boendekostnaderna och minska sin miljöpåverkan.

AB Familjebostäder

Bolagets uppgifter

Familjebostäder ska långsiktigt äga och förvalta hyresbostäder inom Stockholms stad. Nuvarande varierade utbud av attraktiva och billiga bostäder med stor geografisk spridning över Stockholms stad ska utvecklas. Förvaltningen ska ge en långsiktig värdetillväxt.

Ägardirektiv för 2008-2010

- ökad takt i nyproduktion av attraktiva och billiga bostäder
- upprusta de bostäder som byggdes under 1940–1960-talen
- fortsätta arbetet med att vidareutveckla kvalitet och service i samspel med hyresgästerna

genom energieffektivisering sänka de löpande boendekostnaderna och minska sin miljöpåverkan.
utveckla fastighetsbeståndet genom förvärv av fastigheter, på affärsmässiga grunder
bibehålla miljöcertifieringen

AB Stockholmshem

Bolagets uppgifter

Stockholmshems huvuduppgift är att långsiktigt äga och förvalta hyresbostäder med geografisk koncentration till Stockholms stad. Bolaget ska skapa bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att långa och goda hyresgästrelationer bevaras. Förvaltningen ska ge en långsiktig värdetillväxt.

Ägardirektiv 2008-2010

ökad takt i nyproduktion av attraktiva och billiga bostäder
fortsätta arbetet med att vidareutveckla kvalitet och service i samspel med hyresgästerna
utveckla fastighetsbeståndet genom förvärv av fastigheter, på affärsmässig grund
fortsätta miljöarbetet och försvara miljöcertifikatet
genom energieffektivisering sänka de löpande boendekostnaderna och minska sin miljöpåverkan.
bistå stiftelsen Hotellhem i dess verksamhet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

23. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder** och **AB Stockholmshem** godkänns.

23.1 Den pågående utförsäljningen av allmännyttan avbryts.

23.2 Under år 2008 startas på försök ett system med egenregi för hyresgäster i de kommunala bostadsbolagen.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Bolagets uppgifter

Bolaget äger och förvaltar vård- och omsorgsboenden samt seniorbostäder. Bolaget har en viktig uppgift att tillhandahålla välskötta fastigheter och erbjuda attraktiva och tillgängliga bostäder för människor i behov av stöd och trygghet. Underhållsbehovet i fastigheterna inklusive restaurangerna i servicehusen är stort och måste åtgärdas enligt plan.

Cirka 220 människor beräknas ha omedelbart behov av bostad med särskild service. Inom två till tre år behövs ytterligare cirka 230 fler lägenheter. Behovet för personer med neuropsykiatriska funktionshinder utöver Aspergers syndrom tillkommer.

Inga avkastningskrav ställs på bolaget med tanke på stora ombyggnader och renoveringar av äldreboenden och gruppboenden.

Ägardirektiv för 2008-2010

Att erbjuda välsköta, trygga och tillgängliga bostäder för stadens äldre och för personer med funktionsnedsättning

Att bidra till att utveckla olika former av äldreboenden, seniorboenden och kollektiv

Att bidra till lösningar för att bevara restaurangerna, exempelvis genom att de drivs som sociala kooperativ.

Att tillhandahålla korttidshem för personer med demenssjukdomar.

Att bidra till att utveckla olika former av boenden för personer med funktionsnedsättningar i yngre åldrar

Att erbjuda gemensamhetslokaler i alla sina fastigheter

Att genomföra ombyggnader och upprustningar i sina fastigheter

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **Micasa Fastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Stockholms stads Bostadsförmedling AB

Bolagets uppgifter

Stockholms Stads Bostadsförmedlings uppgift är att svara för reguljär bostadsförmedling, evakuering samt förmedling av förturslägenheter inklusive försöks- och träningslägenheter. Bolaget ska vara ett instrument i den sociala bostadspolitiken.

Ägardirektiv för 2008-2010

förmedlingens verksamhet ska vara självbärande

fortsätta arbetet med bättre service till bostadssökande

fler lägenheter till förmedling genom fortsatta riktade insatser mot fastighetsägare

regionalisering av verksamheten

pröva möjligheten att upprätta en bytes- och andrahandsförmedling

bidra i arbetet att förmedla försöks- och träningslägenheter och nå målet minst 300 lägenheter per år

eventuellt överskott från verksamheten ska användas till att sänka och att på sikt ta bort förmedlingsavgiften.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

24. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **Stockholms stads Bostadsförmedling AB** godkänns.

Skolfastigheter i Stockholm AB

Bolagets mål och uppgifter

SISAB ska tillhandahålla ändamålsenliga, flexibla och kostnadseffektiva lokaler för stadens skolverksamhet och tillsammans med hyresgästerna skapa utbildningsmiljöer med kvalitet, sund ekonomi och långsiktig miljöhänsyn.

Ägardirektiv för 2008-2010

Behovet av skollokaler för grundskolan kommer att minska under perioden. Gymnasieskolans lokaler har ett visst kapacitetsöverskott, som till stor del beräknas tas i anspråk av en ökad efterfrågan under perioden. Nivån på underhåll, verksamhetsanpassningar och investeringar i skolor kommer att vara fortsatt hög. Arbetet med lednings- och kvalitetsutveckling inom bolaget ska fortsätta prioriteras. Tillgänglighetsanpassningar görs i samband med andra åtgärder i skolorna.

Under kommande år kommer SISAB att genomföra ett omfattande upprustningsarbete.

Inga avkastningskrav ställs på bolaget med tanke på stora ombyggnader och renoveringar.

Bolagsstyrelsen ska

bedriva sin verksamhet så att den är självbärande
aktivt arbeta för att sänka hyrorna och på sikt utarbeta ett nytt hyressättningsystem
arbeta för att skapa ett över tiden flexibelt och kreativt nyttjande av lokaler för de pedagogiska verksamheterna
delta i Stadsdelsförnyelsen och prioritera insatser för att skapa gröna skolgårdar samt en tryggare miljö i och omkring skolorna
i samverkan med idrottsnämnden utveckla användningen av skolornas gymnastiksalar
fortsätta prioritera såväl det förebyggande arbetet mot klotter och annan skadegörelse som klottersanering
tillsammans med Stockholms Stadshus AB fortsätta arbetet för att samla stadens innehav av lokaler för pedagogiska ändamål inom SISAB
tillsammans med stadsdelsnämnderna m.fl. medverka till att sänka stadens totala kostnader för lokaler.
arbeta för sänkta skolhyror
bidra bland annat till utveckling av nya ventilationslösningar, val av miljövänliga material och förebyggande av allergier i skolorna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

25. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB** godkänns.

Stockholm Vatten AB

Stockholm Vatten åter till miljöföredöme

Stockholm Vatten har varit ett föredöme som tar ett helhetsgrepp om verksamheten och tänker långsiktigt genom att satsa offensivt på miljö. Vänsterpartiet motsätter sig den borgerliga majoritetens rationalisering och utförsäljning av delar av bolaget. Det grundläggande underhållet av ledningsnätet har minskat kraftigt, miljöarbetet och försöksverksamheten har sålts ut och byggledningen har privatiserats. Istället vill vänsterpartiet fortsätta att utveckla Stockholm Vatten. Vi vill återta det som avyttrats och vi vill gå vidare med att skapa en egen verksamhet med långsiktighet, kvalitet och miljöansvar som ledstjärnor. Bolagets kontinuerliga arbete för effektivisering ska fortsätta och kombineras med åtgärder för att stärka medarbetarnas kompetens och utveckling. Samarbetet inom bolaget ska utvecklas och arbetsmiljön förbättras. Kontakterna med konsumenterna ska förstärkas för ökad ömsesidighet. Möjligheter till utökat samarbete och samordning med andra vattenbolag ska utnyttjas.

Stockholm Vatten ska säkerställa leverans av hälsosamt och gott vatten till hushåll och verksamheter i Stockholm samt under högt ställda säkerhets- och miljökrav ombesörja avloppshanteringen i området. Råvattnets kvalitet ska säkras genom utökat samarbete med berörda kommuner. Produktionen och distributionen av dricksvatten ska bli ännu mindre miljöbelastande. Utsläppen av renat avloppsvatten och av dagvatten ska bli ännu mindre miljöstörande och helt upphöra i stadens småsjöar. Biogasproduktionen ska utvecklas och utvidgas, samordnat med en ökad insamling av matavfall.

Stockholm Vatten har kraftigt ökat sin skuldsättning under den borgerliga majoritetens styre, vilket är mycket oroande. Självfinansieringsgraden för investeringar behöver öka. Vi ser därför ett behov av att höja taxan.

Alla sjöar rena senast 2015

Alla Stockholms mindre sjöar och vattendrag ska vara fullt restaurerade till 2015 enligt Vattendirektivet. Siktdjupet ska alltid överstiga 2 meter och fosforhalten understiga 25 mikrogram per liter. Stockholm Vatten har en viktig del i detta arbete, främst genom att fullgöra sina skyldigheter med avloppsvatten, bräddning och dagvatten. Stockholm Vatten har tillsammans med andra vattenbolag och verksamheter i andra kommuner under åren ofrånkomligen bidragit till att förorena Stockholms skärgård. Bolaget bör därför ta initiativet till en samordning av restaureringsverksamheten i skärgården genom insatser för minskade utsläpp där de gör störst nytta och för åtgärder att restaurera förorenade strandområden och djupbassänger.

För de vatten där ansvaret delas med andra kommuner ska kontakt tas med Vattenmyndigheten för att påskynda skapandet av samarbetsavtal. Vid man-

datperiodens slut ska minst två nu förorenade sjöar vara restaurerade och 2015 ska alla vatten vara klara, badbara och fiskrika.

Ägardirektiv för 2008-2010

bidra till utökad biogasproduktionen genom samarbete med staden i övrigt utifrån ett kretsloppstänkande utveckla de restprodukter som uppstår i verksamheten

tillsammans med andra myndigheter utveckla arbetet så att stadens mål om lokalt omhändertagande av dagvatten uppnås enligt dagvattenstrategin

bidra i arbetet för att alla Stockholms mindre sjöar och vattendrag ska vara fullt restaurerade till 2015 enligt Vattendirektivet

bidra till att säkerställa stadens råvatten och restaurera skärgårdens vattenmiljöer

förstärka arbetet med att begränsa bräddningar och dagvattenutsläpp till enbart Mälaren och Saltsjön och enbart i sådan omfattning att vattendirektivets krav uppnås senast 2015

Återuppta arbetet med information till medborgarna och till internationellt arbete

Förstärka bolagets budget så att ledningsnätet förnyas vart 100 år och övriga mål uppnås

En ökning av taxan med med 10 % (d.v.s 0,1 öre per l vatten).

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

26. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **Stockholm Vatten AB** godkänns.

26.1 Avbryta alla utförsäljningar av Stockholm Vatten

26.2 Stockholm Vatten ska vara ett internationellt miljöföredöme

Stockholms Hamn AB

Ägardirektiv för 2008-2010

Stockholms Hamns utveckling ska medverka till att regionens behov av effektiv hamnkapacitet kan tillgodoses i ett långt och hållbart perspektiv.

Vänsterpartiet ser i den borgerliga majoritetens beslut att bolagisera stuveriet inom Stockholms Hamn AB ett första steg mot utförsäljning av denna i hamnverksamheten så centrala funktion. Att det är unikt för Sverige att bedriva stuveriverksamhet inom ett helt kommunalägt bolag är inte något hållbart argument. Ej heller finns något EU-direktiv om konkurrensutsättning av stuveriverksamhet, då förslaget till nya hamndirektiv blivit nedröstat två gånger i EU-parlamentet.

En helhetslösning för avvecklingen av oljehantering på Loudden, som på bästa sätt gynnar miljön måste skyndsamt komma till stånd, även flera bolag redan idag till delar minskat sina hanterade volymer oljeprodukter på Loudden

och allt flygbränsle sedan hösten 2006 går med fartyg till Gävle och därifrån med tåg samt pipeline till Arlanda.

Värtabanan ska fortsätta att utvecklas för att skapa hållbara godstransporter. Att den ena av två järnvägsfärjor som trafikerar Värtan-Åbo från och med augusti 2007 dragits in av SiljaTallink är mycket oroande, då mycket av godset nu kommer att överföras till landsväg och ro-ro-färjor Kappellskär-Nådendal. En analys bör snarast göras för att se vad som kan medverka till valet järnvägs-transport-järnvägsfärja för gods över Östersjön, och därmed åter öka behovet av järnvägsfärjor.

En utveckling av området Värtan/Frihamnen i samband med etableringen av en ny storhamn i Norvik-Nynäshamn och utbyggnad av hamnen i Kapellskär är stora strategiska frågor. En förutsättning för Norvik är en utbyggnad av dubbelspår till Nynäshamn för att möjliggöra godstransporter med järnväg och båt. Vänsterpartiet vill driva Norvik i egen regi.

Uppdrag

fortsätta arbetet med att söka alternativ för oljeverksamheten vid Loudden
 fortsätta utvecklingen och upprustningen av stadens innerstadskajer
 bolagets arbete med ett tillämpat system för differentierade avgifter beroende på fartygens miljöpåverkan ska fortgå och vidareutvecklas
 verka för en utbyggnad av dubbelspår till Nynäshamn
 fortsätta arbetet med att utveckla hållbara godstransporter med järnväg och båt, delvis genom en fortsatt satsning på Värtabanan.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

27. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **Stockholms Hamn AB** godkänns.
- 27.1 Avbryta alla planer på utförsäljningar av delar hamnverksamheten
- 27.2 Avbryta bolagiseringen av stuveriverksamheten

AB Stokab

Bolagets uppgifter

Stokabs uppgift är att bygga ut och underhålla kommunikationsnät i Stockholmsregionen samt att hyra ut dessa. Bolaget ska tillhandahålla nät som är öppet för alla på lika villkor. Syftet med infrastrukturen och verksamheten är att stimulera en positiv utveckling för Stockholm genom att bidra till goda förutsättningar för IT-utvecklingen i regionen. Inom bolaget formuleras uppdraget som samhällsbygge på affärsmässig grund.

Ägardirektiv för 2007-2009

Den fortsatta utbyggnaden av nätet sker i takt med marknadens efterfrågan och utifrån bedömningar av marknadens utveckling och krav. Förutsättningarna för att bygga ut nätet i förorter ska beläggas ytterligare såväl när det gäller nyttan av investeringarna som en lämplig utbyggnadstakt med hänsyn till den fortsatta

utbyggnaden av nätet i övrigt och förändrade marknadsförutsättningar. Utbyggnad utanför staden ska ske i samverkan med andra aktörer och berörda kommuner.

Målsättningen är att alla boende i kommunen ska ha tillgång till en snabb och symmetrisk operatörsberoende bredbandsanslutning. Vänsterpartiet vill öka takten i den här utbyggnaden.

Strålningen från elektromagnetiska fält ökar snabbt genom tillkomsten av olika separata system. Samtidigt ökar medvetenheten om riskerna och alltför vetenskapliga rapporter om detta publiceras - rapporter som ännu inte blivit vederlagda. Försiktighetsprincipen ska gälla när det råder osäkerhet om effekter på människors hälsa. Vänsterpartiet anser därför att ytterligare utbyggnad av denna typ av system inte bör ske i kommunen till dess de påvisade riskerna kunnat vederläggas. Mobilsändare ska inte finnas på offentliga lokaler eller större torg och alla övriga sändare ska vara tydligt markerade.

Utbyggnaden av bredband ska ske i huvudsak genom fasta fiberförbindelser (som är strålningsfria). Trådlös teknik (WLAN) ska endast vara ett komplement till fibertekniken.

För att underlätta tillvaron för personer som utvecklat allergi mot elektromagnetiska fält ska elektromagnetiska frizoner ska inrättas på stadens mark, tätorter och på landet. Stokab har en nyckelroll i detta arbete.

En genomlysning av Stokab, dess strategi och verksamheter, tillsammans med en omorganisation av stadsledningskontoret, har visat på ett behov av förändrade roller avseende förvaltningen av IT-infrastrukturen i Stockholms stad. Stokab innehar, driver och utvecklar infrastrukturen i form av ett kommunikationsnät (S:t Erik Kom). Stokab har ansvaret för stadens kommunikationslösningar. Kommunfullmäktige har överlämnat ett förvaltningsansvar till bolaget, Bolaget omfattas därmed av den övergripande samordningen av IT-verksamheten såväl för stadens nämnder som för Stockholms stadshus AB.

Uppdrag

utveckla kommunikationsnätet avseende funktion och säkerhet för att kunna möta kundernas krav på kvalitet, service och säkerhet samt tillgång till externa tjänster
fortsätta arbetet med kostnadseffektiviseringar och rationaliseringar
administrera och utveckla staden samlade kommunikationsnät
genomföra bredbandsutbyggnaden enligt handlingsplan
bidra i arbetet med att skapa elfria zoner och minska strålningen bl a genom att satsa på fiberoptiska lösningar
verka för fasta och strålningsfria fiberförbindelser.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

28. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **AB Stokab** godkänns.

28.1 Stokab ska kvarstå i kommunal ägo.

Stockholms Stads Parkerings AB

Ägardirektiv för 2008-2010

Byggandet av parkeringsgarage ska inte i sig innebära ett nettotillskott av parkeringsplatser. Målsättningen är att styra över en del av trafiken till kollektivtrafiken, genom exempelvis fler infartsparkeringar. Målet för parkeringsövervakningen ska vara 100 procent rätt parkerade bilar. P-böternas nivå bör vara i samma nivå som böter vid obetald resa i SL.

Uppdrag

tillskapa effektiva och attraktiva infartsparkeringar
 nya parkeringsgarage ska inte innebära ett nettotillskott av parkeringsplatser
 målet för parkeringsövervakningen ska vara 100 procent rätt parkerade bilar
 fortsätta att driva parkeringsövervakningen i egen regi.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

29 Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **Stockholms stads Parkerings AB** godkänns.
 29.1 Parkeringsövervakningen ska fortsätta att drivas i egen regi

Stockholms Stadsteater AB

Bolagets uppgifter

Stadsteatern ska göra god teater av hög konstnärlig kvalitet. Genom bredd i repertoaren ska man erbjuda stockholmare och stadens besökare allt från lättillgänglig folklighet till smalt experimenterande föreställningar. Teatern ska aktivt verka för att nå nya publikgrupper.

Ägardirektiv för 2008-2010

Arbetet med att aktivt söka en ny publik bland stadens unga befolkning i förorterna fortsätter. Teaterns arbete ska präglas av långsiktighet och den fasta ensemblen värnas. Verksamheten kräver en hög personaltäthet för att möjliggöra en verksamhet av hög konstnärlig kvalitet.

Under perioden genomförs en genomgripande ombyggnad av stadsteaterns lokaler inklusive administrativa lokaler. Teatern måste kompenseras för eventuell justering av hyran.

Uppdrag

fortsätta spela teater av hög konstnärlig kvalitet för alla stockholmare
 fortsätta utvecklingen av Stadsteatern i Skärholmen och Parkteatern

genomföra ombyggnaden och åtgärda ventilationsproblemen i Kulturhuset.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

30. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **Stockholms Stadsteater AB** godkänns.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

Bolagets mål och uppgifter

Målet för verksamheten är att stärka Stockholms internationella konkurrenskraft och bidra till utvecklingen av Stockholm som turist- och evenemangsstad. I syfte att renodla verksamhetsgrenarna är AB Stockholm Globe Arena sedan 2002 uppdelat i ett fastighets- och ett evenemangsbolag, där fastighetsbolaget är moderbolag till evenemangsbolaget.

Ägardirektiv för 2008-2010

Verksamheten ska ge förutsättningar för ett evenemangsutbud av hög attraktionskraft bestående av bland annat sport, konserter, kultur- och familjeaktiviteter. Bolaget genomför ett omfattande arbete för att utveckla nuvarande evenemang och finna nya evenemang till arenorna. Därutöver ska bolaget vara delaktig i den fortsatta utredningen om en ny arena.

Bolagsstyrelsen ska

delta i stadens arbete med Globenområdets utveckling i syfte att öka områdets attraktionskraft.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

31. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **Stockholm Globe Arena Fastigheter AB** godkänns.

S:t Eriks Försäkrings AB

Bolagets mål och uppgifter

S:t Erik Försäkring har som uppgift att svara för att det finns en effektiv riskfinansiering av anläggningar och verksamheter ägda av staden och närstående bolag. Bolaget ska förmedla försäkringslösningar, minimera försäkringskostnaderna och förbättra riskhanteringen för samtliga berörda enheter inom kommunkoncernen. S:t Erik Försäkring ska vara det bästa och mest kostnadseffektiva alternativet för stadens förvaltningar och bolag.

Ägardirektiv för 2008-2010

Samtliga sakförsäkringar som stadens förvaltningar och bolag har behov av ska tecknas med bolagets medverkan. Målsättningen är att bolaget ska ta en större andel av varje skadekostnad för att hålla kostnaderna för återförsäkring nere.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

32. Vänsterpartiets mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **S:t Erik Försäkrings AB** godkänns.

Stockholm Business Region AB**Bolagets uppgifter**

Bolaget ska gynna ett företagande som är socialt och ekologiskt hållbart på både kort och lång sikt. Bolaget ska leda arbetet med att stärka det samlade näringslivsarbetet och marknadsföringen av Stockholm så att kommunfullmäktiges intentioner uppnås. Ett övergripande och gemensamt verksamhetsområde för bolagen är att marknadsföra Stockholm som en modern miljö- och rättvisestad.

Ägardirektiv för 2008-2010

Stockholm ska vara en kreativ och skapande storstad, med solidaritet, miljö och kultur i fokus. Bolaget ska verka som en samlande enhet för hela besöksnäringen i Stockholm. Stockholm ska förstärkas som kunskapsstad, IT-metropol, biomedicinskt centrum, kulturhuvudstad, evenemangsstad, designstad och miljöhuvudstad.

För att gynna miljöteknikföretag i Stockholm krävs att staden är pådrivande, därför vill vänsterpartiet starta ett kommunalt miljöteknikcentrum.

Bolaget ska underlätta för lokala producenter av livsmedel och andra produkter att distribuera sina varor. Ofta gör många mellanhänder att dessa varor blir onödigt dyra. Initiativ som gör det lättare för ekologiska och lokala producenter att nå ut till kunderna ska stöttas. Ett positivt exempel är Bondens marknad.

För att gynna miljöteknikföretag i Stockholm krävs att staden är pådrivande, ska möjligheterna att starta ett kommunalt miljöteknikcentrum utredas.

Uppdrag

utveckla besöksnäringen i Stockholm
arbeta målinriktat för fler stora evenemang

stötta initiativ som underlättar för lokala och ekologiska producenter att nå ut till kunderna, t.ex. Bondens marknad.

arbeta med att etablera Stockholm som en kreativ och skapande storstad, med solidaritet, miljö och kultur i fokus

utreda möjligheterna att starta ett kommunalt miljöteknikcentrum.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

33. Vänsterpartiets mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **Stockholm Business Region AB** godkänns

S:t Erik Markutveckling AB

Bolagets uppgifter

Bolagets uppgift är att äga och förvalta aktier i fastighetsbolag i avvaktan på omvandling av fastigheterna till bostäder och arbetsplatser.

Ägardirektiv för 2008-2010

Bolagets verksamhet ska under perioden inriktas på förvaltning och uthyrning av lokaler till så god avkastning som möjligt med hänsyn tagen till fastigheternas begränsade återstående livslängd.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

34. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **S:t Erik Markutveckling AB** godkänns.

ÖVRIGA BOLAG

AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms Stad

Ägardirektiv för 2008-2010

Staden som ägare har intresse av att säkerställa en rimlig prisutveckling i syfte att minska boendekostnaderna för de stockholmare som är beroende av fjärrvärme. Verksamheten ska vara inriktad på att uppnå en låg miljöpåverkan.

Vänsterpartiet ser det nya biobränsleeldade kraftvärmeverket som en viktig och strategisk del i bolagets arbete, både miljömässigt och ekonomiskt. Genom denna anläggning kan kol och andra kontroversiella bränslen såsom palmolja successivt fasas ut ur bolaget.

Palmolja har stora miljökonsekvenser i odlingsskedet och palmoljeodlingen är ett av hoten mot regnskogen i Sydostasien. Användningen av palmolja som bränsle bör minska och avvecklas snarast möjligt. Även förnybara bränslen har miljöeffekter och det är viktigt att ta dessa i beaktande.

Fossilgas (naturgas) är inte ett hållbart bränsle, då det bidrar till klimatförändringarna. En direkt övergång till biogas från spaltgasverksamheten vore önskvärd och förutsättningarna för detta ska undersökas.

Bolaget ska

- fortsätta att minska av användningen av fossila bränslen till förmån för förnybara bränslen
- avveckla eldningen av palmolja
- fortsätta arbetet med ett biobränsleeldat kraftvärmeverk
- fortsätta att utveckla fjärrvärmenätet i Stockholmsområdet för att kunna erbjuda fler invånare fjärrvärme

fortsätta planeringen av att avveckla stadsgasverksamheten, i första hand direkt till biogas
arbeta med att klara ut förutsättningarna för fjärrkyla i Stockholm genom ett allmänt sponsringskonto ska en brandhund vid Östermalms brandstation finansieras.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

35. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **AB Fortum Värme Holding** godkänns.

Mässfastigheter i Stockholm AB

Ägardirektiv för 2008-2010

Bolagets uppgift är att utveckla, arrangera och effektivt genomföra branschledande och återkommande mässor samt att genomföra kongresser, konferenser och evenemang.

Bolaget ska

Bolagets verksamhet är en viktig del för Stockholms stads utveckling. Verksamheten ska bidra till utvecklingen av Stockholm som turist- och evenemangsstad. Bolaget ska fortsätta utveckla anläggningen så att den är väl anpassad för genomförandet av mässor, internationella kongresser, konferenser och evenemang, på ett effektivt och lönsamt sätt med rätt kvalitetsnivå och tillgänglig för personer med funktionsnedsättningar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

36. Vänsterpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2008-2010 för **Mässfastigheter** godkänns.